

.....

MECSZABATI

RENDELLETÉK

TÁRA

.....

XXV.

XXVI.

1910-11

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

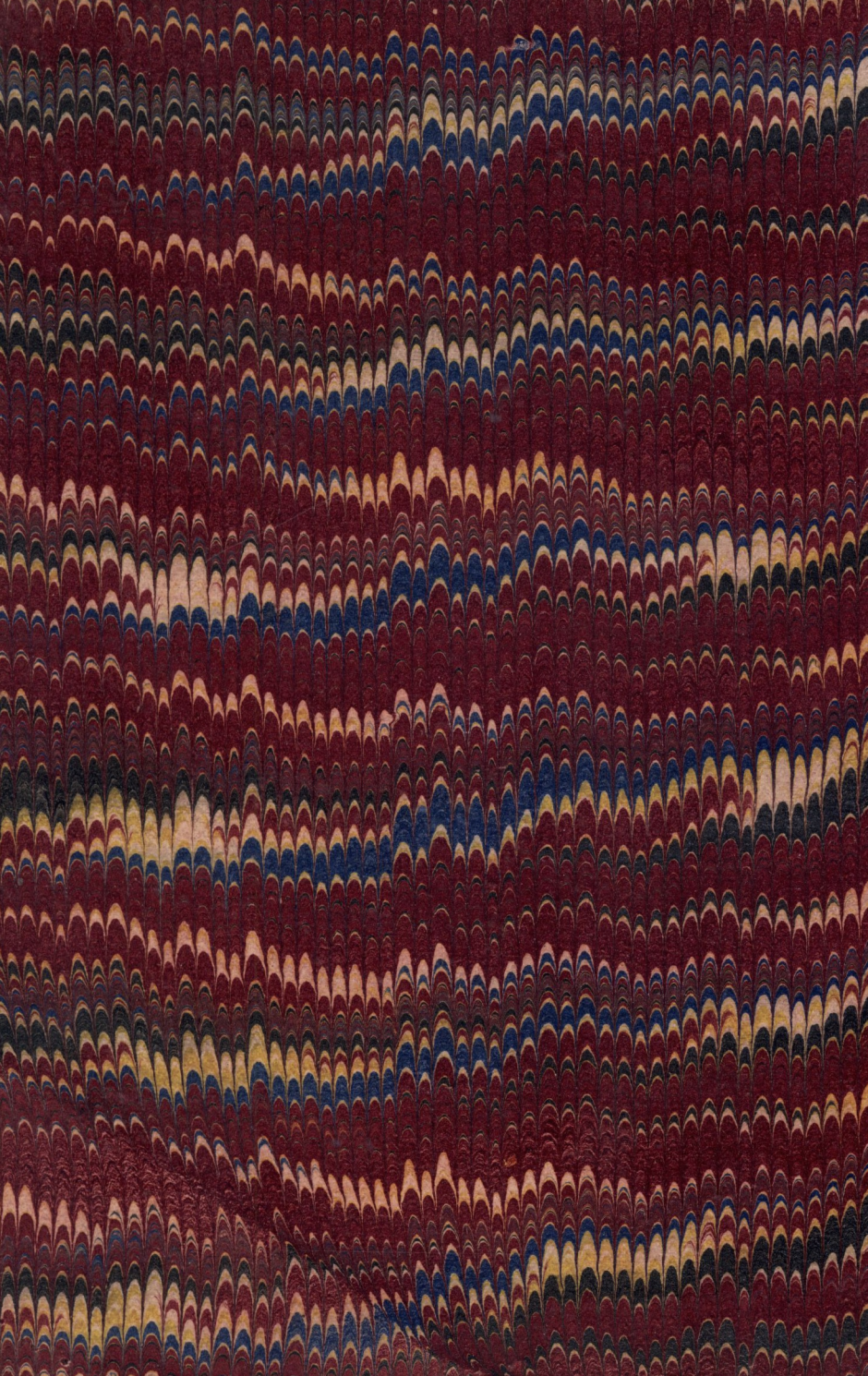
.....

.....

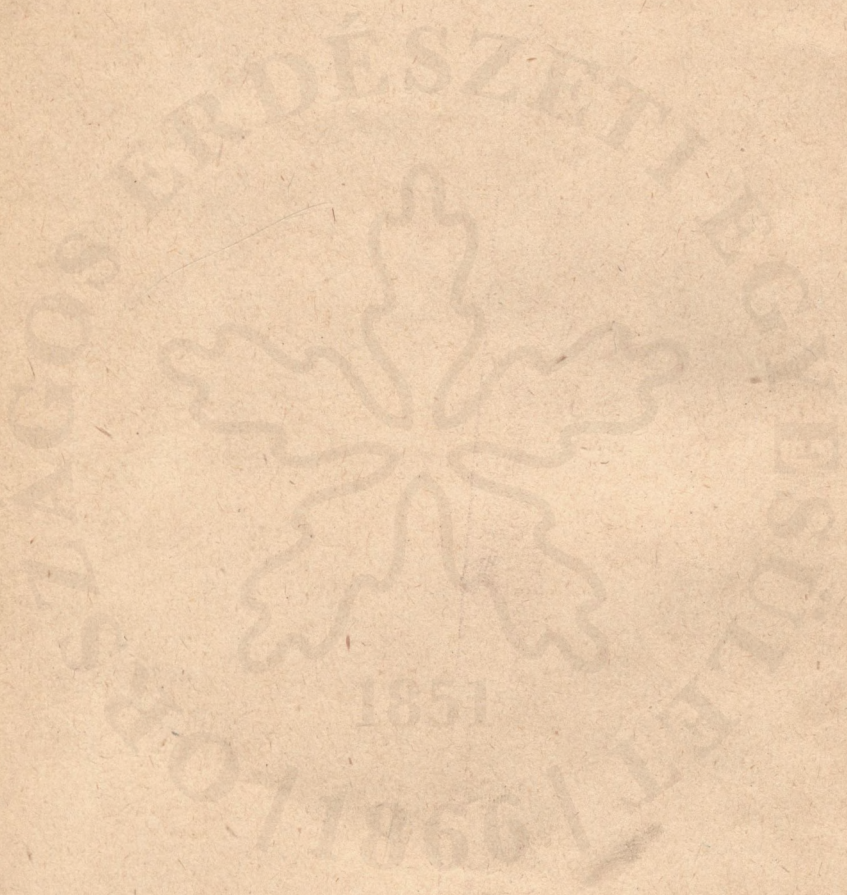
DK

324 h

208 15 41

OEE Könyvtár
Áll.Éll. 2018

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA

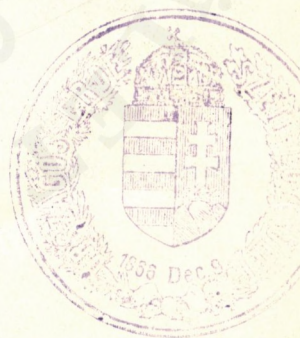
ERDŐBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL
FOGLALKOZÓK ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

XXX. ÉS XXXI. ÉVFOLYAM AZ 1910.
ÉS 1911. ÉVEKRŐL

KIADJA

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 6. SZ.

St. : 409.

BUDAPEST

“PÁTRIA” IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRS. NYOMÁSA

1912

OEE KÖNYV
Áll.Éll. 2018

ERDÉSZETI

ERDÉSZETEK TÁRA

Előszó.

Az Erdészeti Rendeleték Tárának XXX. és XXXI. évfolyamait (1910. és 1911. évekről) van szerencsénk ezennel az érdekelt közönség rendelkezésére bocsátani.

A füzet mindazokat a rendeleteket tartalmazza, amelyeket a földművelésügyi miniszter az 1910. év 1911. évek folyamán az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségével közölt; felvettük továbbá a közigazgatási bíróságnak, nemkülönben a hatásköri bíróságnak az illető években nyilvánosságra jött elvi jelentőségű határozatait is.

A füzet ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 2 K, másoknak 4 K.

Budapest, 1912. évi január hó.

Országos Erdészeti Egyesület.

1851
1866

Érdészeti

1851
1866

1851
1866

1851
1866

ERDŐTUDOMÁNY

XXX. ÉVFOLYAM AZ 1910. ÉVRŐL.

I.

A m. kir. pénzügyminiszternek 30638/1909. számú elvi jelentőségű rendelete az erdőszolgák szolgálati fegyvereinek adómentessége tárgyában.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a, az abban szabályozott hatósági eskü letételére jelentkező erdőőröktől a szakvizsga igazolását kifejezetten nem kívánja s mint ilyen minősítést ezen idézett szakasz utolsó bekezdése a magánbirtokosok erdőreitől egyáltalában nem kíván, a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 1906. évi 81535/I/A/1. számú rendeletével megengedte, hogy amely erdők jövedelme kizárólag szakvizsgázott erdőőrök tartását meg nem bírja, ott az őrzést erdőszolgák is teljesíthessék s ezek hatósági esküt is tehesse, s minthogy továbbá az erdőtörvény 40. §-a szerint a hatóságilag felesketett erdőőrök tekintet nélkül arra, vajjon a törvény 17. §-ában a megnevezett, vagy pedig magánerdőbirtokosok szolgálatában állanak-e s így tekintet nélkül arra is, hogy az erdőőri szakvizsgát letették-e vagy sem, szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők, nevezett miniszter ur 1908. évi 97400. számú rendeletével megengedte azt is, hogy a hatóságilag felesketett erdőszolgák szolgálati fegyvert viselhesse.

Az előrebocsátottak szerint tehát a szolgálati fegyver adómentességét nem a szakképzettség, hanem kizárólag a hatósági eskü állapítja meg, a felesketett erdőőri személyzetet kiegészítő felesketett erdőszolgák fegyverei annál is inkább adómenteseknek minősítendők, mert az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának c) pontja a közbiztonsági közegek szolgálati fegyvereit amugy is adómenteseknek jelenti ki.

Budapest, 1909. április 8-án.

A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök helyett:

Désy s. k.
államtitkár.

II.

KÖRRENDELET.

A beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnak és valamennyi m. kir. állami erdőhivatalnak.

(A kolozsvári „Ferencz József“ tudomány-egyetem botanikus muzeuma részére szükséges erdei termények és termékek gyűjtése és szállítása ügyében.)

76283/1909/I/B/4. sz. M. kir. fölmivvelésügyi miniszter. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a kolozsvári botanikus muzeum fejlesztése érdekében hivatali elődömhöz intézett 24574/1909. számú átíratára, hivatali elődöm 73368/1909. szám alatt intézkedett, hogy a kincstári erdők kezelésével megbízott erdőigazgatóságok, főerdőhivatalok és erdőhivatalok a területükön előforduló nevezetesebb növénytermékbeli tárgyakat ezentul a kolozsvári „Ferencz József“ tudomány-egyetem botanikus muzeumának beküldjék.

Ezen muzeum fejlesztését nemcsak közművelődési célból, hanem az általa előmozditható általános közgazdasági és szorosán vett erdőgazdasági érdekek szempontjából is szükségesnek találván, alkalmat kívánok nyújtani arra, hogy e muzeum gyarapítása érdekében nem csupán a kincstári erdőket kezelő hivatalok, hanem hazai erdőgazdaságunk összes tényezői az őket megillető üdvös tevékenységet egészben kifejthessék.

Ezért a szóban levő muzeum igazgatója által kidolgozott és hozzám juttatott „Utmutatás“-t, mely a muzeum céljaira szükséges növénytermékbeli tárgyak gyűjtésére és beküldésére vonatkozik, több példányban ide mellékelve azzal a felhívással küldöm meg, hogy azt az alárendelt erdőgondnokságokkal és alkalomadtán a kerületében működő és az ügy iránt érdeklődésre serkenthető fatermelési vállalkozókkal is közölje. *Egyuttal intézkedjék az iránt, hogy az erdőgondnokságok a kerületükben alkalmazott erdőőri személyzet közreműködésével azokat a tárgyakat (növénytermékeket), amelyek akár növénytermés, akár a termés feldolgozása és hasznosítása szempontjából az ottani növénytermelési és gazdasági viszonyok tekintetében jellegzetesek, vagy lényegesek lehetnek, írják össze és azok jegyzékét az érdekelt muzeum igazgatóságával akár*

közvetlenül, akár a Czim útján esetről-esetre közöljék, a muzeum igazgatósága által *a jegyzékben megjelölt és begyűjteni kért tárgyakat* — amennyiben a begyűjtés és beküldés pénzügyi és tulajdonjogi szempontból akadályba nem ütközik — az „Utmutatás“-ban foglaltak szem előtt tartásával *esetről-esetre begyűjtsék és a „m. kir. tudomány-egyetemi növénytani intézet botanikus muzeumának Kolozsvár“-ra beküldjék.* A vállalkozók részéről a muzeumi javára önként felajánlott hazafias támogatás neme és mértéke pedig a muzeum igazgatóságának a további lépések megtehetése végett esetről-esetre tudomására hozassák.

A gyűjteményi tárgyak begyűjtésével és szállításával a Czimnél felmerülő költség a „Vegyes dologi kiadások“ évenkénti költségvetésében irányozandó elő és a jövő 1911. évtől kezdve az ezen célra annak idején engedélyezett összeg keretében fedezendő. Önként értetik, hogy az államerdészet költségén való gyűjtés és szállítás csak akkor történhetik, ha erre a Czim megfelelő fedezettel rendelkezik, olyan gyűjtés és szállítás azonban, amely az államerdészetnek költséget nem okoz és más akadályba nem ütközik, bármikor foganatosítható.

Tekintettel pedig az állami erdőhivatalok kezelése alatt lévő erdőknek és ezek terményeinek tulajdonjogi minőségére, figyelmeztetem a Czimet, hogy amennyiben a muzeum részére kijelölt tárgyak a tulajdonosra nézve gazdasági értéket képviselnek, azok begyűjtése csak akkor foganatosítható, ha az érdekelt erdőbirtokos, illetve ennek törvényes képviselője (meghatalmazottja) ehhez előzetesen írásban is hozzájárult. A hozzájárulás mindenkor csatolandó a beküldött tárgyaknak a Czim irattárában megőrizendő jegyzékéhez.

Az e téren elért eredmény annak idején az évi tevékenységi jelentésben felemlítendő.

Budapest, 1910. évi augusztus hó 22-én.

A miniszter helyett:

Ottlík s. k.
államtitkár.

III.

Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

76283/1909/I/B/4. sz. M. kir. földművelésügyi miniszter. — Tudomásul közlöm s a benti körrendeletben említett „Utmutatás“ példányait ide mellékelve azzal az utasítással küldöm meg, hogy hivatalos utazásai alkalmával a kerületében lévő magánuradalmak tulajdonosainak és az ezek által külön alkalmazott erdőtiszteknek (uradalmi erdőhivataloknak) *ajánlja figyelmébe a kolozsvári botanikus muzeum fejlesztéséhez fűződő kulturális és közgazdasági érdekek támogatását s az érdeklődőknek a csatolt „Utmutatás“ egy-egy példányát küldje meg azzal a tájékoztatással, hogy a továbbiakra nézve a muzeum igazgatóságához forduljanak.*

Megjegyzem, hogy mivel a nagyobb kiterjedésű és kiváló gondozásban részesülő *magánuradalmak erdőgazdasága sok olyan erdei terménnyel és termékkel rendelkezhetik, amelyek az illető vidékre jellegzetesek és amelyek nélkül egy országos muzeum az egész ország növénytermésének és termelésének nem nyújthatja ugy tudományos, mint gazdasági szempontból teljes képét: kívánatosnak tartom, hogy a magánuradalmak a szóban lévő muzeum fejlesztésének hazafias ügyét szintén magukévá tegyék.*

Budapest, 1910. évi augusztus hó 22-én.

A miniszter helyett:

Ottlik s. k.

államtitkár.

Utmutatás

a növénytermékbeli tárgyakkal a kolozsvári „Ferencz József“ tudomány-egyetem botanikus muzeuma céljaira való begyűjtésére vonatkozólag. (A II. és III. sz. körrendelet melléklete.)

A) Általában.

1. Kívánatos mindazoknak az erdészbotanikai s erdőgazdasági növénytermékbeli tárgyakkal gyűjteményes összeállítása és beküldése, amelyeket a t. Czim állitana ki pl. egy újabb országos avagy világiállítás erdészeti pavillonjában, feltüntetvén a kerületét tevő vidék természeti sajátosságait is képekben, grafikonokban stb., a kitermelt fajok különbözőílésegeit — részben kifényezett (polirozott) — hasábokban, törzs- és ágbeli kereszt- és ferdemetszetekben, továbbá deszkametszetekben és rönkökben, a megfelelő faszenekkel együtt.

2. Kivánatos egy-egy egész törzsdarabnak a maga egészében vastag deszkára felfürészeltetése, továbbá egy-egy fatipusnak a gyökérzettől a csucsaig való bemutatása egymásra rakott keresztmetszetbeli darabok útján, de mindig sértetlen héjkéreggel.

3. Nemkülönbén a területben előforduló moha-, zuzmótelepek és a lehetőséghez mérten a virágos növények egybegyűjtése, esetleg az erdőkerülőktől s egyéb czimen alkalmazott erdőőröktől, ama havasi tájakon, ahol természetvizsgáló vajmi ritkán, vagy éppen sohasem fordul meg.

4. *Páfrányok, mohok és zuzmók* termőhelyei különös figyelemmel kísérendők. A páfrányok ujságpapiros lapjai között, mohok s zuzmók papirosatokban is beküldhetők, az utóbbiak minden különösebb készítés nélkül.

Zuzmóval feltűnően borított szikla- avagy törzsbeli darab is becses lehet a botanikus muzeum számára.

5. *A termőhely s a begyűjtés időpontjának a pontos megjelölése okvetlenül szükséges*, amennyire lehetséges (pl. a fáknál s a cserjéknél), a magyar s latin (esetleg népies) megnevezésével s a gyűjtő nevével együtt.

6. Történjék a szállítás teherárúként akár vasuton avagy postán, a küldemény czime: *M. kir. tudomány-egyetem növénytani intézet botanikus muzeumának — Kolozsvár.*

A kitermelés, kikészítés és szállítás költségét miniszteri rendelet szerint a nagyméltósági földmivelésügyi minisztérium viseli.

B) Részletezésében.

a) *A fagyűjtemény* gyarapítására kérgében és fatestében ép fatörzsek szükségesek. E törzsek egyik darabja — legalább egy méter hosszú legyen, de lehet hosszabb is — mint egész kerül a gyűjteménybe, azért kiváló gond fordítandó a kiválasztására. A szemléltetés további céljaira szükséges hosszanti, kereszt- és ferdemetszetek ott helyben is előállíthatók, legyalulhatók és kifényezhetők; de ha ez bármely okból nem volna lehetséges, úgy egy második (körülbelül 2—3 méter hosszú, ha lehet: több) törzs beküldése is szükséges, hogy az említett metszetek Kolozsvárt legyenek elkészíthetők.

Ugyanazon fajú fából nemcsak törzs, hanem vastagabb és vékonyabb ágakból is küldhetők be 0·5—1 méter hosszú darabok.

Feltűnően vastag törzsekből 0·5 méter vastagságú korongot kérünk, mind a két oldalán simára fűrészelt.

A fagyűjtemény számára kivétel nélkül minden vadon termő vagy természet*) fafaj alkalmas. Ezek mellett nem hanyagolhatók el természetesen ama cserjék sem, amelyekből legalább 2—3 cm vastag törzs-, illetve ágrészletek vágthatók.

*) Régi nyelvtörténeti emlékeink és a magyar nyelvérzék örök törvényénél fogva: 1. *növény* (buza)-*termelés* és 2. *állat* (ló stb.)-*tenyésztés* egymással föl nem cserélhető fogalmak! Tölgyfán *térem* a gyöngy: *Viscum adnascitur* in Quercu (*Döbrentey-Codex* 1508), — ellenben: „Isten *tenyészővé* teszi kevés barmotokat“ — mondja az Irás (*Újfalvy*, Hal. Énekek 1598, 1654).

Tájékoztatóul álljanak itt ama fák és cserjék, melyeknek rendszeres gyűjtése kívánatos.

Fák :

Hárs	(<i>Tilia</i>)
Juhar	(<i>Acer</i>)
Magyar ákác	(<i>Robinia</i>)
Szilva	(<i>Prunus</i>)
Cseresznye, meggy	(<i>Cerasus</i>)
Alma	(<i>Malus</i>)
Körte	(<i>Pyrus</i>)
Berkenye, barkóca	(<i>Sorbus</i>)
Kőris	(<i>Fraxinus</i>)
Szil	(<i>Ulmus</i>)
Gesztenye	(<i>Castanea</i>)
Bükk	(<i>Fagus</i>)
Tölgy és cser	(<i>Quercus</i>)
Mogyoró	(<i>Coryllus</i>)
Gyertyán	(<i>Carpinus</i>)
Komlóbükk	(<i>Ostrya</i>)
Éger	(<i>Alnus</i>)
Nyír	(<i>Betula</i>)
Fűz	(<i>Salix</i>)
Nyár	(<i>Populus</i>)

Cserjék :

Kecskerágó	(<i>Evonymus</i>)
Benge	(<i>Rhamnus</i>)
Zanót	(<i>Laburnus</i>)
Galagonya	(<i>Crataegus</i>)
Szedrek	(<i>Rubus</i>)
Rózsák	(<i>Rosa</i>)
Bodza	(<i>Sambucus</i>)
Orgona	(<i>Syringa</i>)
Lonicera	(<i>Lonicera</i>)
Fagyal	(<i>Ligustrum</i>)
Boroszlán	(<i>Daphne</i>)
Spireák, bajnóczák	(<i>Spiraea</i>)
Egres, ribizke	(<i>Ribes</i>)
Áfonya	(<i>Vaccinium</i>)
Boróka	(<i>Juniperus</i>)
Télizöld borostyán	(<i>Hedera</i>)
Havasi rózsza	(<i>Rhododendron</i>)

Fenyők, cziprusok, czédrusok stb. (*Abies, Pinus, Larix, Cupressus etc.*)

A fák közül különösen kívánatosak a hárs-, juhar-, berkenye-, tölgy-, éger-, nyír-, fűz-, nyár- és fenyőfák különböző fajtái, valamint a bükk- és cserfa érdekes fajtái (veresbükk, feketecser stb.). Különös érdeklődést kelthetne, ha hazai fenyőink begyűjtésével sikerülne a *tiszafa* (*Taxus*) és a *vörösfenyő* (*Larix europaea*) elterjedésének pontos megállapítása. Fenyőkből minden vidékről (termesztettekre is) nagy szüksége van a fagyűjteménynek. *Törpefenyő* egy kiválóan szép példánya a maga egészében küldendő be, esetleg zsákba varrottan.

A cserjék közül különös gondot érdemelnek a *vadorgonafák*, ezeket illetőleg még igen jelentős adatok kerülhetnek napvilágra.

Tölgyek tekintetében legtöbbet várhatunk az ország déli (Horvát-Szlavonország) részeiből, míg a *juharfa*-fajokat, illetőleg az Alduna Vaskapuja a leg gazdagabb.

Ha a begyűjteni szándékolt fa faja (species) iránt kétség merül fel, az esetben a fa egy ága (leveles és virágos, de legalább termésszerű ága) beküldendő. Ennek a beküldésére „herbariumi anyag“ beküldésére adott utbaigazítás az irányadó.

A beküldésre kész törzs- vagy ágrészletek gondosan szalmába burkoltan, vagy — ha kisebbek — közönséges (ujság-, vagy más efféle) papiros között ládában, szállítási határidő-biztosítással, teherárúként küldendők be.

b) *Termésgyűjtemény*. Az a) alatt említett fák és cserjék termésein, gyü-

mölcssein kívül minden más (nem fás vagy cserjés) növény termése begyűjtésével gyarapszik a botanikus muzeum ez osztálya. Igen kívánatosak tehát fenyőágak érett és fiatal tobozokkal, egyébként teljesen érett *száraz termések*, ugymint: különféle fenyők *tobozai*,ogyoró, bükk, gesztenye, tölgyek és cser *kupacos makkjai*, *éger-tobozok*, *juhar*-, *gyertyán*- és *komlóbükk*-, *köris*- és *szil-lependékek*, *hárs*- és *kecskerágó-tokok*, stb. stb.

A száraz terméseken kívül különösen a *berkenyék*, *galagonyák* és *rózsák husos termései* azok, melyek gyűjtendők.

A megnevezetten beküldött *fák és cserjék terméseihez mindenkor melléklendő néhány leveles ág is*.

Az erdő aljnövényzetét kitevő fű- és dudvanemű növények termései szintén mindenkor begyűjtendők. Ezek lehetőleg úgy küldendők be, hogy a növényen magán legyenek, hogy így nemük (genus) és fajuk (species) biztosan meghatározható legyen.

A termések lazán összerakva, ládában küldendők, postán vagy vasuton. A husos termések postán küldendők és úgy csomagolandók lágy papiros vagy favatta közé, hogy épségben érkezzenek meg.

c) *Maggyűjtemény*. A fagyűjtemény mellett különösen a maggyűjtemény az, melynek gyarapítására az erdészet a legtöbbet tehet.

Dudva- és fűnemű, meg kórós növények magvai mellett különösen kívánatos az erdőkben előforduló fák és cserjék magvainak begyűjtése.

Elsősorban az *összes fenyők magvai*, valamint összes *tölgyeink makkjai*. Fajonként és fánként 1—4 liter mag gyűjtendő, *jól kiszáritva*. A gyűjtött magvak kisebb ládákban, *fajonként külön csomagolva* küldendők.

d) *Fák és cserjék rügyei* megkülönböztetett figyelemmel gyűjtendők be, megfelelő ágdarabjaikkal együtt mindig megnevezetten.

e) *Egyéb objektumok*. 1. Szemléltetési czélokra, az említettek mellett, a muzeumnak nagy szüksége van az erdei fákon előjövő *élősködő növényekre*, a kétféle madárlépre (*Viscum* és *Loranthus*). Ezek mindenkor azzal az ágdarabbal küldendők be, amelyen nőnek. Gyűjtésükkor arra is gond fordítandó, hogy lehetőleg *több gazdanövényről* kerüljenek elő.

2. Az erdei fákon és cserjéken gyakran fordulnak elő bizonyos összenövési, szalagosodási vagy más rendellenességek; ezek begyűjtése szintén kívánatos.

3. Hasonló figyelemben részesítendők az u. n. *boszorkány-seprők*, általában *a fák és cserjék megbetegedési formái*.

4. Tölgyeken, de egyéb fákon, cserjéken és dudvás vagy kórós növényeken is gyakoriak a *gubacs-képződések*. Ezek is — amennyiben szem elé kerülnek — gondosan begyűjtendők s esetről-esetre kisebb-nagyobb skatulyákban beküldendők.

5. Az erdőterületek egyes részeit nagyobb tömegben, vagy egy és más okból feltűnően borító *mohák* és *zuzmók* begyűjtése szintén nem utolsó érdekű. Ha ezek nagyobb tömegben fordulnak elő, 0,25—0,50 m²-t kitevő mennyiség szedendő belőlük kisebb darabokban. A begyűjtött darabok (minden préselés, avagy egyébként való kikészítés nélkül) teljes kiszáradás után úgy csomagolandók

ládába vagy kosárba, hogy földes részeikkel egymást be ne szennyezzék. Legjobb rétegesen egymástól vastag papírossal elkülönítve rakni a ládába vagy kosarakba, a felesleges földrögöket lerádván.

Különösen hegyi és havasvidéki erdők bővelkednek ilyen begyűjtésre és beküldésre alkalmas virágtalan növényekben. Ugyancsak e vidéken fordulnak elő, néha több holdnyi kiterjedésű *tőzegesek*. Az ezeket alkotó fehéres-sárgás spongyaszerű mohákból a vizet ki kell nyomni s a mohokat egyszerűen kosárba téve, beküldeni, — esetlegesen 30—50 cm^3 tőzegdarabokkal együtt. (Gyep-, gyökér-, föld-, szuroktőzeg stb.)

f) *Fényképek, rajzok*. A legtöbb helyen egyes alkalmakból (kiállítás, jubileum stb.) erdészeti érdekű fényképek, rajzok, térképek stb. készültek. Amennyiben ezek nélkülözhetők, vagy másolataik könnyen előállíthatók és speciális erdőkre, erdőrészekre, egyes nevezetesebb fákra vonatkoznak, vagy más itt fel nem sorolható vonatkozásuk teszi botanikai szempontból érdekessé, beküldésük szintén gyarapítaná a muzeumot. Fényképek negatívus lemezei a szükséges adatokkal szintén beküldendők, itt kellő számú kép lemásolásáról gondoskodhatunk. Térképek, vagy más műszaki rajzok — különösen, ha egyes fajajok elterjedésére, vagy más viszonyaiknak szemléltetésére vonatkoznak — nagyon kívánatosak.

Fák és cserjék (lehetőleg ugyanazok a példák) *nyári és téli* (lombjavesztett *ruhájukban volnának lefotografálandók*.

Fényképtárgyul új felvételekre különösen ajánlhatók:

1. u. n. óriás fák,
2. történelmi vagy más nevezetességű fák (méret- és korbeli adatokkal),
3. jellegzetes állatok,
4. azon a vidéken ritka fák, cserjék,
5. feltűnő növénycsoportok,
6. rendellenességek,
7. egyes nemek (pl. tölgy, hárs, fűz stb.) különböző fajú fái,
8. sziklacsportok tömegesebb egyfajú növényvel,
9. nagyobb moha- vagy zuzmó-csoportok,
10. egyes fák természetes vagy virágos ágai,
11. nádasok,
12. cserjések,
13. természetes fák,
14. orgona-cserjék stb.

E felvételekről — ha lehetséges — a negatívus lemez beküldését kérem, esetleges nagyítások okából.

g) *Herbariumi anyag*. Igen nagy tudományos érdek fűződvén ahhoz, hogy egyes növények az ország mely részeiben s hol fordulnak elő, különös segítség, ha gyűjteményeink erre vonatkozó adatokhoz is hozzájuthatnak. Ebből a célból begyűjtendő minden bármi tekintetből (gyakoriság, ritkaság, virágszín, levél-szabás, termésalak, termet, használat stb.) erre érdemesnek tetsző növény 5—10 szép erős *virágos vagy természetes példában*. A növények, ha apróbbak, egész hosszukban, ha 45 cm -nél nagyobbak, megtörve (de nem szétdarabolva), egyéb

hiányában több réteg ujságpapiros közé teendők kettesével vagy hármával és a növényvel telt papiroscsomó két lemezpapiros (vagy több réteg ujságpapiros) közé téve, lehetőleg 5—5 kilogrammos postai csomagként küldendők be.

Herbariumi célokra elsősorban a fák és cserjék gyűjtendők. Ezekről természetesen csak egyes ágakat szedünk be.

Különösen érdekesek volnának a tölgyek, hársak, berkenyék, juharok, füzek, bengék és orgona-cserjék. Első gyűjtésre elegendő egy-egy fáról vagy cserjéről 10—15 ágat szedni: *tavaszzal virággal és ősz felé terméssel. A fák és cserjék, a füzetek és az orgona-cserjét kivéve, virágok nélkül, csupán terméssel is szedhetők*, sőt biztos meghatározásuk csakis természetes példák alapján lehető. (Ezek tehát már most, az idén begyűjthetők!) Csomagolásukhoz ujságpapiros kell, más semmi. Kiszáritásukról — gyors beküldés esetében — Kolozsvárt is gondoskodhatunk.

Hibák elkerülése végett nagyon ajánlatos — és ezt a fákat és cserjéket illetően különösen is kérem — a *fák és cserjék megszámozása olajos-festékkel*. (Ebből a célból a törzs kérge egy kis helyen levágandó s az így előbukkanó színtárra festendő a szám.) A számozás lehetővé teszi, hogy valamely érdekes faj azután hamar és biztosan újból begyűjthető legyen.

Fák és cserjék mellett más virágos növények is gyűjthetők, valamiként virágtalan növények: gombák, mohok, zuzmók és páfrányok.

Különösen hegyi és havasi tájak feltűnő virágos növényei, az itten a sziklákat, fákat és földet borító *mohok, zuzmók és páfrányok* azok, miknek begyűjtésével jelentős adatokhoz jutna a kolozsvári botanikus muzeum.

A mohok és zuzmók gyűjtése igen könnyű. A megszedett anyag minden preparálás nélkül egyszerűen papirosba csavarandó s az egész így csomagolt ládában, skatulyában vagy kosárban küldendő.

A virágos növények és páfrányok szárításra alkalmas szürke, avagy másféle szívó (ítató) papiros hiányában, ujságpapiros közé is tehetők. Ez utóbbi esetben kívánatos a *begyűjtés után nyomban a postai elküldés* és pedig úgy, hogy egy növényvel ritkán berakott ujságivre néhány papiroslap kerüljön.

h) *Élő objektumok*. Egy vagy más tekintetben feltűnő növények élő állapotban is küldhetők: gyorsárúként vagy postacsomagban. Ezek mindenkor *gyökérrel együtt* ásendők ki. Csomagolásakor a növény egyéb részeire csak annyiban fordítunk gondot, amennyiben az a meghatározásra szükséges. A felesleges részek le is vágthatók; a cserjék visszametszhetők.

A Kolozsvárt létesítendő egyetemi, új botanikus kertbe (élő növények muzeuma ez!) *való betelepítés szempontjából* elsősorban méltatjuk figyelemre a cserjék közül az *orgona- és boroszlán-cserjéket*, a fák közül a különböző fajú *hársakat, juharokat, berkenyéket, szileket, füzeket*, de különösen a *tölgyeket*, melyek közül a magyar tölgy faja — *Quercus conferta* — mellett az összes többiek nagyon kívánatosak. Ezek akár a csemetekertekből is küldhetők, azoknak az erdei fáknak csemetéivel együtt, melyeket szintén természetnek.

A gyökeres fiatal fák csemeték módjára küldendők.

i) *Erdőgazdasági objektumok.* Muzeumunkra részt illetőleg a legszegényebb, majdnem semmink sincs. Enemű kiegészítése céljából küldhetők sorozatként:

1. természetű fák és cserjék magvai,
2. ezek magoncjai és
3. ezek csemetéi, melyeknek preparálásáról Kolozsvárt is gondoskodhatunk, valamint a magvak csiráztatásáról is, hogy a sorozat teljes legyen,
4. képek a csemetekerti munkákat (magpergetés, vetés, ültetés részleteket illetőleg,
5. erdőgazdasági képek, táblázatok stb.,
6. erdősitések képei,
7. telepített állabok képei,
8. más ily vonatkozású objectumok,
9. bogár-rágási példák stb.,
10. különböző erdőtermények és erdei melléktermények.

Prof. dr. Richter Aladár.

IV.

KÖRRENDELET

valamennyi magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdőigazgatóságnak főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak, állami erdőhivatalnak, erdőfelügyelőségnek, erdőőri szakiskolának, a besztérczei erdőigazgatóságnak, a bányászati és erdészeti főiskola rektorának és a központi erdészeti kísérleti állomásnak.

(A tényleges katonai szolgálati idő igazolása tárgyában.)

78654/I/A/3. sz. földm. min. — A nyugdíjazási eljárások tárgyalása rendén gyakran előfordult, hogy az olyan állami alkalmazottak, akik polgári állami szolgálatukat megelőzőleg *tényleges* katonai szolgálatot is teljesítettek, nem tudták hiteles okmányokkal igazolni azt, hogy a katonaságnál mely naptól mely napig teljesítettek *tényleges* szolgálatot, mert katonai törzskönyvi lapjuk már vagy kiselejtezett, vagy más módon megsemmisült.

Az említett adatoknak az ismeretére pedig a nyugdíjazási eljárás során feltétlenül szükség van, mert az 1885. évi XI. t.-cz. 8. §-a értelmében a hadsereg (haditengerészet) honvédség, csendőrség stb. kötelékében *tényleges* minőségben eltöltött szolgálati idő csak abban az esetben számítható be a nyugdíjba, ha az átlépés a polgári állami szolgálatba közvetlenül és megszakítás nélkül történt.

De szükség lehet az említett adatnak ismeretére még a szolgálat megszakítása esetében is akkor, ha a nyugdíj megállapítása az említett törvény 62. §-ának 2. bekezdésében foglaltak alapján kerül tárgyalás alá, amikor ugyanis azt kell megállapítani, hogy

tényleges katonai és a polgári államszolgálat között mutatkozó megszakítás tartama mennyi időre terjedt.

Nehogy a tényleges katonai szolgálat igazolása ezentul is nehézségbe ütközzék, sok esetben pedig lehetetlenné válják, utasítom a Czimet, hogy a kerületében alkalmazott tisztviselőket, altiszteket, szolgálkat és egyéb nyugdíjjogosultsággal bíró alkalmazottakat, akik *tényleges* katonai szolgálatot teljesítettek, hívja fel, hogy hiteles okmányokkal saját érdekében igazolják azt, hogy a katonaságnál mely naptól mely napig teljesítettek *tényleges* szolgálatot, a Czim pedig az erre vonatkozó okmányt, vagy pedig annak a Czim által hitelesítendő másolatát az illető alkalmazott állománykönyvi lapjához fűzze hozzá és ennek megtörténtét az állománykönyvi lapon, a főadatok felemlítésével jegyeztesse fel. Ha pedig valaki az említett adatokat hiteles okmányokkal igazolni nem tudná, annak katonai törzskönyvi lapját *hivatalból szerezze be* s azt, illetve annak hiteles másolatát fűzze hozzá az illető állománykönyvi lapjához.

A jövőre nézve egyszersmind utasítom, hogy minden ujonnan állami szolgálatba kinevezett alkalmazottal tényleges katonai szolgálatát mindjárt szolgálatba lépése alkalmával igazoltassa és egyekben a fentiek szerint járjon el.

Budapest, 1909. évi december hó 15-én.

A miniszter helyett:

Mezőssy s. k.
államtitkár.

V.

KERESKEDELEMÜGYI MAGYAR KIRÁLYI MINISZTER ELVI HATÁROZATA.

Az erdőbirtok tulajdonosa által házilag kezelt és tűzifa-termelésre szorítókozó üzemben általa alkalmazottak nem esnek biztosítási kötelezettség alá.

(K. M. 7083/1910. szám.) Sz. vármegye alispánjának.

Munkásbiztosítási kihágással vádolt K. B. mint M. K. és társa cég megbizottjának ügyében alispán urnak 1909. évi márczius hó 17-én napján 9365. sz.

a. hozott ítéletét, melylyel a nevezett vádlottat az I. foku iparhatóság ítéletének megváltoztatásával az 1907. évi XIX. t.-cz. 12. §-ába ütköző kihágásban azért, mert alkalmazottját a d—i kerületi munkásbiztosító pénztárnál nem jelentette be, bűnösnek mondja ki, s őt az idézett t.-cz. 187. §-ának a) pontja alapján az 1901. évi XX. t.-cz. 23. §-ában meghatározott czélokra fordítandó 5 korona pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 6 órai elzárással bünteti, vádlottnak a törvényes határidőben beadott felebbezése következtében felülbírálat alá vettem.

Ennek eredményéhez képest az idézett másodfoku iparhatósági ítéletet megváltoztatom és az elsőfoku iparhatósági ítéletet az abban felhozott indokoknál fogva annál is inkább helybenhagyom, mert az iratoknál fekvő községi bizonyítvány tanúsága szerint M. K. és tsa G. községben levő erdőbirtokukat házilag kezelik, abból csupán tűzifát termelnek és az erdőtalajt kiirtás után gazdasági termény művelésére óhajtják berendezni.

Erről alispán urat az 1910. évi január hó 21-én 725—1910. sz. alatt kelt jelentésével fölterjesztett ügyiratok leküldése mellett, megfelelő további eljárás végett értesitem.

VI.

KÖRRENDELET.

*Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek, állami erdőhivatalnak és erdő-
őri szakiskolának*

(A tényleges katonai szolgálati idő igazolása tárgyában kiadott 78654/1909. sz. körrendelethez.)

10416/1910. f. m. I/A—3. sz. — Egy felvetett kérdésből kifolyólag figyelmeztetem a Czimet, hogy az 1909. évi december hó 15-én kelt 78654. számú körrendeletemben említett állománykönyvi lapok alatt azoknál a hivataloknál, amelyek a tisztviselőkről, altisztekről és szolgálókról tulajdonképeni állománykönyvet nem vezetnek, a szolgálati és minősítési táblázatok értendők.

Budapest, 1910. évi május hó 28-án.

A miniszter megbízásából:

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos.

VII.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 1910. évi márczius hó 14-én 36219. szám alatt kiadott

rendelete.

(Az eleven hasznos vadnak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalombahozatala és szállítása tárgyában.)

A hazai vadtenyésztés érdekében és a hasznos szárnyas vad tojásai mindinkább elharapodzó jogosulatlan elszedésének meggát-

lása végett az 1879. évi XL. törvényczikk 1. és 16. §-ai alapján rendelem :

1. Élő hasznos vadat, hasznos szárnyas vad tojását szállítani csak engedélylyel szabad.

2. Az engedélyt a m. kir. földművelésügyi miniszter adja, akihez a kérvényt a törvényhatóság első tisztviselője utján kell benyújtani. A kérvény benyújtása alkalmával hatóságilag igazolandó, hogy folyamodó a vadászati jog tulajdonosa s így az élő hasznos vad befogására, vagy hasznos szárnyas vad tojásainak szedésére jogosult.

Az engedélyt kérő, ha nem tulajdonosa a vadászatnak, igazolni köteles, hogy a vadbefogást, tojásszedést a vadászat tulajdonosa nem tilalmazta.

Az engedély alapján a törvényhatóság első tisztviselője szállítási igazolványt állít ki, mely a szállitmánnyal együtt a vasuti, hajózási, illetve postai felvételi hivatalnak átadandó.

Ha élő hasznos vad, vagy hasznos szárnyas vad tojása ilyen szállítási igazolvány nélkül a vasuti, hajózási, illetve postai felvételi hivatalnál továbbítás végett feladatni szándékoltnék, ily küldemények felvétele megtagadandó s ha mégis tévedésből ilyenek felvették, akkor azok visszatartandók, a községi előljárásnak átadandók s erről a község illetékes elsőfoku rendőri hatósága azonnal, esetleg távirat utján is értesítendő.

3. Aki élő hasznos vadat, vagy hasznos szárnyas vad tojását az 1. pontban meghatározott engedély, illetve igazolvány nélkül szállít, vagy azok jogosult megszerzését igazolni nem tudja, kihágást követ el, s a rendőri büntető hatóságok által 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő s nemcsak az eljárási költségben, hanem a vadetelési és kezelési költségeiben is elmarasztalendő.

4. A lefoglalt vad és tojás, amennyiben a károsult vadászat-tulajdonosnak személyazonossága a lefoglalás alkalmával kétségbevonhatatlanul kideríthető, a hozzá távirati uton intézendő felszólításra 24 óra leforgása alatt beérkező válasza alapján rendelkezésére bocsátandó.

Amennyiben a károsult személye, vagy jogosulatlanul megszerzett hasznos vad és hasznos szárnyas vad tojásának származási helye meg nem állapítható, a lefoglalt vad és tojások a lehető

legrövidebb idő alatt még a kihágási ítélet hozatala előtt az eljárásra illetékes I. foku rendőrhatóság által elkobzandók és nyilvános árverésen eladandók. Az árverésben csak vadászterület tulajdonosa vagy bérlője, illetve ezeknek meghatalmazottjai vehetnek részt. A kihágást elkövető az árverésen részt nem vehet.

Ha jogosult árverező nem jelentkezik, a vad annak községnek határában, amelyben az lefoglaltatott, kibocsátandó, a tojások pedig haladéktalanul a földmivelésügyi m. kir. minisztérium rendelkezésére bocsátandók, illetőleg a lefoglalt tojások ügyében a földmivelésügyi miniszter rendelkezése távirati uton kérendő.

Az árverésen befolyt összeg az 1901. évi XX. törvénycikk 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó. Ha az árverés, illetve az eleven vad etetési és kezelési költségei a kihágás elkövetőtől nem hajthatók be, azok az árverésen befolyt összegből levonandók.

5. E rendelet az 1903. évi december hó 18-án 105921/1903. szám alatt kelt, a m. kir. belügy-, igazságügy- és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott földmivelésügyi miniszteri rendelet hatályon kívül helyezése mellett 1910. évi április hó 1-én lép életbe.

Budapest, 1910 márczius hó 14-én.

Gróf *Serényi* s. k.

VIII.

JEGYZŐKÖNYV

felvétellett a m. kir. földmivelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intézőbizottságának 1909. évi december hó 15-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Lászlóffy Gábor, Péch Kálmán, Téglás Károly, Nagy Vincze, Kócsy János, Simenszky Kálmán m. kir. főerdőtanácsosok, Nagy Elek főerdőszámtanácsos, Bodor Gyula, Kovács Gábor m. kir. erdőtanácsosok, bizottsági tagok, Huttya Pál m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvevője és Térfi Béla m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője.

Elnök az ülést megnyitván bejelenti, hogy Laitner Elek és Havas József miniszteri tanácsos, bizottsági tagok hivatalos elfoglaltság, illetve betegség miatt az ülésen meg nem jelenhettek.

1. Jegyző felolvassa az alapnak folyó évi szeptember hó 30-án mutatkozó álladékkára vonatkozó kimutatás a 19. lapon látható.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

Az alap álladéka 1909. év III. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	M. kir. posta-takarék-pénztárnál		Magy. leszámítoló és pénzváltóbanknál				Megjegyzés
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a mult negyed végén	1664	58	11942	08	237000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2	Járulékok, adományok	14278	38	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	165	73	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz	—	—	10000	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	—	—	—	—	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	13000	—	1. kiadás 6. t.
	Összesen	15942	96	22107	81	250000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	1830	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	—	873	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	97	18	86	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-tól a leszámít. banktól	10000	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	12090	—	—	—	1. bevétel 8. t.
7	Átfutó kiadások	—	—	86	67	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	11839	70	12195	53	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	4103	26	9912	28	250000	—	
	Ebből az összegből esik :							
	1. alaptőkére	—	—	170371	76	—	—	
	2. folyó kezelésre	—	—	93643	78	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik :							
	a) 1908/1909. évre engedélyezett segélyekre	—	—	—	—	—	—	
	b) 1909/1910. évre engedélyezett segélyekre	—	—	46130	—	—	—	
	c) 1909. évi tiszta jövedelem	—	—	47513	78	—	—	

Budapest, 1909. évi szeptember 30-án.

Huttya Pál s. k.
az alap számvevője.

2. Előadó bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszteri számvevőség erdészeti csoportja az alap számvitelét folyó évi december hó 13-án váratlanul megvizsgálta s a vizsgálatról az alábbi jegyzőkönyvet mutatta be:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Budapesten 1909. évi december hó 13-án az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap számvitelének az 1908. évi 24925. F. M. sz. a. kiadott utasítás 23. §-a alapján történt váratlan megvizsgálása alkalmával.

Az alap naplója a szabályszerű okmányok alapján megvizsgáltván a következő eredménnyel zárattott le:

	Kézpénz	Takarékbetét	Értékpapír
Bevétel a 287—311. tételek szerint	10189·58 K	14912·28 K	250.000 K
Kiadás a 43—46. " " " "	5050·02 " —	—	—
Napló szerinti maradvány	5139·56 K	14912·28 K	250.000 K

A napló szerinti maradvány a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banktól és a magyar királyi postatakarékpénztártól rövid uton beszerzett és idemlékelt számlakivonatok adataival megegyezik, ennél fogva a napló helyesnek találtatott.

A cheque-könyvecske számadás szerint a 15.666. számlaszám alatt bevétel 10 füzet egyenkint 50 drbot tartalmazó utalvány --- --- --- --- 500 drb kiadás 436 drb felhasznált és 4 drb elrontott utalvány --- --- --- --- 440 drb

Maradvány a visszatartott 4 elrontott lapon kívül --- --- 60 drb utalvány.

A 60 darab utalvány előtaláltatván, a chequekönyvecske számadás szintén rendben találtatott.

K. m. f.

Huttya Pál s. k.
m. kir. erdőszámellenőr,
az alap számvevője.

Kovács András s. k.
m. kir. erdőszámellenőr,
rov. biztos.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök,
az alap jegyzője.

Megvizsgáltatott és a jegyzőkönyvben kitüntetett adatok helyeseknek találtak.

Budapest, 1909. évi december hó 14-én.

M. kir. földművelésügyi miniszteriumi számvevőség erdészeti csoportja.

Gergő s. k.

Demeczy Jenő s. k.
m. kir. erdőszámtanácsos.

A bizottság a váratlan rovincsolás megtörténtét és azt, hogy a számadások rendben találtak, tudomásul veszi.

3. Jegyző bemutatja özv. Vassányi Aurélné beadványát, melyben bejelenti, hogy Béla fia a kassai hadapródiskolába ingyenes növendékül felvétetett és hogy

ennek következtében a nevezett fiú:ak adományozott 300 K segélyről az alapszabályzat idevonatkozó rendelkezései miatt lemond.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi s az alapszabályzat 18. §-a alapján a 300 K segélyösszeg megszüntetését, illetőleg a 25. § alkalmazásával újabb segélyezésekre fordítását határozza el.

4. Jegyző bemutatja Sikó Áron m. kir. erdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 K-val segélyezett Ilona leányát szorult anyagi viszonyai miatt, otthon, magánuton kénytelen taníttatni s kéri, hogy a segély összeg ennek daczára meghagyassék.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi s az alapszabályzat 18. §-a alapján a segélyösszeg megszüntetését, illetve a 25. § alkalmazásával újabb segélyezésekre fordítását határozza el.

5. Jegyző bemutatja Kriszta Gyula m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 K segélyben részesített Ilona leánya az eperjesi angol kisasszonyok leánynevelő intézetében ingyenes alapítványi helyre vétetett fel, de egyttal arra való hivatkozással, hogy gyermekének neveltetése és taníttatása még így is mintegy 700 K költségébe kerül évenként, a segély meghagyását kérelmezi.

A bizottság, miután meggyőződött arról, hogy a gyermek neveltetési és taníttatási költségei az ingyenes hely daczára is tetemes összegre rugnak, az eddigi gyakorlat alapján a folyamodó anyagi helyzetének mérlegelése után a segély meghagyását határozza el.

6. Jegyző bemutatja Ziegler Mihály m. kir. erdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 K segélyben részesített Helén leánya a Mária Valéria nőnevelő intézetben ingyenes helyre vétetett fel, de egyttal a gyermek taníttatásával és neveltetésével járó tetemes egyéb költségekre való hivatkozással kéri, hogy a segély meghagyassék.

A bizottság a fentebbi 5. pont alatt említett indokból a segély meghagyását határozza el.

7. Jegyző bemutatja Bárdos József m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben az Andor fiának adományozott 300 K segélyösszeg meghagyását kérelmezi annak daczára, hogy fia a kassai kir. konviktusba alapítványi helyre vétetett fel.

A bizottság a fentebbi 5. pont alatti indokból a segély meghagyását határozza el.

8. Jegyző bemutatja özv. Giller Edéné beadványát, melyben a Piroska leányának adományozott 300 K segély meghagyását kérelmezi annak daczára, hogy leánya az eperjesi állami tanítónőképzőbe ingyenes helyre vétetett fel.

A bizottság a fentebbi 5. pont alatti indokból a segély meghagyását határozza el.

9. Jegyző bemutatja Schlachta László m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben a László fiának adományozott 300 K segély meghagyását kérelmezi annak daczára, hogy fia az erdészeti főiskolában 600 koronás ösztöndíjat nyert.

A bizottság arra való tekintettel, hogy ennek a 600 K jövedelmi többletnek

számításba vétele mellett a folyamodó a juliusi segélykiosztáskor megállapított sorrend szerint segélyben nem lett volna részesíthető, a segélyösszeg beszűntetését és az alapszabályzat 25. §-ának alkalmazásával újabb segélyezésekre fordítását határozza el.

10. Jegyző bemutatja Wilhelmb Gyula m. kir. erdőszámtanácsos bejelentését, melyben tudatja, hogy az alapból feltételesen segélyezett Sarolta leánya, ki a mult tanév végén évváró vizsgát betegsége miatt nem tehetett az előirt vizsgálatot a folyó tanév elején sikerrel letette s kéri a segély folyósítását.

Minthogy a bemutatott vizsgabizonyítvány a szabályzat követelményeinek megfelel, a bizottság a segély kiutalását határozza el.

11. Jegyző bemutatja özv. Verbovszky Józsefné beadványát, melyben bejelenti, hogy Menyhért fia, ki a mult tanév végén betegsége miatt évváró vizsgát nem tehetett s emiatt segélyben is csak feltételesen volt részesíthető, az előirt pótvizsgát a tanév elején sikeresen letette s kéri az adományozott 300 K segély folyósítását.

Minthogy a bizonyítvány az alapszabályzat 17. §-ában megszabott elengedhetetlen követelményeknek meg nem felel, a bizottság a segélyösszeg beszűntetését és a 25. § alkalmazásával újabb segélyezésekre fordítását határozza el.

12. Előadó javaslatot tesz a fenti 3., 4., 9. és 11. t. a. beszűntetett segélyekből rendelkezésre álló 1000 K pénzüsszeg szétoosztása iránt és ezzel kapcsolatban bemutatja Czimra József kir. alerdőfelügyelő beadványát, ki nevének évek óta tartó súlyos betegségére s az ezzel egybekötött tetemes kiadásokra való hivatkozással az esetleg felszabaduló s újabb kiosztás alá kerülő pénzüsszegekből Lenke leánya neveltetésére segélyt kér.

A bizottság a szabályzat 25. §-ának alkalmazásával elhatározza, hogy az eredeti segélykiosztáskor megállapított sorrend alapján a szülők vagyoni helyzetének s a gyermekek tanulmányi előmenetelének mérlegelésével Bihari Ödön Sándor fiának, Szuppek József Évike leányának, Ivancsó Bertalan Bertalan fiának, Bánovits Dezső Ödön fiának és Czimra József Lenke leányának egyenkint 200—200 K segélyben leendő részesítése iránt javaslatot terjeszt a földművelésügyi miniszter ur elé.

13. Előadó felhatalmazást kér a bizottságtól arra nézve, hogy az alap jegyzője és számvevője részére a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által megállapított 500—500 K tiszteletdíj kiutalványozása iránt a jövő év kezdetén intézkedhessék.

A bizottság a felhatalmazást megadja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

IX.

JEGYZŐKÖNYV.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdeszeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi márczius hó 31-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, Lászlóffy Gábor, Péch Kálmán, Nagy Vincze, Csik Imre, Téglás Károly m. kir. főerdőtanácsosok; Kovács Gábor m. kir. erdőtanácsos, bizottsági tagok; Huttya Pál m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvivője és Spettmann János m. kir. erdőmérnök, az alap helyettes jegyzője.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja; egyuttal megemlíti, hogy Havas József miniszteri tanácsos, Kócsy János és Simenszky Kálmán m. kir. főerdőtanácsosok, bizottsági tagok hivatalos elfoglaltság miatt az ülésen meg nem jelenhettek.

1. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végén, vagyis az 1909. évi december hó 31-én mutatkozó állandékára vonatkozó kimutatást. (L. 24. lapon.)

A bizottság a jelentést tudomásul veszi és egyuttal az előadó indítványára elhatározza, hogy a takarékbetétek feleslegéből 12.000 (tizenkettőezer) korona névértékű 4⁰/₀-os koronajáradékkötvényt vásárol, illetőleg ennek foganatosítására a magyar leszámítoló és pénzváltó bankot felkéri.

2. Előadó bejelenti, hogy a leszámítoló és pénzváltó banknak az alap intéző bizottságához előterjesztett értesítése szerint nevezett bank 1910. évi január hó 1-től kezdve a nála folyó számlára elhelyezett betétek után járó tőkekamatadót sajátjából fogja viselni, de ennek folytán a nevezett naptól fogva az eddigi brutto kamatláb helyett a megfelelő netto kamattételt fogja téríteni.

A bizottság az értesítést tudomásul veszi.

3. Előadó bemutatja az alapnak 1909. évi zárószámadását.

A zárószámadás az alapszabályzat 8. szakaszának 2. pontja értelmében való megvizsgálás végett Lászlóffy Gábor és Csik Imre bizottsági tagoknak és Nagy Károly előadónak adatik ki.

4. Előadó bemutatja özvegy Szóts Miklósné kérvényét, melyben annak bejelentése mellett, hogy az alapból 300 korona segélyben részesített Margit nevű leánya 1910. év január hó 6-án kelt orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegség miatt megszűnt a nagyszabeni tanítónőképző növendéke lenni, kéri, hogy a segély élvezetében továbbra is meghagyassék.

Mint hogy a szabályzat 22. szakaszának rendelkezése szerint az adományozott segélyösszeg havi részletei csak abban az esetben szolgáltatathatók ki, ha a gyermek a szabályzat 18. szakaszában felsorolt tanintézetek valamelyikét tényleg látogatja, a bizottság a bejelentés tudomásulvétele mellett kimondja, hogy özv. Szóts Miklósné kérelmét nem teljesítheti s ennek folytán a Margit nevű leányának adományozott segélyösszegnek további kiszolgáltatását 1910. évi január hó végével

Az alap vagyonának álladéka az 1909. év IV. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta- takarékpénztárnál		A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál				Jegyzet
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a mult évnegyed végén	4103	26	9912	28	250000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2	Járulékok, adományok	17261	03	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata ...	—	—	4913	33	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz	—	—	—	—	—	—	
	{ a Leszámit. Bankhoz	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	60	—	86	67	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	21424	29	14912	28	250000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	14950	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	—	35	93	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	3	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt. tól	—	—	—	—	—	—	
	{ a Leszámit. Banktól	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó kiadások	60	—	—	—	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	15048	93	—	—	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon ...	6375	36	14912	28	250000	—	
	Ebből az összegből esik :							
	1. alaptőkére	—	—	7	64	184400	—	
	2. folyó kezelésre	6375	36	14904	64	65600	—	
	A folyó kezelésnél mutatkozott összegből esik :							
	a) az 1909/1910. évre enged. segélyekre	—	—	31180	—	—	—	
	b) az 1910/1911. évre kioszt. ható segélyekre	—	—	55700	—	—	—	

Budapest, 1909. évi december hó 31.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

vagyis azon hó végével, amely hónap folyamán nevezett leány megszűnt az illető tanintézet tanulója lenni, megszűnteti. Tekintettel azonban arra, hogy az 1909/10. évi segélyösszegek kiosztása alkalmával nevezett özvegynek nemcsak Margit, hanem Klára nevű lánya is segélyben részesült, még pedig úgy, hogy egyik 300, másik 200, együtt 500 (ötszáz) korona segélyt kapott és tekintettel továbbá arra, hogy bár a két leány között az összeg úgy osztatott meg, hogy a 300 koronás segélyt Margit, mint nagyobbik leány, a 200 koronás kisebb segélyt pedig Klára, mint kisebbik leány kapta, mindamellett a kiosztás megfordítva is történhetett volna, annyival is inkább, mert például az előmenetel tekintetében Klárát illette meg az előny: az intéző bizottság méltányosnak találta elhatározni, hogy a Margit és Klárának együtt engedélyezett 500 K segélyből f. évi január hó végével csak a 200 koronának megfelelő havi részletek beszüntetését s ehhez képest Klára részére ezen időtől kezdve a 300 korona segélynek megfelelő havi részletek folyósítását fogja javasolni.

A beszüntetett havi részletek az alaptökhöz csatolandók.

5. Előadó bemutatja Tompa Ferencz m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 K segélyben részesített Valéria leányát, jóllehet őt a temesvár-józsefvárosi zárdába beírta volt, 1909. év szeptember havától magánuton taníttatja.

Mint hogy az alapszabályzat 22. szakasza értelmében a segély első részlete kiszolgáltatandó, mielőtt a gyermek az illető tanintézetbe felvételt, a bizottság a bejelentést tudomásul véve elrendeli, hogy nevezettnek az első részlet kiutaltassék annál is inkább, mert az előadó magánértésülései szerint nevezett növendék egy napot tényleg töltött is az intézetben; egyuttal kimondta, hogy a segély kiszolgáltatása a második részlettől kezdve beszüntetendő s a visszatartott részletek az alaptökhöz csatolandók.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Spettmann János s. k.
m. kir. erdőmérnök, jegyző.

X.

JEGYZŐKÖNYV

a m. kir. földmivelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi június hó 25-én tartott rendes évnyedves üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, elnök, Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Tomcsányi Cyula; Laitner Elek, miniszteri tanácsosok; Csik Imre; Téglás Károly; Nagy Vincze; Arató Gyula, m. kir. főerdőtanácsosok; Nagy Elek, m. kir. főerdőszámvetőtanácsos; Kovács Gábor, m. kir. erdőtanácsos,

bizottsági tagok ; Térfi Béla, m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője és Huttya Pál, m. kir. erdőszámellenőr az alap számvevője.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván megemlíti, hogy Havas József és Kócsy János bizottsági tagokat hivatalos elfoglaltságuk gátolta a megjelenésben.

1. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végén mutatkozott álladékkáról szóló kimutatást (l. 27. lapon).

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi.

2. Elnök bejelenti, hogy Simenszky Kálmán m. kir. főerdőtanácsos nyugdíjaztatása alkalmából bizottsági tagságáról lemondott.

A bizottság a bejelentést sajnálattal tudomásul veszi s felkéri az elnököt, hogy helyének betöltése iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

3. Jegyző bejelenti, hogy az alapnak 1909. évi zárószámadását az előző ülésén kiküldött bizottság megvizsgálta s ennek eredményéről a következő jelentést terjesztette elő :

„Tekintetes intéző bizottság! Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi márczius hó 31-ik napján tartott rendes évnegyedes ülésén hozott határozatával alulírottak az alap 1909. évi zárószámadásának megvizsgálásával bizatván meg, tisztelettel jelentjük, hogy megbízásunknak megfelelően, a zárószámadást az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk. Ez alapon javasoljuk, hogy 1. az idemellékelt zárószámadást helybenhagyni ; 2. az 1910/911-iki tanévben segélyezésre fordítható összeget a zárószámadásban kimutatott ötvenötezerhétszáz (55700) koronában megállapítani és 3. az alap számvevője részére a szokásos felmentvényt megadni szíveskedjék.

Kelt Budapesten, 1910. évi június 15-én.

Csik Imre s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Lászlóffy Gábor s. k.
miniszteri tanácsos.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi, az 1910/911-iki tanévben kiosztható segélyösszeget 55.700 koronában állapítja meg s a zárószámadást a maga részéről elfogadva, további felülvizsgálás s a felmentvény megadása végett az alapszabályzat 8. §. 2. pontja alapján a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz felterjeszteni rendeli.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

Az alap álladéka 1910. év I. negyedének végén.

Folyószám	M e g n e v e z é s	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a mult évnegyed végén	6375	36	14912	28	250000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>							
2	Járulékok és adományok ...	17470	46	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamatai ...	65	04	206	27	—	—	
4	Különféle bevételek ...	140	—	—	—	—	—	
5	Átutalások (a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz)	—	—	3500	—	—	—	
	Összesen ...	24050	86	18618	55	250000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből ...	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak ...	14800	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások ...	1025	70	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások ...	10	64	22	55	—	—	
5	Átutalások (a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz)	3500	—	—	—	—	—	
	Összesen ...	19336	34	22	55	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást marad tiszta vagyon ...	4714	52	18596	—	250000	—	
	Ebből az összegből esik:							
	1. az alaptőkére ...	—	—	184407	64	—	—	
	2. folyó kezelésre ...	—	—	88902	88	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:							
	a) az 1909/910. évre enged. segélyekre ...	—	—	16380	—	—	—	
	b) az 1910/911. évre kioszt. ható segélyekre ...	—	—	55700	—	—	—	
	c) az 1910. évi tiszta jövedelemre ...	—	—	16822	88	—	—	

Budapest, 1910. évi május hó 31-én.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

JEGYZŐKÖNYV

az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi július hó 16-án tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, elnök, Nagy Károly, m. kir. főerdőtanácsos, előadó, Tomcsányi Gyula, Havas József, miniszteri tanácsosok, Csik Imre, Téglás Károly, Kócsy János, Péch Kálmán, Rochlitz Dezső, Mariányi János, m. kir. főerdőtanácsosok, Nagy Elek, főerdőszámítanácsos, Kovács Gábor, m. kir. erdőtanácsos, bizottsági tagok, Térfi Béla, m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője, Huttya, Pál, m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvivője.

Elnök üdvözlöi a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja és egyuttal bejelenti, hogy Laitner Elek, miniszteri tanácsos, bizottsági tag, távolmaradását hivatalos elfoglaltságával kimentette.

1. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végéről szóló pénztári álladéki kimutatást (l. 29. lapon).

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

2. Előadó bemutatja a közzétett pályázati felhívás folytán beérkezett segélykérvényeket.

Beérkezett összesen 234 kérvény, melyekben 325 gyermek részére kérnek segélyt.

A segélyben részesülésre nézve a szabályzatban foglalt rendelkezések alkalmazása folytán a pályázatból kiesik 39 gyermek és pedig:

a) 12 gyermek meg nem felelő tanintézet miatt;

b) 11 gyermek meg nem felelő bizonyítvány miatt;

c) 14 gyermek pedig azért, mert egy tisztviselőnek 2, illetve 3 gyermeke a szabályzat szerint csak akkor segélyezhető, ha az illetőnek legalább 4, illetőleg 5 ellátatlan gyermeke van; végre

d) 2 gyermek azért, mert a kérvény határidőn túl érkezett be.

Eszerint tehát a folyó évben segélyezésre fordítható 55.700 korona szétosztásánál csak 286 gyermek volt tekintetbe vehető, kik közül azonban a segélyösszeg elégtelensége miatt az előadó csak 238 gyermek segélyezését hozhatja javaslatba.

Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök, hivatalos ügyben távozni kénytelenítettvén, az elnöklést Tomcsányi miniszteri tanácsos veszi át.

A bizottság a külön füzetbe foglalt előadói javaslatot tételről-tételre átvizsgálván, azt az abban eszközölt módosításokkal egyhangulag magáévá teszi és elhatározza, hogy azt mint saját javaslatát jóváhagyás és a segélyeknek a jövő tanévre való adományozása végett jelen jegyzőkönyvvel együtt a m. kir. földművelésügyi miniszter ur elé terjeszti.

Ezzel kapcsolatban egyuttal arra való tekintettel, hogy özvegy Lengyel Ödönné, kinek gyermeke a zenetanítónői pályára készülvén, zeneiskolába jár s

Az alap álladéka 1910. év II. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénz		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a mult évnegyed végén	4714	52	18596	—	250000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2	Járulékok, adományok	13982	70	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	5046	—	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz a leszámít. bankhoz	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	—	—	193	33	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	12000	—	
	Összesen	18697	22	23836	—	262000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	15740	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	—	26	81	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	31	28	90	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénztártól a leszámítoló banktól	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	—	—	11142	—	
7	Átfutó kiadások	—	—	—	—	193	33	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	15798	09	11336	23	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	2899	13	12499	77	262000	—	
	Ebből az összegből esik :							
	1. az alaptőkére	184687	64	—	—	—	—	
	2. folyó kezelésre	92711	26	—	—	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik :							
	a) az 1909/1910. évi segélyekre	360	—	—	—	—	—	
	b) az 1910/1911. évben ki- osztható segélyekre	55700	—	—	—	—	—	
	c) az 1910. évi tiszta jöve- delemre	36651	26	—	—	—	—	

Budapest, 1910. évi június hó 30.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

ennélfogva az alapszabályzat rendelkezései szerint a gyermeknevelési alapból nem segélyezhető, mint teljesen vagyontalan özvegy évi 760 korona nyugdíjából két gyermekét neveltetni képtelen, egyhangulag felkérni határozza a földművelésügyi miniszter urat, hogy a kérvényezőt más forrásból, hacsak lehetséges, megfelelő pénzsegélyben részesíteni kegyeskedjék.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Tomcsányi Gyula s. k.
miniszteri tanácsos, h. elnök.

Az 1910/11. tanévre segélyt nyertek:

Ganovszky Géza 400 koronát.

Faller Dezső, Szilárd Tivadar, Giller Zoltán és Piroska, Terbic Marian és Zdravka, Pataki Oszkár, Poldner Irén, Darkó Gábor és Jolán, Páll Ferencz és Tamás, Lumnitzer Ilona, Mészáros Gizella, Veress László és Mariska, Hajdu Mártha, Früstök Márton, Révay Erzsi, Lehoczky Árpád, Lohr Margit, Neviczky Tibor és Gabriella, Szepesházy János és Jolán, Német Anna, Bátyka Elemér, Hrabovszky Zoltán és Jolán, Udvardy Tibor, Hajós Gyula, Loványi János és Katalin, Wittich István, Farkas Sándor, Szóts Margit, Zsuffa László és Jolán, Bartha Imre, Pruzsinszky István, Pollág Lenke és Greguss Klára egyenként 300—300 koronát.

Kerekes Aladár, Szilárd Sári, Györke Ernő, Móré Sándor, Malbohán Ede, Lonkay Elvira, Kadácsy Géza és Aranka, Pásztor Sándor és István, Ziegler Helén és Karolin, Érsek Elemér és Tibor, Debreczeni Dezső, Rochlitz Klára, Szakmáry Judit, Suzevich Olga és Viktoria, Füley Gizella, Geyer Margit, Ittu Kornél, Szabó Sarolta, Hajdu Sándor, Kovalitzky Sándor, Sziogyártó Erzsi, Orencsák Valéria, Szomolányi Zoltán, Gaál Lujza, Kralovszky József, Brannich Adél, Vallent Erzsi, Zankó Magda, Ladányi Jenő, Dán Péter, Kálmán János és Ilona, Kaufmann Béla, Kovács Rózsi, Donath Irén, Spielhaupter Evika, Kotzmann László, Vassányi István, Urszínyi Dezső, Urbánszky Margit, Huttya Ilona, Vozarik Antonia, Boór Zoltán, Banka Alice, Bogsch Margit, Jamnitzky István és Anna, Traxer Ervin, Mezey Dénes, Mike Gyula, Preiszner Ella, Rabel Erna, Biró Zoltán, Kossányi Béla, Klimkó Valéria, Zaszkin Lenke, Székely Gusztáv és Tivadar, Kostenszky Aladár és Géza, Takács Miklós és Ilona, Lánczy Antal, Szántó Ilona, Szabó Zsófi, Bosnyák Gizella, Ivanich Olga, Körmendy Tibor, Schusztér Irén, Ondrus Ella, Seh Lajos, Gerő Böske, Pausinger Emma, Seyfried Elza, Reschner Hajnalka, Várjon Géza, Gulyás Jenő, Bohunitzky Endre, Deák István, Koós Margit, Erdődy László, Zachar Sarolta, Masztics Miklós, Török Béla, Pálka Géza, Riesz Mária, Hibbján Gusztáv, Percz Károly, Payer Sándor, Weszely Adrienne, Konok Péter, Günther Béla, Kováts Irén, Kmetonyi György, Dragan Mariska, Szuppek Évike, Aschner Ilona, Ivancsó Bertalan, Wolf Margit, Deneczky Antal, Ercsényi István, Gyarmathy István, Bihari Sándor, Boda István, Gyenge Margit, Wilhelmb Sári, Fekete Ernő, Gruber Gabriella, Bardáts János,

Koralevszky Géza, Hantos Erzszi, Biró László, Kriszta Ilona, Fenyves Béla, Tompa Valeria, Cserny Edit, Divald Elemér, Pöschl Ferencz, Gabnay Ilona, Uitz Imre, Czimra Lenke, Molnár Lenke, Huberth Rózsi, Horváth Zdenka, Petényi Oszkár, Csegezy Kálmán, Pászthy Ferencz, Sugár Ida, Greger Erzszi, Draskovics Ilona, Zerulka Anna, Bartha Béla, Nagy György és Endre, Matavovszky János, Kacsanovszky Emilia, Czeisberger Ernő, Anderkó László, Somogy Erzszi, Ormai Zoltán, Apáti Pál, Benedek Ilona, Bodor Miklós, Karvas Etelka, Rejtő Oszkár, Földes Károly, Dianovszky Mária, Kaán Margit, Ratkovszky Károly, Jankó Magda, Szigeti György, Biró János, Pető Gizella egyenkint 200—200 koronát.

Vukovics Ferencz, Sikó Ilona, Hohoss Elemér, Szakmáry László, Vajda András, Schwartz Frigyes, Schusztter Erzszi, Regenhardt Erzszi, Kundrat Béla, Fuherr Gyula, Kayser Albert, Napholz Zoltán, Debreczy Rózsi, Bárdos Andor, Gründl István, Hajdu Endre, Bartha Ilona, Szmik Viktor, Payer László, Gábor Anna, Kováts Pál, Borbáth Pál, Biloveczky Erzszi, Kiss Péter, Jákó Jenő, Kovács Pál, Székely Gyula, Kincses Gyula, Bodnár Pál, Muraközy János, Páll Endre, Rónay Mária, Rochlitz Aranka, Héjjas Kálmán, Pohcsek Ferencz, Zachár Károly maga és egy testvére részére 300—300 koronát.

1851

/1866/

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségü határozatok.

I.

Az önálló vadászterületet nem képező, azonban a községi vadászterülettel bérbé nem adott, de a vadászati törvény 3. §-a értelmében kötelezőleg bérbeadandó vadászterületek értékesítése tárgyában követendő eljárást az 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-ának negyedik, illetve a 2. §-nak utolsó bekezdése szabályozza, ilyen területek bérbeadásánál első sorban a magánutoni egyezkedés kísérlendő meg a szomszédos községi vadászterület bérlőjével, sikertelenség esetében pedig az idézett 2-ik szakaszban rendszeresített eljárás követendő.

2295/1909. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Sz. János h-i lakos, mint a h-i első vadásztársulat elnökének H. város határában fekvő N. K. Imre, id. K. Sándor és ifj. K. Sándor és neje tulajdonát képező, 132 kat. hold 23 □-öl kiterjedésü ugynevezett atkai hullámtéri birtokokon gyakorolható vadászati jog bérbeadása tárgyában H. város törvényhatósági bizottsága által 1908. évi december hó 23-án 794. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1909. évi augusztus hó 31. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, s a panaszlott határozatnak hatályon kívül való helyezése mellett elrendeli, hogy az ugynevezett atkai hullámtéri 132 kat. hold és 23 □-öl kiterjedésü birtokterület, illetve az azon gyakorolható vadászati jog a h-i XX. számú vadászterület ezidőszertinti bérlőjének, a városi hatóság és a bérlő között fogantatandó magánegyezkedés után, s amennyiben ez sikerre nem vezetne, az 1883. évi XX. törvénycikk 2-ik §-ának utolsó bekezdése szerint folyamatba teendő eljárás útján adassék bérbé. *Indokok*: H. város törvényhatósági bizott-

ságának panaszlott határozata, melylyel a város határában, az ugynevezett atkai hullámtéren fekvő 132 kat. hold és 23 □-ól kiterjedésű birtokterületnek, illetve az azon gyakorolható vadászati jognak nyilvános árverés útján való bérbeadását rendelte el, azért volt a bíróság által hatályon kívül helyezendő, s a kérdéses vadászterületnek a városi XX. számú vadászterület ezidőszerinti bérlője részére magánegyezkedés, s esetleg az 1883. évi XX. törvénycikk 2. §-ának utolsó bekezdése értelmében folyamatba teendő eljárás útján való bérbeadása elrendelendő, mert a kérdéses birtokterület kiterjedésénél fogva külön vadászterületet nem képez s mint ilyen, magában véve bérbe nem adható, hanem a város azon vadászterületéhez csatolandó, melylyel fekvésénél fogva összefüggésben áll, s melylyel kapcsolatosan a városi határbeli vadászterületek bérbeadása alkalmával bérbeadandó lett volna. Ezen terület pedig a városi polgármesternek a tárgyratok mellett fekvő hivatalos jelentése szerint a XX. szám alatt bérbeadott vadászterület. A magánutoni bérbeadás, s esetleg az ítélet rendelkező részében foglalt eljárás azért volt a bíróság által elrendelendő, mert az önálló vadászterületet nem képező, azonban a községi vadászterülettel bérbe nem adott, de a vadászati törvény 3. §-a értelmében kötelezőleg bérbeadandó vadászterületek értékesítése tárgyában követendő eljárás az 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-ának negyedik, illetve a 2. §-nak utolsó bekezdése szabályozza, ezek szerint pedig az ilyen területek bérbeadásánál első sorban a magánutoni egyezkedés kísérendő meg a szomszédos községi vadászterület bérlőjével, sikertelenség esetében pedig az idézett 2-ik szakaszban rendszeresített eljárás követendő.

II.

Ha községi vadászterületnek nyilvános árverésen történő bérbeadásánál valamely zárt ajánlat nem határozott pénzösszeget, hanem csupán az elérendő legmagasabb ajánlatot bizonyos mértékben túlhaladó összeget ígér meg, az ilyen zárt ajánlatot az árverés eredményének megállapításánál figyelembe venni nem szabad.

5100/1909. K. szám. Ó Felsege a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság S. Illés I-i lakosnak, Sz. községi vadászati jog bérbeadása tárgyában, Sz. vármegye alispánja által 1909. évi márczius hó 19-én 2668. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1909. évi augusztus hó 31. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt* : A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok* : Panaszos Sz. vármegye alispánjának panaszlott határozatát, melylyel Sz. község képviselőtestületének azon határozatához, melylyel a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverés eredménye alapján a községi vadászati jogot, 33 korona legmagasabb évi bért megajánlott S. Rudolf sz-i lakosnak rendelte bérbeadni, hozzájárult, s a S. Rudolfal létrejött vadászati bérlési szer-

zódést jóváhagyta, beadott panaszában azért tartja sérelmesnek, s kéri a vadászati jognak részére való átadását elrendeltetni, mert a megtartott nyilvános árverés során beadott zárt ajánlatában a vadászat jogért évi 38 korona összeget ajánlott meg, s S. Rudolf 33 korona ajánlatával szemben az ő ajánlatának elfogadása mellőzhető nem volt. Tekintettel arra, hogy a panaszosnak a tárgyiratok mellett fekvő zárt ajánlata határozott pénzösszegre nem terjedt ki, hanem csak a legmagasabb árverési ajánlatot 5 koronával túlhaladó összeget igéri meg, az ilyen ajánlat pedig a szabad versenytárgyalás szellemével ellenkezik, s ekként az árverés eredményének megállapításánál figyelembe vehető nem volt: az adott körülmények között Sz. község képviselőtestülete alispánilag jóváhagyott határozatában helyesen rendelkezett, midőn a vadászati jogot S. Rudolf legmagasabb ígéretet tett árverelőnek rendelte átadatni, s a vármegye alispánja a törvényesség követelményeinek megfelelő módon járt el, midőn panaszlott határozatával a S. Rudolf és község előljárósága között létrejött vadászati bérleti szerződést jóváhagyta. Miért is az alispáni határozatnak hatályában való fentartása mellett, az ellen beadott panasznak a bíróság helyt nem adhatott.

III.

Községi erdőörnek erdei kihágásból eredően a községhez, mint erdőtulajdonoshoz befolyt kártérítéséből való jutaléka iránt támasztott igénye ügyében döntenem áll a közigazgatási bíróság hatáskörében.

6619/1909. K. szám. Ő Felsőge a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság N. N. községi erdőörnek erdei kihágásból eredően a községhez, mint erdőtulajdonoshoz befolyt kártérítéséből való jutaléka iránt támasztott igénye ügyében a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1908. évi október hó 20-án 66845. szám alatt hozott határozata ellen B. község által beadott panasz tekintetében a m. kir. földművelésügyi miniszter által tett hatásköri kifogást 1910. évi január hó 11-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 131. szakasza alapján tárgyalás alá nem vevén, következő

Végzést hozott :

A m. kir. közigazgatási bíróság a hatásköre ellen tett kifogásnak helyt ad s a panaszt visszautasítja.

Indokok :

A község panasza a földművelésügyi miniszter ama határozata ellen irányul, melylyel a községet az erdőörrel kötött szerződés alapján arra kötelezte, hogy bizonyos erdei kihágásból eredő s a községhez befolyt kártérítési összeg $\frac{1}{3}$ részét az erdőörnek adja ki.

Az erdőör a községnek, mint erdőtulajdonosnak, tehát mint magánjogi alanyak alkalmazottja.

Alkalmazása tehát nem a községi szervezetből ered, következésképpen nem tartozik azok közé a községi alkalmazottak közé, akiknek illetményei iránt való vitás ügyekben az 1896. évi XXVI. t.-cz 27. §-a szerint a közigazgatási bíróság előtt való eljárásnak van helye.

E szakasz alapján tehát a közigazgatási bíróság hatásköre nem áll meg.

De a községnek mint az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ában említett erdőbirtokosnak a most idézett törvény, valamint az 1898. évi XIX. t.-cz. 14. §-a rendelkezéseihez képest alkalmazott erdőre cselédnek nem minősül, mert az ily erdőőr kötelező alkalmazását, minősítését, eskütételét, szolgálati és fegyelmi szabályok alatt állását a most felhívott törvények rendelik, szolgálati viszonyát tehát nem a cseléd törvény, hanem ezek a külön törvényes rendelkezések szabályozzák.

Ezért, habár a jogviszony, melyből a jelen ügybeli követelés ered, az 1907. évi XLI. t.-cz. életbelépte előtti, a közigazgatási bíróság hatásköre az 1896. évi XXVI. t.-cz. 79. §-a alapján sem áll meg.

Egyébként pedig egyáltalán nincs oly szabály, mely a jelen ügy tárgyát tevő és a panaszlott erdőőrnek a közte és a panaszló község között kötött szerződésen alapuló követelésére nézve felmerült vitás kérdésben a közigazgatási bíróság előtt való eljárást megengedi.

Ezek szerint nincs törvényes alap a közigazgatási bíróságok hatáskörének a jelen ügyben való megállapítására, amiért is a hatáskör ellen tett kifogásnak helyt adva, a panaszt vissza kellett utasítani.

A bíróság ezen határozat három példányát a 75810/909. sz. átirat mellékleteivel együtt a m. kir. földművelésügyi miniszternek azzal a megkereséssel küldi meg, hogy a határozat egy példányát a panaszos községnek és a panaszlott erdőőrnek bészbesítse.

Kelt Budapesen, a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1910. évi január hó 11-ik napján tartott üléséből.

Wlassics s. k.
elnök.

Nagy János s. k.
előadó.

A hatásköri bíróság elvi jelentőségű határozatai.

Elvi jelentőségű határozat ugyanazon egyén által több ízben elkövetett erdei lopás esetén való illetékesség kérdésében.

1909/Hb/141. szám.

I.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN

a hatásköri bíróság

a 10 darab akácza kivágása és eltulajdonítása miatt feljelentett . . . . . lakos ellen indított ügyben a . . . . . i királyi járásbíróság és a . . . . . i járás főszolgabírója közt felmerült hatásköri összeütközés tárgyában az 1910. évi április hó 18. napján befejezett nyilvános tárgyalás alapján az alul kitett napon következő

határozatot

hozott:

Ebben az ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

Az 1907:LXI. t.-cz. 21. §-a értelmében ez a határozat a terheltek, ... mint a . . . . . -féle uradalom főerdésze . . . . . i lakos feljelentőnek, a . . . . . i kir. járásbíróságnak, a . . . . . i járás főszolgabírójának, a m. kir. belügyminiszternek, a m. kir. földművelésügyi miniszternek, a m. kir. igazságügyminiszternek és a koronaügyésznek kézbesíteni rendeltetik.

Indokok:

I. . . . . uradalmi főerdész a csendőrségnél bejelentette, hogy . . . . . község határában levő . . . . . tulajdonát képező erdőből 1909. évi október 16-tól 19-ig 8 drb. és azelőtt pár héttel 2 drb. akáczfát, melyeknek értéke 76 K 30 f, fűrészszel levágtak és elloptak.

A tettest . . . . . i lakos személyében kinyomozták, aki beismerte, hogy 2 drb. fát junius vagy julius hó egyik napján, 6 drbot október hó 16-án és 2 drbot október hó 19-én vágott le fűrészszel és vitt el.

A . . . . . i kir. járásbiróság 1909. évi november hó 3-án 1909/B/352/1. sz. alatt hozott végzésével a feljelentést az 1894. évi XII. t.-cz. 93. §-ába ütköző mezőrendőri kihágás elbírálása végett a . . . . . i járás főszolgabírójához áttette, mert a büntetendő cselekmény meghatározása végett a többrendbeli, egyenként mezőrendőri kihágást képező lopásnál ellopott dolgok értéke nem foglalandó össze, még ha az összérték 60 K-át meg is haladna, hanem a terhelt a megfelelő számú kihágásban mondandó ki bűnösnek. (Dárday Dtár 86. k. 202. lap.)

A . . . . . i járás főszolgabírója 1909. évi november hó 7-én 412. kih. sz. a. hozott végzésével kimondotta, hogy a feljelentésben az 1879:XXXI. t.-cz. 69. §-ába ütköző és a 73. § szerint minősülő erdei kihágás tényálladéka forog fenn, melynek elbírálása a kir. járásbiróság hatáskörébe tartozik; ez okon hatáskörét nem állapította meg, mert a feljelentés szerint megállapított kár összege az 1879. XXXI. t.-cz. 69. §-ában felállított értékhatárt meghaladja és így a cselekmény a 73. §-a alapján a Btkv. 421. §-ában meghatározott vétség, illetőleg büntett ismérveit tünteti föl. Azon körülmény, hogy a tettes több külön alkalommal követte el a lopást, a 69. §-ban megállapított értékhatár megállapítására nincs befolyással.

II. A m. kir. igazságügyminiszter 1910/I/663. sz. a. kelt nyilatkozatában azt a véleményt terjesztette elő, hogy ebben az ügyben az eljárás a rendes bíróság hatáskörébe tartozik.

III. Az előrebocsátott tényállásból kitűnik, hogy a terhelt az erdőből több alkalommal összesen 10 drb. akáczfát kivágott és elvitt 76 K 30 f összértékben, azonban nincs semmi támpont

arra nézve, de nem is állítatik, hogy a kivágott és elvitt fa egyik esetben is 60 K értéket meghaladt volna.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 69. §-a az erdei kihágásokról rendelkezvén, második bekezdésében kimondja, hogy a cselekmény kihágási minősége nem változik azáltal, hogy az érték vagy kár összege a tettes elítéltetése előtt általa elkövetett több erdei kihágásból származik, miből okszerűen következik, hogy abban az esetben, ha több erdei kihágás kerül is egyszerre elbírálás alá, az ellopott dolgok értéke, vagy az okozott kár egy összegbe, egybe nem foglalható, hanem mindenik eset külön-külön erdei kihágásnak minősítendő.

Ellenben ugyanazon törvény 73. §-ának rendelkezése a 60 K értéket meghaladó erdei károsításokra és lopásokra, tehát az erdei károsítások és lopások által elkövetett vétségekre, illetve büntetésekre vonatkozik, s amidőn ugyane törvényszakasz második bekezdése több külön erdei lopásnak érték szerinti minősítésénél a büntető törvényeknek rendelkezését nyilvánítja alkalmazandónak, feltételezi, hogy a több erdei lopás közül legalább egy olyan legyen, melynek tárgya 60 K értéket meghalad.

Ezekhez képest tekintve, hogy a külön alkalommal az erdőben kivágott és elvitt akácza értéke az akácza számát viszonyítva az összértékhez, egyik esetben sem mutatkozik a 60 K értékhatárt felülmulónak, s ekként az egyes lopások az erdei lopás ismérveit tüntetik föl, az erdei kihágások elbírálására pedig az 1879. évi XXXI. t.-cz. 117. s következő szakaszai értelmében a közigazgatási hatóság van hivatva, annál fogva a hatásköri bíróság az 1907. évi LXI. t.-cz. 7. §-ának 1. pontja alá eső hatásköri összeütközés elintézéséül a jelen ügyben való eljárásra a közigazgatási hatóság hatáskörét állapította meg.

Kelt Budapesten, a hatásköri bíróságnak 1910. évi április hó 18. napján tartott ülésében. Günther Antal s. k. elnök. Janecsó István s. k. előadó.

Kihirdettetett 1910. évi április hó 18. napján. Günther Antal s. k. elnök. Dr. Kondor Aladár jegyző.

Kiadta: a hatásköri bíróság, 1910. évi április hó 29. napján.

Günther Antal s. k.
elnök.

P. h.

Dr. Kondor Aladár
jegyző.

XXXI. ÉVFOLYAM AZ 1911. ÉVRŐL.

I.

KÖRRENDELET.

Valamennyi magyarországi és horvát-szlavon erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak és erdőrendezőségnek.

A tővön való eladás céljára eszközlendő fatömegbecslési eljárás tárgyában.

86604/1910. földmiv. min. sz. — Közismeretűek ugyan azok a fatömegfelvételi és becslési eljárások, melyek a kitűzött cél, továbbá a fenforgó körülmények, helyi viszonyok és a felvétel tárgyát képező faállomány pénzértékéhez képest, esetről-esetre alkalmazandók; de mert fordultak elő esetek, ahol a fatömeg s az egyes választékok felvétele és ezek tőértékének megállapítása nem a megkívánható szabatosággal eszközöltetett, *a tővön való eladás* céljára eszközlendő becslésekre nézve — egyöntetű eljárás okából — a következőket rendelem:

I.

Tiszta fenyő vagy fenyővel elegyes állományokban a fenyő-fatömeg felvétele mindenkor törzsenkénti felvétel (kiolvasás) mellett eszközlendő. Ha a fenyő közé kevert fanem a fenyőhöz képest csak alárendeltebb, úgy a fenyővel együtt ez is törzsenként veendő fel.

Mínthogy pedig a fenyőerdők kisebb-nagyobb részletekben eléggé egyenletesek, úgy hogy a nagyobb eltérések, a felvétel tárgyát képező területeknek — szükség szerint — részletekre

való bontásával, elkülöníthetők, a felvétel alkalmával elégséges, ha az elkülönített részletekben minden egyes fa — mellmagassági átmérőjének *centiméternyi pontossággal* való felvétele mellett — darabszám szerint — feljegyeztetik. A felvétel alkalmával azonban szükséges, hogy a kívülről teljesen egészségeseknek talált, vagy csak lényegtelen — a műszaki használhatóságra befolyással nem járó — csekély hibával bíró törzsek külön csoportosítva s a kívülről is hibásaknak találtak ismét külön s végül az egészen hibás, legfeljebb csak egészben tűzifának minősíthető törzsek is külön (elkülönítve) jegyeztessenek fel.

Ha a felveendő területen, főleg a legvastagabb árérték-csoportba sorozandó fák között számottevő mennyiségben olyan törzsek is vannak, amelyek kiváló méretűek, vagy egyéb kiváló tulajdonságaiknál fogva a többinél lényegesen értékesebbek, az ilyenek is külön csoportba veendőek fel. Az ezen értelemben már a felvételnél elkülönített, hibás és hibátlan stb. csoportok műfajtömege külön-külön számíttassék ki.

Magától értetődik, hogy az összes felvett törzsek, az előbbi csoportosításon belől, még az értékmegállapításnál és illetőleg az értékesítésnél szokásos vastagsági osztályok szerint is csoportosítandók s minden ilyen vastagsági osztályra a vastagsági osztály átlagát képező próbatörzs (a törzsek számához és értékéhez képest legalább 3—5 és ha a törzsszám nagy, több is) döntendő.

A külső felvételnél csak mellmagassági és kéreggel mért átmérőkre vonatkoztatott egyes vastagsági osztályok a kéreg nélkül értékesített fenyőfára azonban ugy alakítandók, hogy kéreg nélkül az egyes vastagsági osztályokba foglalt szállfák *középátmérője* az értékesítésnél szokásos s a középátmérő szerint osztályozott, egyes vastagsági választék-osztályoknak feleljen meg. Ez esetről-estire egyes döntött törzsekből vagy tapasztalati adatok alapján gyakorlatilag nehézség nélkül, elegendő pontossággal megállapítható.

Ha ily eljárás mellett a legvastagabb méretosztályba eső törzsek a vastagság tekintetében felette tág határok között találatnak, szükséges, hogy a talált törzsek számához képest, a fatömeg pontosabb meghatározása céljából, ebben a legvastagabb árosztályban is több vastagsági osztály alakíttassék.

A műfatömeg a tűzifa és a kéreg megállapításával és kiszámításával egyidejűleg a kéreg mennyisége is megállapítandó és *minőségét* jelezni kell.

A műfatömeg, a kéreg, továbbá az illető helyi viszonyok között, *belterjes kidolgozás feltétele mellett*, számítható termelési és szállítási apadék leütése után a próbatörzsekből — az előbb leírt módon — alakított valamennyi árérték és vastagsági, illetve minőségi osztályokba sorozott fatömegekre nézve külön-külön állapítandó meg. Ennél a megállapításnál csak arra kell különös tekintettel lenni, hogy a szálfák általában a műfa gyanánt hasznosítható választékok legvékonyabb méreteinek megfelelő legkisebb felső átmérőig vétessenek számba (ami kéreg nélkül a legtöbb helyen ezidőszerint 8—10 cm). Tekintetbe veendő itt az a körülmény is, hogy a fa tutajokba kötve egész szálfákban, vagy darabolva rönkökben s hogy tengelyen vagy vizen szállítható-e?

A külső felvételnél kívülről hibátlannak talált törzsek fatömegéből, az állomány általános egészségi állapotához képest, a kívülről nem észlelhető esetleges hibákra egy-két százalék a tűzifa javára leütendő s viszont a hibásaknak talált fák fatömegéből is — a helyszínén észlelt hibák mérvéhez képest — még igen tekintélyes százalék műfa termelhető ki, tehát számítandó is.

II.

Tölgy-, továbbá más értékes lombfák (juhar, kőris, szil stb.) *tövön való eladás* céljából való becslésénél nemcsak a nyers fatömeg, de a műfa is minden egyes törzsre nézve (törzsről-törzsre) veendő fel és állapítandó meg.

E célból a külső felvételnél nemcsak a mellmagassági átmérők, hanem minden egyes fánál az abból kikerülő műfadarabok hossza is mérendő; vagyis minden egyes törzsre nézve mindkét adat feljegyzendő. Feljegyzendő az is, hogy a műfára alkalmas rész (esetleg egyes darabok) középátmérője a vágaptól számítva mily magasságban van.

A törzs műfa hosszának mérésére (ha ez tövön csak egész méterekben is állapíttatik meg) rendszerint egy könnyű, öt-hat méteres rud használandó, amelyen a páros és páratlan méterek feltűnő módon jeleztetnek.

Ily rud használata mellett, ha a törzs műfára alkalmas részének hossza, a vágáslaptól számítva, a rudnál nem hosszabb, közvetlenül, de ha hosszabb is, elegendő pontossággal megállapítható és feljegyezhető. Mindenesetre pontosabban, mint szembecsléssel, mert ha az első hat méter közvetlenül mérhető, ez már a további hosszúság mérésére elegendő támpontot nyújt. E mellett az eljárás mellett megállapítható és feljegyezhető a fatörzs esetleges hibás részeinek a hossza, a törzs hosszában való helyzete, valamint a középátmérők helyzete is.

Az I. pontban jelzett módon vastagsági és minőségi osztályok alakítása és elegendő számú próbatörzs döntése után megállapítható a mintatörzsekből a közvetlenül mért, mellmagassági átmérőknek általában méterről-méterre való átlagos apadása s ezzel pedig a becsült műfadarabok (hibás darabok) kéreggel mért középátmérője.

Az egy középátmérővel bíró műfadaraboknak az érték megállapításnál és illetőleg az értékesítésnél szokásos vastagsági és minőségi csoportosításával köbözhető és megállapítható a műfátömeg is minden vastagsági, illetve minőségi osztályra nézve, ennek megállapítása után pedig a helyi viszonyoknak megfelelő s *belterjes kidolgozás feltétele mellett* számítható szállítási és termelési apadék leütésével az összes nyersfátömegeből kiszámítható a tűzifátömeg is. A vastagsági osztályokon belül a 3 (három) *m*-nél nem hosszabb, továbbá a 3—10 *m* hosszú s végül a 10 *m*-nél hosszabb műfadarabok külön-külön minőségi osztályba különítendőek el.

Igen gondos eljárás szükséges azonban arra, hogy már a felvételnél a hibás és műfára nem alkalmas részek számbavétesse-
nek; a kiszámításnál pedig a kívülről fel nem ismerhető esetleges hibákra a műfából a tűzifa javára megfelelő százalék s általában minden körülmények között a fentiekhez képest a termelési és szállítási apadékok leütessenek, feltéve, hogy kiválóan kedvező értékesítési viszonyok ilyen apadék számbavételét nem teszik mellőzhetővé (például a Száva menti tölgyesek nagy részében, hol az utolsó forgács is a tanningyarak részére jól értékesíthető).

Tölgyfánál a felvétel alkalmával közvetlenül nem mérhető

vastagabb ágakból, csucskból stb. termelhető kisebb méretű műfaanyag is (kerítésoszlopok, kerékvető stb.) a fenforgó helyi viszonyoknak megfelelően, gyakorlati adatok alapján, számbaveendő.

III.

Tiszta bükkösök vagy tulnyomóan bükkös erdőben a bükknek tővön való eladás céljából való becslésénél, a fatömeg felvételére nézve — főleg ha a felvétel nagyobb területre terjed ki — rendszerint elegendő, ha a fatömeg jól alkalmazott próbakörökkel határoztatik meg. Kivételt képez az az eset, ha a törzsenkénti felvétel rendeltetett el.

A próbakörökkel való felvételnél azonban ügyelni kell arra, hogy az egyes körök elegendő nagyok legyenek (0·03—0·05 kat. hold) s hogy oly sűrűn vétessenek fel, hogy ezáltal az állományban előforduló összes változatok felöleltessenek s hogy végül abszolút számban is minél több kör vétessék, mert csak ezáltal lehet az egyes körök esetleges hibáit kiegyenlíteni.

A nyersfatömegből a bükkműfa százalékanak, illetve mennyiségének megállapításánál, ha hasonló állományokban nyert és a bükkműfa mennyiségének megállapításánál több évre kiterjedő gyakorlati eredmények állanak rendelkezésre, ezek is felhasználhatók. Ott azonban, ahol ily megbízható gyakorlati eredmények rendelkezésre nem állnak, az egész fatömegnek próbakörökkel való felvételén kívül egy vagy több — rendszerint több holdas, jól választott próbaterületen — nemcsak az egész nyersfatömeget, de a műfára alkalmas fatömeget is, a tölgyre nézve megjelölt eljárással, törzsenként is fel kell venni, hogy ebből az eredményből a műfa mennyiségét és százalékát elfogadható pontossággal megállapítani lehessen.

A bükkműfának vastagsági árosztályok szerinti elkülönítése, amennyiben az adott körülményeknél fogva megokolt, az előbbieik értelmében végzendő. A nyersfatömeg pontosabb felvételére azonban a próbakörökkel felvett fatömegnek több vastagsági osztályba való elkülönítése s minden vastagsági osztályból több mintafa döntése, az eredmény pontossága érdekében, minden körülmények között kívánatos.

A fatömeg felvételének a helyszínén való foganatosítása közben vagy általában a vágáshatárvonalak és erdőrészelhatárok minden megjelölésénél, a fáknak — a legtöbb helyen szokásos — *meghajkolását* a legszigorubban megtiltom.

Vágáshatárok, erdőrészelvonalak megjelölése céljából a fák csak olajfestékkel (szükség szerint más-más színnel) jelölendők meg, a kiolvasásnál pedig, ha a megjelölés csak ebből a célból szükséges, oltott méz is használható.

Fokozatos felújító és szálaló vágásokban s esetleg gyéritéseknél, töről való eladás mellett, a kibélyegzés nem lévén mellőzhető, amikor csak bizonyos számú fa jelöltetik ki, s tervezetik eladatni: ez esetben a végleg kijelölt, s valóban eladás tárgyát képező fák a gyökfőnél, vagy a kiálló gyökereken (de mindenestre oly alacsonyan, hogy a jelölés és számozás a törzs ledöntése és esetleges kéregleválások után is kétséget kizáróan, tisztán kivehető legyen) meghajkolandók és rendszerint számozó kerékekkel tisztán, olvashatóan megszámozandók és kincstári fabélyegzővel lebélyegzendők, hogy bármikor utólag is kétséget kizáró módon megállapítani lehessen, hogy valóban mely törzsek képezték kihasználás, s illetve eladás tárgyát.

Bár ha a gyéritéseket általában csak házilag eszközölt kitermelés mellett lehet az erdőgazdaság érdekeinek megfelelően foganatosítani, mindazonáltal még kivételesen előfordulhatnak egyes esetek, hogy a gyéritési anyag is tövön adatik el; a gyéritéseknél kiszedendő anyag megjelölésénél, ha ez már eléggé vastag arra, hogy előbbieket szerint megjelölt kibélyegzés az egyes fákon alkalmazható legyen, úgy a kiszedendő törzsek kibélyegzendők. A fiatal állományok gyéritésénél, hol a kiszedendő anyag vékony méreteinél fogva a kibélyegzés nem alkalmazható, a festékkel való megjelölés használandó, oly módon azonban, hogy minden egyes kiszedendő fa úgy mellmagasságban, mint a kivágás után visszamaradó gyökfőn azonos színű festékkel jelöltessék.

Oly esetekben, mikor egymásután több éven át kihasználandó faanyag becsültetik: az egyes években kihasználandó vágásterü-

letek (illetve faanyag) a legczélyszerűbb kihasználás és lehető egyenlő pénzürtékek tekintetbe vételével a természetben is kijelölendők. Minden egyes évi vágás faanyaga külön állapítandó meg.

V.

A tävön való eladás céljából eszközölt becslések szorosán véve kezelési teendőt képeznek, s a kezelés és értékesítés érdekeit oly közlelről érintik, hogy ezeknél a becsléseknél — nem is tekintve azokat a kisebb becsléseket, amelyek idáig is a kezelő erdőtiszt által voltak elvégzendők — a kezelő erdőtisztnek közvetlenül tevékeny részt kell venni, még akkor is, ha azok az erdőrendező-ségek által eszközöltetnek is. Az ily célból eszközlendő munkálatokhoz nemcsak a kezelő erdőtisztek, hanem szükség szerint az ügyesebb, értelmesebb erdőőrök is annyival inkább kirendelendők, mert rendszerint az erdőrendező-ségek személyzete nem elegendő, de másrészt az értelmesebb erdőőrök a külső felvételnél kellő ellenőrzés, felügyelet és begyakorlás után jól felhasználhatók.

Az eladás céljából felbecsült fatömegek választékainak és egységárainak végleges megállapítása, valamint a több év alatt kihasználandó vágások évi sorrendjének megállapítása az ellenőrködő tisztviselő, erdőrendező, s lehetőleg a kezelő erdőtiszt bevonásával eszközlendő.

Budapest, 1910. évi november hó 8-án.

A miniszter megbizásából:

Schmidt

m. kir. főerdőtanácsos.

II.

KÖRRENDELET.

Valamennyi közigazgatási erdészeti bizottságnak.

(A faeladási hirdetmények idejekorán való közzététele ügyében.)

87403/1910/1/A/2. sz. — Fakereskedelmi körökből panasz-tétetett nálam amiatt, hogy a faeladási hirdetményeket az érdekelt községek és birtokosságok sok esetben oly későn teszik közzé, hogy az érdeklődő fakereskedők nagy részének nincs ideje és alkalma az

eladás tárgyát képező faanyag megtekintésére s ennek folytán sokan az árveréseken sem vehetnek részt.

Miután ez a késedelmes közzététel nemcsak az érdekelt fa-kereskedőkre, hanem magukra az eladó erdőbirtokosokra nézve is igen hátrányos lehet, felhívom az erdészeti bizottságot, hogy a törvényhatóság területén lévő erdők birtokosait egyrészt figyelmeztesse arra a nagy előnyre, mely a faeladási hirdetménynek minél szélesebb körben s az árverést jóval megelőző időben való közzétételéből magára az eladó erdőbirtokosra háramlik s másrészt azoknak a birtokosoknak, akik erdei termékeiket a fennálló törvények és szabályok értelmében nyilvános árverésen tartoznak eladni, egyuttal tegye kötelességükké, hogy az árverési hirdetményt még abban az esetben is, ha tisztán az évi rendes vágásterületek faanyagának értékesítéséről volna szó, oly időben tegyék közzé, hogy a közzététel napjától az árverés napjáig legalább annyi idő maradjon, amennyi a törvényekben, szabályokban, vagy rendeletekben erre nézve meghatározottat.

Olyan esetekben pedig, midőn az erdészeti bizottság a 62060/1904. F. M. számú rendelet alapján saját hatáskörében rendkívüli fahasználatra ad engedélyt, az engedélyben nemcsak az 1898: XIX. t.-cz. II. czimének hatálya alá eső erdők birtokosaival, hanem más birtokosokkal szemben is mindenkor állapítsa meg a kihirdetés módján kívül egyszersmind azt a minimális időtartamot is, amennyivel az árverési hirdetmény az árverés megtartása előtt okvetlenül közléteendő.

Megjegyzem, hogy ezt az időtartamot az erdészeti bizottság 15 nappal rövidebb időre semmiféle körülmények között sem szabhatja meg, ellenben ha az eladandó faanyag mennyiségének és értékének megbecslésére hosszabb időt vél szükségesnek, a hirdetési időt négy, hat sőt több hétben is megállapíthatja.

Végül figyelmeztesse az összes érdekelt birtokosokat, hogy a törvényekben és szabályokban, illetve rendkívüli fahasználatok esetében az erdészeti bizottság által, vagy általam megállapított minimális hirdetési idő nem a hirdetmény keltétől, hanem a tényleges hirdetés napjától számítandó.

És hogy e tekintetben kételyek ne merülhessenek fel és tévedések ne forduljanak elő, figyelmeztesse az érdekelt erdő-

birtokosokat arra is, hogy a kikötött minimális hirdetési idő, vagyis az az időtartam, amennyinek a hirdetéstől az árverés napjáig (ezt is beleszámítva) el kell telni:

1. olyan eladásoknál, melyeket csak dobszóval, vagy kifüggesztés útján kell hirdetni, a hirdetés, illetve kifüggesztés után következő naptól,

2. olyan eladásoknál, melyeket helyi lapokban is hirdetni kell, az illető helyi lapban, illetve több lapban való közzététel esetében a legkésőbb megjelenő lapban való megjelenés után következő naptól, és végül

3. olyan eladásoknál, melyeknek hirdetménye a helyi lapokon vagy fővárosi napilapokon kívül valamely szaklapban is közzéteendő, mindenkor a szaklapban, még pedig több szaklapban való közzététel esetén a legkésőbb megjelenő szaklapban való közzététel után következő naptól számítandó.

Önként értetik, hogy az itt elrendelt eljárási szabályok megtartása felett az erdészeti bizottságnak gondosan őrködni is kell.

Ennélfogva az 1898: XIX. t.-cz. 39. §-a alapján beterjesztett árverési hirdetményeket mindjárt a beterjesztés alkalmával vizsgálta meg abban a tekintetben, hogy a törvényben, vagy az engedélyező rendeletben megszabott határidőnek betartása iránt történt-e kellőképen gondoskodás s ha nem, az eziránt szükséges intézkedéseket tegye meg haladéktalanul.

Olyan esetekben pedig, midőn az árverési iratok az erdészeti bizottságnak az 1898: XIX. t.-cz. 39. §-a alapján tett intézkedése, vagy a fahasználatot engedélyező rendelet, illetve bizottsági határozat kikötése folytán az erdészeti bizottsághoz beterjesztetnek, minden egyes esetben vizsgálja meg gondosan azt is, hogy a törvényben, vagy az engedélyező rendeletben, illetve határozatban megszabott hirdetési határidő a fentebbiek szerint pontosan betartatott-e s ha nem, az esetben az árverés eredményét semmisítse meg s a birtokost új árverés tartására utasítsa.

Budapest, 1911. évi január hó 16-án.

A miniszter megbízásából:

Horváth s. k.
miniszteri tanácsos.

III.

RENDELET

a hűtőházakban raktározott hasznos vadnak a törvényes tilalmi időben való kezelése és forgalomba hozatala tárgyában.

90420/1910. földmiv. min. sz. — A hűtőházakban raktározott hasznos vadnak a törvényes tilalmi időben való kezelése és forgalomba hozatala tárgyában a m. kir. belügyminiszterrel egyetértve a következő szabályokat állapítom meg:

1. §.

A hűtőházakban hasznos vadat az illető vadra vonatkozó vadászati tilalom beálltát követő tizennégy nap elteltével csak az e rendeletben megállapított szabályok megtartásával szabad kezelni és forgalomba hozni.

2. §.

Aki hűtőházi vállalatot tart fenn (a hűtőház tulajdonosa), a hűtőházilag kezelt hasznos vadakról az e rendelethez mellékelt A) minta szerint bekötött, lapszámmal ellátott és zsinórral átfűzött nyilvántartási könyvet köteles vezetni.

A nyilvántartási könyvbe be kell jegyezni:

1. minden hasznos vadat, mely az illető vadra vonatkozó törvényes vadászati tilalmi idő beálltával hűtőházi kezelésben áll, továbbá azt, amely a vadászati tilalmi idő beálltát követő tizennégy nap alatt hűtőházi kezelésbe került;

2. mindazt a hasznos vadat, amely az előbbi pontban említett idő után e rendelet 7. §-a értelmében származási igazolvány mellett a hűtőházba felvétellett.

3. §.

A beraktározott vadat — akár egészben, akár feldarabolva — a hűtőház nedves bélyegzőjével akként kell ellátni, hogy a bélyegzés bármikor megállapítható legyen.

4. §.

A beraktározott hasznos vadat darabonként származási jeggyel kell ellátni, mely származási jegy az illető vadhoz zsineggel

vagy vékony huzallal akképen erősítendő, hogy az a vadnak vagy a származási jegyet odaerősítő zsinórnak, vagy huzalnak megsér-
tése nélkül eltávolítható ne lehessen.

A származási jegyen a mellékelt B) minta szerint feltüntetendő:

- a) a vad faja .....
- b) a tulajdonos neve .....
- "   "   lakása .....
- c) a nyilvántartási könyv száma .....
- d) az elküldés napja.....
- a hűtőházi közeg aláírása és a hűtőház bélyegzője
   (pecsétje).

5. §.

A hűtőház által szállított vagy kiadott vad kísérőjegyzékkel látandó el, mely jegyzéknek tartalmaznia kell a szállított vad nyilvántartási számát darabonként.

6. §.

Oly külföldi eredetű vadat, amely Magyarországon nem honos s amelyre nézve az 1883:XX. t.-cz. vadászati tilalmi időt meg nem állapít, a nyilvántartási könyvbe nem kell bevezetni és arra a jelen rendeletnek rendelkezései nem vonatkoznak.

7. §.

A vadaskertből eredő vad az 1883:XX. t.-cz. 18. §-a alapján származási igazolvány mellett a tilalmi idő alatt is beraktározható.

Hasonlóképpen beraktározható a kivételes lelövési engedély alapján elejtett hasznos vad, ha az származási igazolvány kíséretében szállítatik be.

8. §.

A törvényes vadászati tilalmi időszak beálltával a tilalmi idő első három napján köteles a hűtőház tulajdonosa (2. §) az ellenőrző bizottság kiszállását kérelmezni.

Az ellenőrző bizottság tagjai: 1. a m. kir. földmivelésügyi minisztérium kiküldöttje; 2. a székesfővárosban a m. kir. államrendőrség főkapitányának kiküldöttje, törvényhatósági vagy rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitány vagy helyettese, kis-

és nagyközségekben a főszolgabíró vagy szolgabíró és 3. a székesfővárosban a kerületi állatorvos, másutt a városi vagy járási m. kir. állatorvos, akadályoztatásuk esetében helyettesük.

Az ellenőrző bizottság a helyszínen megállapítja a hűtőházilag kezelt mindazon hasznos vad mennyiségét, amelyre nézve a vadászati tilalom beállott, ellenőrzi annak nyilvántartását és az e rendeletben megállapított szabályok megtartását; a nyilvántartási könyvben az ellenőrzés megtörténtét és a vad mennyiségét feljegyzi s aláírásával igazolja.

A hűtőházakat a m. kir. földművelésügyi miniszter kiküldöttje által bármikor megvizsgáltathatja.

9. §.

Az ezzel az eljárással felmerülő költségeket a hűtőház tulajdonosa (2. §) viseli.

10. §.

Aki az e rendeletben megállapított rendészeti szabályok valamelyikét megszegi, kihágás miatt a vadászati kihágások elbírálására hivatott közigazgatási hatóság által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ha pedig a cselekményt szándékosan követte el, tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

11. §.

E szabályok ismételt szándékos megszegése esetében a hűtőház tulajdonosa (2. §) a kihágás miatt kiszabott büntetésen felül ítéletileg eltiltható a hűtőházilag kezelt hasznos vadnak a jelen rendelet értelmében való kezelésétől és forgalomba hozatalától.

12. §.

Jelen rendeletem 1911. évi január 1-én lép életbe.

Budapest, 1910 december 16.

Gróf Serényi s. k.

A) melléklet.

Folyó szám	A vad faja	A beraktározás ideje	A vad tulajdonosának neve	Az ellenőrzés igazolása	A kiadás napja	Az átvevő neve	Jegyzet

B) melléklet.

SZÁRMAZÁSI JEGY.

A vad faja .....

A tulajdonos neve .....

" " lakása .....

A nyilvántartási könyv száma .....

Az elküldés napja .....

P. H.

(A hűtőház bélyegzője,
pecsétje.).....
(Hűtőházi közeg aláírása.)

IV.

KÖRRENDELET

az állami erdőkben bárczázás alapján gyakorolható vadászat tárgyában.

Az államerdők kezelésének igazgatásával megbízott összes magyar és horvát-szlavonországi erdőigazgatóságoknak, főerdőhivataloknak és erdőhivataloknak.

19148/II/2. Földmiv. min. sz. — „A tátralomniczi és szentiványi csorbatói gyógyfürdő- és nyaralótelepeken állandóan tartózkodó vendégek által és általában bárcza mellett a kincstári erdőkben ezen célra kijelölt vadászterületeken gyakorolható vadászatot illetőleg“ a hivatali elődöm által 1904. évi 63029. sz. alatt kiadott „Szabályzat“-ot hatályon kívül helyezvén, „az erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászatról“ a mellékelt „Szabályzat“-ot adom ki.

A kísért erd- vagy vadr részere az ezen szabályzat 4. §-ában említett 5 (öt) korona napibéren kívül a következő jutalmakat, illetve lódiákat engedélyezem:

A v a d f a j a	Hibázott vagy sebzett vadért	Elejtett vadért
	k o r o n a	
Özbak	5	10
Zerge	10	20
Szarvasbika	20	—
„ 8-as	—	24
„ 10-es	—	30
„ 12-es	—	36
„ 14-es	—	42
„ 16-os	—	48
„ 18-as	—	54
„ 20-as és ezenfelüli	—	60
Vaddisznó	5	—
„ kocza vagy malacz	—	10
„ fiatal agyaras	—	15
„ erös	—	20
Medve 4 éven alul	15	25
„ 4 „ felül	15	50
Siket- és nyirfajdkakas	5	15
Szalonka és császármadár	—	1

A bárca tulajdonosa által egyrészt a szabályzat 4. §-a alapján fizetendő bárcaalapárból illetőleg — amennyiben több napi bárczáról van szó — annak többszöröséből, másrészt pedig az 5. §-ban részletezett díjtételek szerint a 6. § rendelkezései értelmében fizetendő összegekből a kísért erd- vagy vadr részere ezen egységárak alapján megállapítandó napibérek, illetve jutalmak és lódiák a bárca kiállításával megbizott közeg által a vadászat befejezte után az illetékes erd- vagy vadörnek nyomban kifizetendők, ki ez összegek átvételét az „Utalványjegy“-en névaláírásával igazolja.

A vadászati bárczák kezelését és kiállítását illetőleg hivatali elődöm által ugyancsak 63029/1904. szám alatt kiadott „Utastás“-

nak a jelen rendeletem által nem érintett rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

Végül értesitem, hogy előterjesztendő javaslatához képest hajlandó leszek ezt a „Szabályzat“-ot Czimnek megfelelő számú példányban megküldeni.

Budapest, 1911 április 10.

A miniszter helyett:

Kazy s. k.
államtitkár.

V.

SZABÁLYZAT

az erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadásatról.

19148/911/II/2. Földmiv. min. szám. — 1. §. A m. kir. erdőkincstár tulajdonát képező vadászterületeken, melyeken a lelövésre előírányzott vadnak értékesítése bárczaváltás alapján van megengedve, a vadászatot a vadásatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. rendelkezései szerint és pedig a tátrai vadászterületeken a tátralomniczi és szentiványi csorbatói kincstári gyógyfürdő- és nyaralótelepeken egyhuzamban legalább 8 (nyolcz) napig tartózkodó vendégek, más vadászterületeken pedig a jelentkező vadászok az alábbi feltételek és kikötések mellett gyakorolhatják.

2. §. A vadászat az illetékes erdőgondnokság, illetve a m. kir. földművelésügyi miniszter által megbízott kincstári közegeknél a törvényszerű vadászjegy előmutatása mellett előzetesen váltott bárcza alapján a *jelentkezés sorrendje* szerint előre megállapított napon és területen csakis a kincstári erdőőr vagy vadőr kíséretében cserkészve hívóval és lesben gyakorolható.

Vadászati bárczák csak a földművelésügyi miniszter által helyben hagyott vadlelövési előírányzatban engedélyezett vadmennységre szolgáltathatnak ki.

3. §. A m. kir. földművelésügyi miniszter fentartja magának azt a jogot, hogy a magastátrai vadászterületekre személyhez kötött vadászati engedélyeket a fürdővendégeken kívül másoknak is kiadhasson, valamint a vadtenyésztés érdekében szükséges vadlelövést az erdészeti alkalmazottak által foganatosíthatassa.

4. §. Egy napra (24 órai időtartamra) érvényes vadászbarczáért 15 (tizenöt) K alapár fizetendő, mely összegben a bárca tulajdonosát kísérő erdő- vagy vadőr részére a barcztát kiállító erdőtiszt által kifizetendő 5 (öt) korona napibér is be van számítva.

5. §. Ezen összegben felül a vadászat gyakorlásáért a bárca tulajdonosa által a következő díjak fizetendők, amelyekben a kísérő erdőőr vagy vadőrnek engedélyezett s ugyancsak a barcztát kiállító erdőtiszt által kifizetendő jutalmak és lődíjak is bent foglaltatnak:

A v a d f a j a	Hibázott vagy megsebzett vadért	Elejtett vadért	Megjegyzés
	korona		
Őzbak	25	60	
Zerge	60	200	
Szarvasbika	150	—	
„ 8-as		400	*Ezen árak oly elejtett szarvasbikákra vonatkoznak, melyek agancsának súlya a kifőzött koponyacsonttal együtt 6 kg.-ot meg nem halad. Ezen alapdíjon felül minden félkilogramnyi súlytöbbletért 50 korona külön díj fizetendő. Félkilogrammon aluli súlytöbblet nem vétetik figyelembe. A páratlan agancszám a felső ároztályba számít; 3 cm-nél rövidebb agancságak nem számítanak.
„ 10-es		600	
„ 12-es		800	
„ 14-es		1000	
„ 16-os		1200	
„ 18-as		1400	
„ 20-as és ezen felül		1600	
Vaddisznó: kocza vagy malacz	10	25	
„ fiatal agyaras	10	60	
„ erős	10	80	
Medve 4 éven aluli	25	300	
„ 4 „ felüli	25	600	
Siket- és nyirfajdkakas	15	40	
Szalonka	—	3	A siket- és nyirfajdkakasra váltott napibárca egy-egy reggeli és egy-egy esteli beszállásra érvényes.
Császármadár	—	4	

6. §. Aki bárca alapján kíván vadászni, köteles a bárca kiváltásánál az ennek kiállításával megbízott kincstári hivatalnál vagy közegnél a bárca díján felül a bárca szerint lelövésre engedélyezett minden darab őzbak után 60 K, zerge után 200 K, szarvasbika után 600 K, siket- vagy nyirfajdkakas után 40 K összeget biztosíték fejében és a pénz átvételére jogosult közeg által kiállí-

tandó „Utalvány-jegy“ és „Igazolvány“ című bárczaszelvények ellenében letenni.

A vadászat befejezése után ezen biztosítéki pénzösszeg az illetőnek, ha az vadászat közben lövést nem tett, azonnal visszaszolgáltatik, ha azonban az illető vadat hibázott, megsebzett vagy elejtett, a biztosítéki pénzösszeg az 5. §-ban megállapított díjak kiegyenlítésére fordítatik és az esetleges pénzfelesleg adatik vissza.

Ha a letett biztosíték a fizetendő díjak kiegyenlítésére elegendő nem lenne, köteles az illető a különbözetet azonnal készpénzben kifizetni. Ha azonban e tartozást ki nem fizetné, jogában álland a m. kir. kincstárnak ezt a különbözetet az általa szabadon választandó, a sommás eljárásra illetékes bíróságnál, a különbözet nagyságára való tekintet nélkül, sommás eljárás útján behajtani.

A váltott „Utalvány-jegy“ a vadászat megkezdése előtt a kísérő erdőőrnek vagy vadőrnek kézbesítendő, ki arra a vadászat eredményét a vadászat befejezte után rávezeti és a bárcát az illetékes kincstári hivatalnak vagy közegnek beszolgáltatja oly célból, hogy annak alapján a fizetendő díjak felszámíttassanak.

A kincstár javára elszámolandó emez összegek befizetését a vadász az Utalvány-jegyben aláírásával igazolja, a vadászbárcza „Igazolvány“ című szelvénye pedig — melyen ez összegek szintén feltüntetve vannak, — a vadász birtokában marad.

A bárczáért fizetett alapár (l. 4. §) még abban az esetben sem fizettetik vissza, ha a bárcza tulajdonosa azt igénybe nem vette, mely esetben az egész összeg a kincstár javára számoltatik el.

7. §. Az elejtett vad teljességében az illető elejtő vadász tulajdona.

8. §. A vadászathoz pórázon vezetett véreben kívül másfajta ebet kivinni nem szabad.

A sebzett vadat a vezető erdőőr vagy vadőr által megállapítandó idő előtt nyomozni nem szabad.

Szarvast, zergét, őzet, medvét és vaddisznót kizárólag csak golyóval szabad löni.

9. §. Hiuzt, farkast, rókát, nyusztot és más kisebb kártékony és ragadozó vadat az, aki bárczát váltott, külön díj fizetése nélkül is lőhet, de a szőrmeért, amennyiben azt megtartani kívánja, a következő díjat tartozik fizetni:

hiuz	---	---	---	---	---	20 K
farkas	---	---	---	---	---	10 "
róka	---	---	---	---	---	3 "
nyest	---	---	---	---	---	8 "
nyuszt	---	---	---	---	---	10 "

10. §. A Magas-Tátrában meghonosítás végett kibocsátott vapiti és altai szarvasra, és kőszáli kecskére az érdekelt birtokosok közös megegyezésével 15, illetve 10 évre szóló tilalom rendeltetvén el, ezen tilalom áthágói a vad tenyészértékének megfizetésén felül még az érdekeltség által megállapított külön birságot is tartoznak megfizetni.

11. §. Aki őzsutát vagy gidát lő, 50 K, zerge-kecskéért 70 K, zergegidáért 100 K, siketfajdjérczéért 50 K, nyirfajdjérczéért 30 K és szarvastehénért 100 K összeget köteles kártérítés czimén fizetni.

Egyébként a jelen szabályzatban foglalt módozatok mellett való vadászatra — magától értetődőleg — minden tekintetben mérvadók a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. tilalmi rendelkezései.

12. §. Ezen szabályzat a 63029/904. szám alatt kiadott „Szabályzat“-ot hatályon kívül helyezi.

Budapest, 1911. évi márczius hóban.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

VI.

A m. kir. földmivelésügyi miniszternek a m. kir. belügyminiszterrel egyetértésben kiadott rendelete az 1890. évi XIX. t.-cz. 5. §-ában említett bizottság alakítása és működése tárgyában 1890. évi 70865. B. M. sz. alatt kiadott utasítás 4. §-ának kiegészítése iránt.

23888/1911/I/A/3. Földmiv. min. szám — Az 1890. évi 70865. B. M. szám alatt kiadott utasítás 4. §-át a m. kir. belügyminiszter urral egyetértésben a következő intézkedéssel egészítem ki: „A községi kiküldöttek a nyolczas bizottság tagjainak választásánál való közreműködésük alkalmából napi- és utiköltségeik megtérítéseken, a m. kir. földmivelésügyi miniszter által megállapított illetményben részesülnek.

Ezt az illetményt a vármegye alispánja által igazolt számlák alapján a beszerzei m. kir. erdőigazgatóság *érvényesíti* és utalványozza.“

VII.

34209/1911. F. M. sz.

Utasítás

(valamennyi törvényhatóságnak és törvényhatósági joggal felruházott városnak, alispánnak, közigazgatási bizottságnak és közigazgatás erdészeti bizottságnak, kir. kulturmérnöki hivatalnak, m. kir. gazdasági felügyelőségnek, kir. erdőfelügyelőségnek és m. kir. állami erdőhivatalnak s a beszterezsei m. kir. erdőigazgatásának).

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának, valamint az 1894. évi XII. t.-cz. 13. és 14. §-ának hatálya alá eső kopár, futóhomokos és vizmosásos területek összeírásánál, törvényes kijelölésénél, a területek gazdasági állapotának javítását célzó gazdasági és műszaki munkálatok tervezésénél, elrendelésénél és végrehajtásánál s az állami támogatás igénybevételénél követendő eljárás tárgyában.

Az az eljárás, mely eddig a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek gazdasági állapotának javítását célzó törvényes határozatok végrehajtása tekintetében követett, nem vezetett olyan eredményre, mely a ráfordított idővel, munkával és az állam által nyújtott támogatás mértékével kellő arányban állana.

Ennek oka egyrészt abban keresendő, hogy mivel a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek talajának megkötése és javítása a körülményekhez képest más és más okból válhatik szükségessé s különben maguk a vonatkozó törvényes határozatok is más és más hatóság vagy hivatal ügykörébe utalják az eljárás kezdeményezését és lebonyolítását, ennél fogva olyan egységes eljárás, mely a sikert kellően biztosítaná, ki nem fejlődött, dacára annak, hogy mindegyik idevágó törvényes határozatnak célja végeredményben ugyanaz és a cél elérésére szolgáló eszközök is megegyeznek.

Az ügy egységes intézésének hiánya folytán előfordult, hogy egyes vidékeken a több oldalról indított eljárással sokkal nagyobb területek vétettek egyszerre munkába, hogysen azt a rendelkezésre álló munkaerővel jól elvégezni lehetett volna; más helyen a természeti viszonyok folytán összefüggő területeken a munkálatok sorrendje nem vágott össze, miután a megállapítás más eljárások rendén történt; vagy már elrendelt munkálatokat kellett felfüg-

geszteni amiatt, mert kitűnt, hogy ezek sikere csak más területek gazdasági állapotának előzetes megjavítása mellett remélhető.

Hiányosnak bizonyult az eddigi eljárás helyenként abban a tekintetben is, hogy a területeknek kijelölése nem történt kellő gondossággal s kivált, hogy az érdekelt birtokosok nem világosítottak fel eléggé a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek törvényes kijelölésének és a szükséges gazdasági és műszaki teendők elrendelésének céljáról és következményeiről, az igénybevehető állami támogatásról; vagy nem tanítottak ki az elrendelt munkálatok foganatosításának módjára nézve oly mértékben, hogy ekként maguknak a kellően meggyőzött és felvilágosított birtokosoknak jóakaratu közreműködése is biztosított volna.

Ezekhez járult, hogy az elrendelt munkálatok helyes foganatosításának szakértő irányítására és ellenőrzésére hivatott személyzet sem állott elég számban rendelkezésre, aminek következtében helyenként a különben is terhes és kockázatos munkálatokat nagy áldozatok árán megismételni kellett.

Mindezeknek a hiányoknak lehető pótlása és a kopárfásítás ügyének sikeresebb szolgálata érdekében szükségesnek találtam, hogy a követendő eljárást — az eddig alkalmazott szabályok hatályon kívül helyezése mellett — egységesen újra szabályozzam s másfelől arról is gondoskodjam, hogy az állami támogatás, úgy az elrendelt gazdasági és műszaki teendőkhöz szükséges pénzsegélynek és a facsemetéknek adományozása tekintetében, valamint a birtokosok részére szükséges szakértői tanácsadás és vezetés tekintetében, az eddiginél nagyobb mértékben és célszerűbb módon legyen szolgáltatható.

Mivel a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek gazdasági állapotának javítását célzó teendők tulnyomó részben az erdőgazdaság munkakörébe tartoznak s különben is ezeknek a területeknek tulnyomó része az erdőtörvény 165. §-ában foglalt határozatok alá esik és a törvényesen kijelölt területeknek tulnyomó része állami erdészeti kezelésbe kerül: ezért a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek folytatólagos összeírásánál, kijelölésénél, a szükséges gazdasági és műszaki munkálatok elrendelésénél és foganatosításánál, valamint ellenőrzésénél és állandó nyilvántartásánál, nemkülönben az állami támogatás szolgáltatásánál

elsősorban az 1879. évi XXXI. t.-cz. 28. §-a alapján szervezett kir. erdőfelügyelőségek, az 1898. évi XIX. t.-cz. 8. §-a alapján szervezett m. kir. állami erdőhivatalok és az 1890. évi XIX. t.-cz. 4. §-a alapján szervezett besztércei m. kir. erdőigazgatóság*) közreműködését kívánom igénybe venni.

Nevezetesen a kir. erdőfelügyelőség lesz hivatva arra, hogy az alább megnevezett hatóságok és hivatalok által szolgáltatott és egyszersmind a saját részéről megszerzett adatok alapján a törvényesen kijelölendő kopár, futóhomokos és vízmosásos területeket összeírja; a kijelölésre s a szükséges gazdasági és műszaki teendők elrendelésére, az állami támogatásra és a terület jövő gazdasági kezelésére vonatkozó javaslatot a m. kir. állami erdőhivatal, szükség esetén a kir. kulturmérnöki hivatal, vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség közreműködésével kidolgozza, a javaslatot illetékes helyen előterjeszse s az ügyet az egész eljáráson átvezesse s végül, miután a javaslatban tárgyalt valamennyi kérdés jogerős határozattal elintéztetett, a határozatot végrehajtás, illetőleg a végrehajtásban való közreműködés végett az arra hivatott hatóságnak és illetőleg hivatalnak alkalmas formában rendelkezésére bocsássa.

Ehhez képest a kopár stb. területekre vonatkozó törvényes határozatok végrehajtása tekintetében jövőre semminemű érdemleges intézkedés a kir. erdőfelügyelőség közreműködése nélkül nem tehető; az eljárás pedig, bármily okból vagy czélból váljék is szükségessé valamely kopár stb. terület gazdasági állapotának javítása, kizárólag a kir. erdőfelügyelőség javaslata alapján indítható meg.

A törvényhatóságoknak (törvényhatósági joggal felruházott városoknak) tehát utasítaniok kell a közigazgatási bizottságot, illetőleg a járási főszolgabirokat és ezek útján a r. t. városokat és a községeket, hogy a kopár, futóhomokos és vízmosásos területekre vonatkozó bejelentéseket ezentul javaslattétel végett az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez irányítsák.

---

*) A besztércei m. kir. erdőigazgatóság kezelése alatt lévő területekre nézve a m. kir. állami erdőhivatalok feladatát az erdőigazgatóság, a m. kir. járási erdőgondnokságok feladatát pedig az erdőigazgatósághoz tartozó érdekelt m. kir. erdőgondnokság teljesíti.

Ép így kell eljárniok a kir kulturmérnöki hivataloknak, gazdasági felügyelőségeknek és állami erdőhivataloknak is; vagyis, ha olyan kopár, futóhomokos vagy vízmosásos területről szereznek tudomást, amelynek kijelölése iránt a jelen utasítás értelmében kell intézkedni, erre vonatkozó értesítéseiket az eljárás megindítása céljából szintén az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez kell intézniök s egyszersmind a kir. erdőfelügyelőség részére a kopár, futóhomokos vagy vízmosásos területre vonatkozólag előterjesztendő részletes javaslatához szükséges adatokat, terveket, költségvetéseket is meg kell küldeniök.

Ezekkel kapcsolatosan szükségesnek tartom egyszersmind nyomatékosan hangsúlyozni, hogy az új eljárási szabályok megállapításával bizonyos irányban gyorsítani is kívánom ugyan a fölmerülő feladatok megoldását, de a fő súlyt inkább arra helyezem, hogy a kopár stb. területek visszahódítását a gazdasági kultúra számára, az érdekelt birtokosoknak, hatóságoknak és szakhivataloknak tervszerű együttműködése és az állam támogatása *lépésről-lépésre való folytonos és sikeres előrehaladással teljesen biztosítsa*, még pedig anélkül, hogy az érdekelt birtokosok gazdasági ereje, valamint a közigazgatás és az állami adminisztráció munkaszolgáltatása tulhajtott mértékben igénybe vétetnék.

Egyáltalán nem kívánom tehát, hogy a kopár stb. területeknek kijelölése, vagy a szükséges gazdasági teendőknek teljesítése az egyes törvényhatóságok területén *rohamosan egyszerre mindenütt folyamatba tétessék és tulhajtott mértékben szorgalmaztassék*, mert ennek előreláthatólag az lenne egyéb hátrányok mellett a következménye, hogy a meggyőzhetlenül sok területre kiterjesztett munkákat tervszerűen beosztani, szakszerűen és sikeresen fogantositani alig lenne lehetséges.

A cél elérését ennél jobban fogja elősegíteni, ha a hatóságok és szakhivatalok már az elkopárosodás stb. veszélyének kitett területeket szemmel tartják, a bajok keletkezésére a birtokosok figyelmét idejekorán felhívják és a bajok elharapódzásának megakadályozására őket kellően kitanítva, az ilyenkor még aránytalanul kevesebb fáradságba és áldozatba kerülő orvoslás elmulasztásának komoly következményeire figyelmeztetik.

Ahol azonban a kiméletlen használat, valamint az ápolás el-

hanyagolása következtében, vagy a kedvezőtlen termőhelyi viszonyok s esetleg ehhez járuló elemi csapások folytán oly állapotok jöttek létre, amelyek a törvényes beavatkozást nemcsak megokolták, hanem magának a birtokosnak jól felfogott érdekében elodázhatalanná is teszik, ott, kivált ha mások érdekeit fenyegető veszélyek elhárításáról és károk megakadályozásáról is kell gondoskodni, a törvényes eljárás megindítását már nem szabad halogatni.

Az ilyen területekre nézve az eljárást gyorsan le kell bonyolítani, hogy a produktív munka idővesztéség nélkül mielőbb megkezdhető legyen; a szakértők javaslata alapján elrendelt munkálatokat pedig a lehető legnagyobb gonddal és kitartással kell teljesíteni mindaddig, míg a területek gazdasági állapotának megjavítása valóban sikeresen be nem fejeztetett.

Nagy súlyt helyezek arra is, hogy a javaslatok s ezek nyomán a kijelölésre, valamint a szükséges gazdasági és műszaki teendők elrendelésére vonatkozó határozatok mindenkor helyszini vizsgálat alapján az érdekelt birtokos kívánságainak és észrevételeinek meghallgatásával és lehető figyelembevételével hozassanak meg és oly módon szerkesztessenek, hogy az illető területre nézve minden kérdésben kellő felvilágosítást nyújtó adatokat s kellően foganatosítható gazdasági rendelkezéseket tartalmazzanak s emellett az állami támogatás módozatairól és mértékéről is tájékoztassanak, úgy, hogy a létrejött határozatok megfelelő alakba öntve, mint a területeknek teljes gazdasági (erdősítési, talajkötési, illetőleg javítási) tervei legyenek a birtokosnak és a szakértői közreműködést nyújtó állami hivataloknak és az érdekelt hatóságoknak kiadhatók.

A javaslat minden részletére jogerőssé vált határozatok, illetőleg az ezek alapján készített kopárjavítási (futóhomok- vagy vizmosás-megkötési) tervek az olyan területekre vonatkozólag, amelyek a határozat értelmében állami kezelésbe vétetnek, illetőleg amelyeken az elrendelt gazdasági és műszaki teendők az állami erdőhivatal személyzetének szakértő közreműködésével lesznek a határozat értelmében foganatosítandók, a szakértői közreműködés szempontjából való végrehajtás végett az illetékes m. kir. állami erdőhivatalnak lesznek kiadandók; a többi területre nézve ellenben az illetékes kir. erdőfelügyelőségnek.

Ezenkívül kiadandó lesz a jogerős határozat alapján készült

kopárjavítási terv (futóhomok- vagy vizmosás-megkötési terv) az érdekelt birtokosnak illetőleg birtokosoknak alkalmazkodás végett.

Végül ezeknek a terveknek egy-egy példánya az illető községi előljáróság őrizetébe lesz adandó, hogy a tervek így mindig rendelkezésre álljanak az illetékes hatóságoknak, melyek a határozatok végrehajtására felügyelni tartoznak; s épúgy rendelkezésére álljanak továbbá az érdekelt kir. kulturmérnöki hivataloknak, illetőleg gazdasági felügyelőknek, akik a kopár stb. területek jókarba helyezésének ügyét alkalomszerűen szintén figyelemmel kísérik tartoznak.

Ha azonban valamely különleges műszaki vagy gazdasági munka végrehajtásával a kir. kulturmérnöki hivatal, vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség bizatik meg, a terv egy példánya közvetlenül neki is ki fog adatni.

A fentebbiekben tervezett egységes eljárásnak részletes szabályait a következőkben állapítom meg.

I. FEJEZET.

Az eljárásnál figyelembe veendő törvényes határozatok.

1. §. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek gazdasági állapotának megjavítását célzó intézkedések elrendelésére a következő törvényes határozatok nyújtanak alapot:

a) Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) 165. §-a elrendeli, hogy oly kopár területek, melyeken hegyomlások, hó- vagy kőgörgetegek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a futóhomok továbbterjedésének meggátlása végett a talaj megkötése közgazdasági szempontból szükséges, beerdősítendő s azontul (mint véderdők) a 2. §, illetőleg (mint állandóan fentartandó erdők) a 4. § szerint kezelendő.

b) A (mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló) 1894. évi XII. t.-cz. 14. §-a viszont elrendeli, hogy a korlátolt forgalmu birtokokon létező kopár területek, melyek befásításra alkalmasak és más módon okszerűbben nem használhatók, záros határidő alatt befásítandók.

c) Ugyancsak az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-a akként rendel-

kezik, hogy vizmosásos és vizmosás veszélyének kitett területeken a legeltetés egészben vagy részben eltiltható; ha pedig a létező vagy keletkező vizmosások másnak birtokát is károsítanák vagy kárral fenyegetnék, a szükséges óvintézkedéseket, esetleg ezen területeknek záros határidő alatti befásítását a hatóság elrendelheti s meg nem egyezés esetén a költségek viselése tekintetében az érdekeltség arányában határoz.

d) Végül a (vizjogról szóló) 1885. évi XXIII. t.-cz. 55. §-a szerint vizmosások keletkezésének megelőzése végett oly területek birtokosai, mely területeken vizmosások képződhetnek vagy már létező vizmosások tovább fejlődhetnek, a baj elhárítására alkalmas és a hatóság által evégből elrendelt gátlásokat, fonásokat és beültetéseket záros határidő alatt végrehajtani tartoznak. Nagyobb munkákat igénylő vizmosások megszüntetésének költségeihez mindazok hozzájárulni tartoznak, kik a javításból hasznot huznak, illetve kik az okozható károk által veszélyeztetve vannak.

2. §. Ámbár a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek — jellegzetes gazdasági állapotukra való tekintettel — majdnem kivétel nélkül az erdőtörvény 165. §-ának hatálya alá lennének sorozhatók, mégis a kopárkijelölés céljának és összes vonatkozásainak figyelembevételével:

a) az 1894. évi XII. t.-cz. 14. §-a alapján jelölendők ki a korlátolt forgalmu birtokokon azok a mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel körülvett kisebb területrészek, amelyek a szomszédos területekre nem veszélyesek, befásításra azonban alkalmasak s haszonhajtókká csak ekként tehetők;

b) az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-a alapján jelölendők ki azok a vizmosásos vagy vizmosás veszélyének kitett területek, amelyek szintén a mezőgazdasági művelés alatt álló területek között területek el;

c) minden más esetben az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a alapján indítandó meg a kijelölési eljárás.

3. §. Olyan esetekben, midőn valamely vizmosásos terület megkötésével kapcsolatosan a vízlefolyás szabályozása céljából nagyobb mértékű vízrendezési munkálatok fogantatásáról kell gondoskodni, vagy ha ez a rendezés idegen érdeket is érint, a jelen utasítás értelmében megtartandó kijelölési eljárás lebonyolítása

után, vagy — sürgősség esetén — ezzel párhuzamosan a vízjogi engedélyezési eljárás is foganatosítandó.

4. §. A kopár stb. területek kijelölésénél azok az elszigetelten különálló, teljesen terméketlen területek, amelyek még erdőtenyésztésre sem alkalmasak, mindenik eljárásnál mellőzendők; ha azonban másféle kopár stb. területben fordulnak elő, ennek helyszínrajzán feltüntetendők.

Hasonlóképen nem vonandók a jelen körrendelettel szabályozott eljárás körébe az erdők nyilvántartási törzskönyvében szereplő erdőterületekből keletkezett kopár, futóhomokos és vizmosásos területek sem, mert ezeknek újra beerdősítése az erdő-törvény 4. és 5. §-ai alapján is elrendelhető és el is rendelendő. Ezért, ha a kir. erdőfelügyelőség ilyen kopár területekről tudomást szerez, az újra beerdősítés elrendelése, illetőleg szorgalmazása iránt a szükséges intézkedést, egészen függetlenül az itt szabályozott eljárástól, az erdő-törvény előbb említett 4. és 5. §-a alapján azonnal megtenni köteles, különösen akkor, ha ez a szomszédos kopár stb. területeken foganatosítandó munkálatok szempontjából bármi tekintetben kívánatos.

5. §. A kopár stb. területek kijelölésénél, valamint a hatósági rendelkezések végrehajtásánál szükséges szakértői teendők elvégzésére az 1898. évi XIX. t.-cz. 12. §-a nyújt alapot, amely szerint a m. kir. állami erdőhivatal, az illető közigazgatási erdészeti bizottság felhívására a működési köréül kijelölt törvényhatóságban, illetőleg törvényhatóságokban, a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is teljesíteni köteles.

Ezen az alapon s egyszersmind az említett t.-cz. végrehajtására vonatkozó 15217/1899. F. M. számú körrendelet 72. §-ának g) és i) pontja alapján a közigazgatási erdészeti bizottságok felhívhatják s kívánatos, hogy a jelen utasítás vétele után azonnal *és pedig egyszersmindenkorra* fel is hívják az illetékes m. kir. állami erdőhivatalt, hogy a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek kijelölésénél, valamint a kijelölési határozatban elrendelt hatósági intézkedések végrehajtásánál szükséges szakteendőket — az említett törvény végrehajtásából folyó hivatalos teendőikkel megfelelően összeegyeztetve — elvégezzék.

Megjegyzem, hogy a kopár stb. területek jókarba hozatalának

közérdekű voltánál fogva ilyen ügyekben a m. kir. állami erdő-hivatalok eljárási költségeinek megtérítését, még ha erre a 15217/1899. F. M. számú végrehajtási rendelet 75. §-a alapot nyújtana is, mellőzhetőnek tartom.

6. §. A beerdősítésre törvényesen kijelölt kopár stb. területek további kezeléséről ugyan a fentebb idézett törvényes határozatok közül kifejezetten csak az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a rendelkezik, elrendelvén, hogy a kijelölt területek beerdősítésük után vagy (mint véderdők) a 2. §, vagy (mint állandóan fentartandó erdők) a 4. § szerint kezeltessenek; mindamellett ugyanez a szabály alkalmazandó azokra a vízmosásos vagy kopár területekre is, amelyeknek befásítása az 1894. évi XII. t.-cz. 13. vagy 14. §-a alapján rendeltetik el.

7. §. Azok a kötött forgalmu birtokokhoz tartozó kopár stb. területek, amelyek az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának *a)–g)* pontjai alá tartozó birtokos (kis- és nagyközség, volt urbéres birtokosság, törvényhatóság, törvényhatósági joggal fölruházott város, vagy rendezett tanácsu város, egyházi testület, vagy egyházi személy, köz- és magánalapítvány, hitbizomány, közbirtokosság, vagy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ának hatálya alá eső részvénytársulat) tulajdonát képezik, multhatatlanul állami kezelésbe adandók és rendszeres gazdasági terv szerint kezelendők; s csupán az állami kezelés kötelezettsége alól menthetők fel abban az esetben, ha tulajdonosuk törvényes engedély alapján egyéb erdőbirtokát is saját külön szakértő erdőtisztjével kezelteti.

8. §. A birtokos kérelmére állami kezelésbe veendő azok a magántulajdont képező területek, amelyek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a, illetőleg az 1894. évi XII. t.-cz. 13. és 14. §-a szerint befásításra hatóságilag kijelöltettek; továbbá azok az itt említett törvényszakaszok hatálya alá nem tartozó területek is, amelyeknek befásítását a birtokos önként határozza el. Az ekként állami kezelésbe vett kopár területek birtokosai kötelesek az erdősitést a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott részletes terv szerint foganatosítani és a beerdősített területeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. §-a, illetőleg 4. §-a szerint (vagyis véderdőképen, i e-tőleg állandóan fentartandó erdőképen) kezelni; s erre nézve,

valamint a kivetendő kezelési költség fizetésére nézve, az állami kezelésbevétel kérésekor kötelező nyilatkozatot kiállítani.

9. §. A birtokosok állami kezelésbe adott területük kezeléséért, akár törvényes kötelezettségből folyólag, akár saját kívánásukra történt is az állami kezelésbevétel, az 1898. évi XIX. t.-cz. 19—22. és 24. §-ai alapján kivetendő és beszedendő kezelési költséget tartoznak az államnak fizetni, *azonban ezen kezelési költség fizetésének kötelezettsége alól indokolt kérelmük alapján a törvény 23. §-a szerint egészen vagy részben felmenthetők*, de csak úgy, ha kimutatják, hogy a kezelési járulékot csak anyagi megerőltetéssel tudnák megfizetni.

Elengedhető pedig a járuléknak:

a) *teljes összege*, ha a birtokos hosszabb időn át semmi jövedelemre sem számíthat kopár stb. terület után;

b) *negyedrésze, fele vagy háromnegyede* — a körülményekhez képest, — ha a birtokos kopár stb. területének jövedelme csekélyebb, hogy sem abból az adón, erdősítési és más szükséges költségeken felül a járulékot is fedezhetné.

10. §. Azok a kopár stb. területek, amelyek az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. vagy 2. §-a értelmében állami kezelésbe vétetnek, ha csak birtokosuk más, szintén állami kezelésben lévő területeinek őrzetére külön személyzetet nem tart, az említett törvény 14. §-a alapján a többi állami kezelésbe vett erdő és kopár területre létesített közös erdőőri szervezetbe sorozandók.

Az őrzési költséget az erdészeti bizottság részben vagy egészben elengedheti.

11. §. A fentebbi szakaszokban említett törvényes határozatokból következik, hogy mindazok a kopár stb. területek, amelyekre nézve a véderdőképen, illetőleg állandóan fentartandó erdőképen való kezelés kötelezettsége jogerős határozattal kimondatott, az erdők nyilvántartási törzskönyvébe felveendők és pedig a befásításra törvényes eljárással kijelölt kopár stb. területek a kijelölési határozat jogerőre emelkedésével; a birtokosok által önként befásítottak pedig a befásítás megtörténte után.

12. §. Mivel a kopár stb. területek kijelölése és a gazdasági állapotuk megjavítását célzó fásítási és más gazdasági és műszaki teendők elrendelése nem az erdőállomány szaporítása végett

hanem kizárólag abból az érdekből történik, hogy a kopár, futóhomok és vizmosás okozta károk és veszélyek elháríttassanak s egyszersmind maguknak a kopár stb. területeknek termőképessége is lehetőleg helyrehozassék és ekként ezek a haszonhajtó területek közé visszahódíttassanak, ehhez képest az ilyen területeknek az erdők állományába való felvétele a közérdekre való tekintettel csak a közvetlenebb felügyelet gyakorlása kedvéért történik, azonban végleges érvényűnek nem tekinthető; vagyis, ha a beerdősített kopár stb. területek veszélyes jellege idővel egészen megszűnik s talajuk más gazdasági művelésre állandóan alkalmassá válik, akkor a birtokos kérelmére a közigazgatási erdészeti bizottság előterjesztést tehet hozzám az ilyen területeknek az erdők törzskönyvéből való lörlése és amennyiben állami kezelésbe voltak véve, az 1898. évi XIX. t.-cz. 6. §-a alapján az állam által kezelt erdők és kopár területek sorából való törlése iránt is.

13. §. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek birtokosainak állami támogatásban való részesítése, az elrendelt gazdasági és műszaki munkálatok foganatosítását illetőleg, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 177. §-ában foglalt határozatok és az állami költségvetés keretében évről-évre nyert felhatalmazások alapján történik és pedig a következő módzatok szerint.

1. Csemeték adományozásával.

a) A kopár stb. területek befásítására szükséges csemetét, ha a birtokos erre igényt tart s egyszersmind rá is van szorulva az állami támogatásnak erre a módjára, az állam *ingyen*, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátja a birtokos rendelkezésére, vagyis a birtokosnak csak a csemeték kiszedésével, csomagolásával és a vasúthoz való szállításával járó (együttesen ezer drb. csemete után 1 koronájával számított) költséget, valamint a vasuti szállítás mérsékelt költségeit kell viselnie.

b) Ha a kir. erdőfelügyelőség igazolja, hogy a birtokost még az a) alatt említett költségek is nagyon megterhelnék, a csemete a birtokoshoz legközelebb eső vasuti állomáson dijtalanul, vagyis egészen ingyenesen adatik át úgy, hogy a birtokosnak csak a csemetéknek a vasuti állomásról való elszállításáról kell gondoskodnia.

c) A csemete adományozást igénybevenni kívánó birtokosnak

kötelező nyilatkozatot kell kiállítani arra nézve, hogy a rendelkezésére bocsátott csemetéket igénybe veszi és illetőleg, hogy megérkezésük után a csemetéket *azonnal* kiváltja (az adományozás feltételéhez képest felszámított költségeket utánvétel útján megtéríti és a vasuti szállítás költségeit a csemeték átvétele alkalmával megfizeti), a kiváltott csemetéket késedelem nélkül elszállítja és az erre vonatkozó rendelkezések szerint gondosan elülteti; ha pedig az odaszállított csemetéket netán mégis elmulasztaná átvenni, vagy késedelmesen venné át, akkor az ebből származó költségeket és kárt megtéríti.

d) Az a birtokos, aki a kopár, futóhomok vagy vizmosásos terület befásítására adományozott csemetéket netán más célokra használja fel, vagy a részére megküldött csemetéket elfogadható ok nélkül visszautasítja, jövőre ilyen kedvezményben nem részesülhet.

2. A csemeték ingyenes adományozásán kívül a birtokosok anyagi helyzetükhöz, a befásítási vagy más talajjavítási és kötési (gátlási) stb. munkálatokhoz szükséges fuvar és kézimunkaerő mértékéhez, valamint a fásítás közérdekű fontosságához képest kat. holdanként megállapított pénzsegélyben is részesülhetnek.

a) A pénzsegély a birtokos kérelmére rendszerint a kopár stb. területen foganatosítandó fásítás elrendelésével kapcsolatosan kat. holdanként állapítatik meg s azt a birtokos *utólagosan, annak a területnek arányában veheti fel, amely területen az elrendelt fásítást valóban foganatosította.*

b) Az állami kezelésbe adott területek birtokosai részére akkor, ha a mostoha viszonyok közt foganatosítandó s közérdekből is sürgős erdősités a birtokos kedvezőtlen anyagi helyzete miatt másként nehézségekbe ütköznék, az engedélyezett pénzsegély kivételesen már a munkálatok teljesítésekor *előzetesen* rendelkezésére bocsáttatik.

c) Pénzsegélyben részesülhetnek a birtokosok oly esetekben is, ha a vizmosások (vagy futóhomok) megkötése céljából költséges gátlások, fonások s más ilyen műszaki munkálatok válnak szükségessé s rendeltetnek el. Az előírányzott költségek mértékéhez és az érdekelt birtokosok teherviselési képességéhez, valamint a munkálatok közérdekű fontosságához mérten megállapított

pénzsegély a munkálat felügyeletével megbízott hatóság (a vármegye alispánja), vagy a munkálatot foganatosító hivatal (a m. kir. járási erdőgondnokság) által közvetlenül a felmerült kiadások fedezésére fordítatik.

d) Kivételes esetekben, nevezetesen, ha olyan kopár stb. területnek befásításáról kell gondoskodni, melynél a munkálat gondos és szakszerű foganatosítására a fenforgó körülményekhez képest (nagy károk vagy a fenyegető veszély miatt) nagy súlyt kell helyezni, a munkálat programmszerű gyors foganatosítását is közérdekből szorgalmazni kell s emellett a birtokos helyzete különben is nagyobb mértékű anyagi támogatást tesz szükségessé: a befásítási munkálatot az összes szükségletek közvetlen fedezése mellett az állam saját szakközegeivel foganatosíttatja.

e) A pénzsegélyben való részesítést a birtokosok utólagosan is kérhetik, ha kopár, futóhomok vagy vizmosásos területükön a szükséges munkálatokat a lefolyt évben sikeresen foganatosították. Az az összeg ugyanis, amely az állami költségvetésben ily célra engedélyezett hitelösszegeből az év végére megmarad, a költségvetési év végével utólagosan osztatik ki a birtokosok támogatására.

14. §. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek gazdasági állapotának megjavítását célzó tevékenység támogatására és előmozdítására szolgálnak az erdősítési jutalmak, amelyekért azonban a birtokosok rendszerint csak olyan erdősítésekkel versenyezhetnek, amelyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár, vizmosásos vagy futóhomok-területeken *állami pénzsegély igénybevétele nélkül* foganatosítottak.

De olyan kivételes esetekben, midőn a birtokos a munkálatokat különös gondossággal és sikerrel, rendkívül nehéz viszonyok között foganatosította s azokkal fontos közérdekeket sokszorta nagyobb mértékben elégíti ki, mint amennyire saját érdekeit előmozdította, ezentul az állami pénzsegélyben részesülő birtokosok is részt vehetnek a versenyben.

15. §. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának a) pontja és illetőleg az 1875. évi VII. t.-cz. 6. §-ának c) pontja a beerdősített kopár, futóhomokos és vizmosásos területek ideiglenes adómentességét állapítja meg. Az utóbbi elrendeli, hogy az erdősítések a másnemű művelésre tartósan nem használható területeken, jelesen:

futóhomokon, köves vagy vizmosásos silány szántóföldeken vagy legelőkön, erdei kopár tisztásokon az erdősités *befejezésétől kezdve*, az erdősités nehézségéhez és költségéhez mérten 20—40 évig *adómentesek*; mely idő letelte után ily területek akkori minőségük szerint megadóztatandók. (A letarolandó erdőtalaj újra befásításával a kedvezmény nem jár.) A változás, melyen az adómentesség alapszik, annak *bekövetkezésétől számítandó egy év alatt az adóhivatalnál bejelentendő*, különben az adómentességi igény elenyészik.

16. §. *Az egységes eljárás biztosítása érdekében szükséges, hogy a birtokosok a kopár, futóhomokos vagy vizmosásos területek kijelölésére, jókarba hozatalára, további fentartására, kezelésére, az állami támogatás bármely módozatának igénybevételére stb. vonatkozó törvényes határozatok végrehajtása körében bármely tárgyú kérelmüket, bejelentésüket és észrevételüket az illetékes kir. erdőfelügyelőség útján terjeszszék elő.*

Ez történhetik írásban, de szóbeli is jegyzőkönyv felvételével.

Azoknál a birtokosoknál, akiknek erdő- vagy kopár területe állami kezelésben van, a kérelem stb. előterjesztését az illetékes m. kir. állami erdőhivatal (m. kir. járási erdőgondnokság) közvetítheti.

II. FEJEZET.

Eljárás a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek összeírásánál és a kijelölési javaslat előkészítésénél.

A) *Adatok szolgáltatása a kir. erdőfelügyelőség részére.*

17. §. A kopár stb. területek összeírásában és a kijelölési javaslat előkészítésében mindazok a hatóságok és hivatalok, amelyek a jelen utasítás bevezető részében megjelöltettek, *közreműködni s illetőleg a kir. erdőfelügyelőséget czélszerű módon támogatni tartoznak.*

A kir. erdőfelügyelőségeknek ugyanis a jelen utasításból folyólag kötelessége lesz az összes kopár, futóhomokos és vizmosásos területeket (csupán azoknak a *kivételével*, amelyeken a fentebb említett törvényes határozatokból folyó valamennyi feladat és teendő *már teljesen befejeztetett*) fokozatosan összeírni, azok kijelölésére és az ezzel kapcsolatos intézkedések megtételére, vagy ha már hatóságilag kijelöltettek, illetőleg birtokosuk azo

jókarba hozatalához már hozzáfogott, a jelen rendeletben foglaltakból folyólag szükséges pótló intézkedések megtételére nézve, helyszini vizsgálat alapján, részletes javaslatot tenni. Ehhez képest a kir. erdőfelügyelőségeknek megfelelő tájékoztatása céljából az illető hatóságok és hivatalok — *esetleg eddig is vezetett nyilván-tartásaik, feljegyzéseik, a hozzájuk érkező bejelentések s ezentul szerzendő értesüléseik alapján* — az illetékes kir. erdőfelügyelőséget azonnal értesítsék mindazokról a kopár stb. területekről, melyek a fentebbi meghatározás alá esnek és pedig lehetőleg mennél több oly adatnak megemlítésével, amelyeket a kir. erdőfelügyelőségnek a részletes javaslat keretében (lásd a III. fejezetet) meg kell állapítania.

18. §. *A hatóságok* (községek, városok, szolgabiróságok stb.) mindenesetre közöljék legalább azt, hogy:

a) a kopár, futóhomokos vagy vizmosásos terület, mely község határában, ott melyik dülőben fekszik és kinek a tulajdonát képezi (igen kívánatos egyszersmind a kataszteri helyrajzi számnak, vagy a telekkönyvi, esetleg valamely községnél őrzött térkép szerinti részletszámnak megjelölése);

b) mekkora a kiterjedése kat. holdakban (vagy vizmosásoknál a keletkezett árkok mekkora kiterjedésű területen, milyen szélességi határok mellett milyen hosszuak);

c) milyen gazdasági művelés alatt álló területek környezetében fekszik és milyen jellege van (köves, gyeptakarótól megfosztott kopár legelő, elhagyott, silány szántóföld, vizmosás, futóhomok stb.);

d) csupán hasznavehetetlen-e, vagy egyszersmind más művelhető területekre, közlekedési utakra, patak- vagy folyómedrekre, építményekre stb. káros is; miben áll a károsítás s annak veszélye sürgős intézkedést kíván-e;

e) a terület jókarba hozatala és az esetleges károsítások megakadályozása érdekében történt-e vagy folyamatban van-e valamely munkálat;

f) a terület hatósági kijelölése megtörtént-e már, vagy nem.

19. §. *A m. kir. gazdasági felügyelőségek* — akkor, amikor valamely kopár stb. területről a kir. erdőfelügyelőséget értesítik — a megelőző 18. § *a)–f)* pontjában felsorolt kérdéseken kívül arra nézve is nyilatkozzanak, hogy

a) amennyiben az illető területen a szükséges talajkötési és javítási munkálatok nem egyszerre, hanem több évre felosztva lesznek foganatosítandók, az illető terület gazdasági állapotához, valamint a birtokos legelőszükségletéhez képest, a munkálatok folyamatba vételéig az egyes részletek még legeltethetők-e vagy az egész terület előre azonnal legeltetési tilalom alá helyezendő lenne-e;

b) a terület jókarba hozatala érdekében a fásítás és a műszaki munkálatok mellett milyen más talajjavítási, illetőleg kötési munkálatok foganatosítását tartanak célszerűnek.

20. §. *A kir. kulturmérnöki hivatalok* — akkor, amikor valamely kopár stb. területről a kir. erdőfelügyelőséget értesítik — a 18. § a)–f) pontjában kívánt adatokon kívül, gondos mérlegelés alapján közölni tartoznak azt is, hogy

a) a kopár vagy vizmosásos területen a talajjavítási és kötési munkálatoktól milyen hatás várható a rendes és a rendkívüli csapadékvizek lefolyása tekintetében s mennyire fontos és sürgős a munkálatok foganatosítása ebből a szempontból, illetőleg az alantabb vonuló vízfolyások, patakok, vízcsatornák stb. medrének, vízépítményeknek, közlekedési utaknak stb. jókarbantartása szempontjából;

b) nem igényel-e a vízlefolyás oly nagyobb mértékű rendezést, vagy e rendezés nem érint-e olyan idegen érdeket is, mely szükségessé teszi, hogy a kopár-, illetőleg vizmosás-kijelölési eljárás lebonyolítása után, vagy — sürgősség esetén — azzal párhuzamosan, a vízjogi engedélyezési eljárás is foganatosíttassék, s hogy a kir. erdőfelügyelőség e tekintetben miként járjon el;

c) ezenkívül az értesítéshez csatolják a területnek katonai térképről vett helyszínrajzát, mely a területnek a községhez viszonyított fekvését az odavezető uttal együtt, valamint a károsításnak kitett területeket, vízfolyásokat, építményeket stb. is feltünteti és ha ez a helyszínrajz a foganatosítandó talajkötési munkálatok feltüntetésére alkalmas nem lenne, akkor egy másik, nagyobb mércéjű helyszínrajzot is a létesítendő művek feltüntetésével, továbbá ezeknek a műveknek tervrajzát és költségelőirányzatát az anyagszükséglet kimutatásával együtt;

d) közölnék a fenforgó érdekelttség megállapítására vonatkozó véleményüket;

e) az értesítésben közölnék végül azt is, vajjon szükségesnek tartják-e, hogy a helyszini bejárásra vagy tárgyalásra meghívassanak.

21. §. Ha a kir. erdőfelügyelőség *fontosabb esetekben* valamely kopár stb. területre vonatkozólag az előbbi 20. § a) vagy b) pontjában említett kérdésekben a *m. kir. gazdasági felügyelőségtől* avagy a 19. § a)—e) pontjaiban említett kérdésekben a *kir. kulturmérnöki hivataltól* szakvéleményt (tervet, költségvetést stb.) kér, a m. kir. gazdasági felügyelőség, illetőleg a kir. kulturmérnöki hivatal köteles az ilyen megkeresésnek lehető sürgősen eleget tenni.

Az említett hivatalok ilyen esetekben a szükséges munkálatokat (tervek, költségvetések stb. elkészítését) — *jelen felhatalmazás alapján* — külön engedély nélkül teljesíthetik.

22. §. A *m. kir. állami erdőhivatalok és illetőleg ezek útján a m. kir. járási erdőgondnokságok* akkor, amikor a kir. erdőfelügyelőséget valamely kopár, futóhomokos vagy vizmosásos területről értesítik, megfelelő felsorolásban lehetőleg mindazokat az adatokat közölni és mindazokat a helyszinrajzokat, tervrajzokat, költségelőirányzatokat, anyagszükségleti kimutatásokat megküldeni kötelesek, amelyek a kir. erdőfelügyelőség által előterjesztendő részletes javaslat összeállításához szükségesek. (Lásd a III. fejezetet.)

A kir. erdőfelügyelőség ezeket a bejelentéseket külön jegyzékbe foglalva köteles nyilvántartani.

B) *A kir. erdőfelügyelőség eljárása az adatok megszerzésénél.*

23. §. A kir. erdőfelügyelőség a hozzá érkezett bejelentéseknek és illetőleg a saját részéről közvetlenül szerzett értesüléseknek alapján a kopár stb. területek kijelölésére vonatkozó részletes javaslatnak pontos összeállítása céljából az illető községekben helyszini vizsgálatot tart.

A legszigorubbán megkövetelem ugyanis, hogy a kir. erdőfelügyelőség az általa előterjesztendő javaslatoknak minden egyes pontját a helyszinén fogatosított gondos vizsgálat alapján, a helyi körülményeknek gondos mérlegelésével, az érdekelt birtochosokkal folytatott tárgyalás után s ezeknek minden részletkérdésre kiterjedő alapos felvilágosítása és teendői tekintetében lehető kitanítása mellett, s általában véve akként állapítsák meg, hogy így egyrészt a további eljárás megkönnyítségük, másrészt, hogy az ily

módon megfelelő alapokon hozott határozatoknak sikeres végrehajtása utóbb se a birtokosok részéről, se a végrehajtásban való közreműködésre hivatott hatósági és szakközegek részéről nehézségekbe ne ütközzék.

24. §. A kir. erdőfelügyelőség a megelőző §-ban említett helyszini vizsgálatokat előzetesen megállapított utiterv szerint akként tartja meg, hogy a természeti (hegy- és vízrajzi) viszonyok szerint összefüggő (egy vízkörnyékhez, illetőleg annak egy-egy összefüggő részletéhez tartozó) vidékeknek (községhatároknak) bejárása lehetőleg egyfolytonosságban történjék meg. Az ekként alakított bejárési csoportokra nézve a sorrendet az illető vidéken foganatosítandó munkálatok sürgőssége szerint kell megállapítani.

Ezeken a helyszini bejárásokon az illetékes m. kir. járási erdőgondnokság vezetőjének is részt kell venni.

Ha a kir. kulturmérnöki hivatal vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség valamely kopár stb. területre nézve az adatok szolgáltatásakor (III. A) kívánja, vagy ha a kir. erdőfelügyelőség azt fontos okokból szükségesnek tartja, a helyszini bejárásra a kir. kulturmérnöki hivatalt, illetőleg a m. kir. gazdasági felügyelőséget szintén meg kell hívni.

A kir. erdőfelügyelőség az illető községek előljáróságát s ennek utján az érdekelt birtokosokat a bejárás időpontjáról előre értesíti és pedig oly figyelmeztetéssel, hogy a bejáráson részt vegyenek, illetőleg magukat képviseltesék.

25. §. A helyszini bejárással kapcsolatosan gondoskodni kell arról, hogy az illető terület meghatározására vonatkozó adatok (jegyzőkönyv felvétele mellett) pontosan megállapíttassanak, a terület részletes helyszinrajza elkészíttessék s amennyiben ezek már előzetesen beszereztettek, a helyszinén gondosan azonosíttassanak.

Mellőzhetlenül szükség, hogy a kir. erdőfelügyelőség annak a területnek határait, amelynek kijelölését javaslatba hozandónak találja, az érdekelt birtokosoknak (meghatalmazottainak) és a községi előljáróságok képviselőinek pontról-pontra megmutassa. Ugyanekkor lehetőleg gondoskodjék a m. kir. járási erdőgondnokság képviselőjének közreműködésével a határoknak tartós megjelöléséről is.

26. §. Már az eljárás alá vont terület kijelölésénél s határainak megállapításánál, valamint ezzel kapcsolatosan a foganatosítandó (fásítási s más talajkötési s javítási) munkálatok sorrendjének megállapításánál különös gond fordítandó az illető vidék állattenyésztési érdekeire is illetőleg a vidék és az érdekelt birtokos legelőszükségletére. Nagyobb legelőszükség mellett s ha a kopár stb. területek gazdasági állapota nem veszedelmesen rossz, a kijelölés szűkebb korlátok közé szorítandó és a munkálatok hosszabb időtartamra tervezendők, egyrészt, hogy a birtokos gazdálkodásában erősebb zökkenés ne álljon be, másrészt, hogy a kevesebb gazdasági megterheléssel kezdett munkálatok folytatása utóbb a már elért eredmények által is támogattassék. Ellenben, ha olyan területekről van szó, amelynek használatára a birtokos nincs feltétlenül rászorulva, vagy amelyek már a birtokosnak csak aránytalanul kevés, vagy éppen semmi hasznot sem hoznak, a kijelölésnél a közérdeknek megfelelő szigorral kell eljárni és ha a munkálatoknak hosszabb időre terjedő elhalasztása nagyobb károkkal járna, vagy éppen veszélyeket idézne elő, a kötések és fásítások foganatosításának idejét lehető rövidre kell szabni még akkor is, ha a birtokos azt ellenezné, vagy ha a munkálatok végrehajtása aránylag nagy költséggel járna. Önként értetik azonban, hogy ilyen esetben viszont az állami támogatás nagyobb mértékben való javaslatba hozásával kell a birtokos kedvezőtlen helyzetét egyensúlyozni; *kivéve természetesen azt az esetet, ha a birtokos anyagi helyzete olyan, hogy az elrendelendő munkálatokat, még ha azok nagyobb terjedelműek is és csak nagyobb költséggel foganatosíthatók is, megerőltetés nélkül teljesítheti.*

27. §. A foganatosítandó gazdasági teendőket illetőleg figyelembe kell venni, hogy *bár a vonatkozó törvényes határozatok a talajkötés, illetőleg javítás módozataiképpen kifejezetten csak a beerdősítést (fásítást) jelölik meg, ez a körülmény a törvényes határozatok intenciójához képest egyáltalán nem zárja ki, hogy más talajjavítási és kötési gazdasági módozatok alkalmazása (gyepezítés stb.) elrendelendő ne lenne, kivált ha ezek a módozatok a talaj megkötésének és javításának biztosítása mellett hasznos terményeket is nyújtanak.* Ami különben a fásítást illeti, ennél viszont már a fánemek megválasztása tekintetében is lehető leg-

nagyobb gondossággal és körültekintéssel kell eljárni, arra törekedve, hogy a termőhelyi viszonyoknak leginkább megfelelő fanemeknek kiválasztásával, megfelelő koru csemetéknek czélszerű módon való elültetésével, a fásítás közvetlen czélja: a talaj megkötése és javítása mellett az az érdek is kellően biztosíttassék, hogy a birtokos a fatermésből szintén számbavehető haszonhoz jusson.

Másfelől a szükséges műszaki munkálatok (gátlások, partlejtősítések stb.) lehető egyszerűen, akként tervezendők, hogy azokat a birtokosok a terv alapos megmagyarázása után maguk megcsináltathassák.

Mulhatatlanul meg is kell magyarázni tehát a birtokosoknak — még pedig gyarkorlatilag, megfelelő szemléltetés mellett — minden egyes munkálatot, teendőt, ami csak az adott viszonyok között egyáltalán előfordulhat. Nevezetesen, hogy miképen kell eljárni a vasuton érkező csemeték hazaszállításánál, felhasználásáig szükséges elvermelésénél; hogyan kell azokat az elültetésre előkészíteni, elültetni s az ültetéseket miként kell kezelni és gondozni; továbbá hogyan kell a gátlásokat, partlejtősítéseket és egyéb ilyen munkálatokat végezni stb.

Hasonlóképen meg kell magyarázni a birtokosoknak, az okok és czélok megismertetése mellett, mindazokat az intézkedéseket is, amelyeket a kir. erdőfelügyelőség a legeltetésnek, fű vagy egyéb használatnak tilalmazása vagy korlátozása tekintetében javaslatba hozandónak talál, hogy a birtokos észrevételei már ezen az előzetes tárgyaláson figyelembe vehetők, aggályai eloszlathatók legyenek.

28. §. Fel kell világosítani a birtokosokat, hogy a kopár, futóhomokos vagy vizmosásos területek gazdasági állapotának megjavítása saját érdekükben is álló olyan feladatot képez, melynek teljesítését maguktól el nem hárihatják; továbbá, hogy a kopár stb. területek befásítását s általában a szükséges munkálatokat jogukban áll kizárólag önerejükön végezni, de viszont, ha rá vannak szorulva, az állam támogatására is igényt tarthatnak.

Az állami támogatás módozatainak — az I. fejt. 13—15. §-aiban foglaltak szerint való — megismertetése mellett közölni

kell a birtokossal, hogy a kir. erdőfelügyelőség a fenforgó körülményekhez képest milyen módon és mértékben való állami támogatást talál javaslatba hozhatónak; s a birtokost meg kell kérdezni, hogy az állami támogatásra olyan (vagy másféle) módozat és mérték szerint igényt tart-e.

29. §. Annak megállapításával kapcsolatosan, hogy a kopár stb. terület — gazdasági állapotához, illetőleg jellegéhez és tulajdonjogi minőségéhez képest — egyrészt a hatósági kijelölés, másrészt az állami kezelésbe vétel szempontjából melyik törvényes határozat alá sorozható, a birtokos észrevételeit e tekintetben is meg kell hallgatni.

Az állami kezelésbe adásra nem kötelezett birtokosok megkérdezendők, kívánják-e kopár stb. területüknek állami kezelésbe vételét; s ugy ezek, valamint az állami kezelésbe adásra feltétlenül kötelezett birtokosok is megkérdezendők, igényt tartanak-e a szabályszerű kezelési költség megfizetésének részben vagy egészben való elengedésére. Ezzel kapcsolatosan — az I. fej. 8. §-ában említett kötelező nyilatkozat kiállítása mellett — megállapítandó, hogy az I. fej. 9. §-ában foglaltakhoz képest a járulék elengedésének lehet-e s mily mértékben lehet helye.

Azoknál az állami kezelésbe adásra nem kötelezett birtokosoknál, akiknél a szükséges munkálatok sikeres foganatosítása közvetlenebb vezetés és ellenőrzés nélkül nem tekinthető eléggé biztosítottnak, kellő meggyőzéssel arra kell törekedni, hogy kijelölendő területüknek állami kezelésbe vételét kérni el ne mulasztják.

Emellett azonban fel kell világosítani a birtokosokat arról is, hogy az illetékes m. kir. állami erdőhivatal (járási erdőgondnokság) szakértő közreműködését a hatóságilag elrendelt munkálatok foganatosítása tekintetében akkor is igénybe vehetik, ha területük nem vétetik az állam kezelésébe; csakhogy az állami erdőhivatal személyzete elsősorban az állami kezelés alatt álló területeken szükséges teendőket tartozik teljesíteni.

Számolva továbbá azzal a körülménnyel, hogy az állami erdőhivatalok s épügy a kir. erdőfelügyelőségek személyzete a szükséges munkálatok foganatosítására alkalmas tavaszi (esetleg őszi) időszak rövidege miatt nem igen találhat módot arra, hogy

az egymástól távol eső vidékeken foganatosítandó munkálatokat mindenütt személyesen vezethesse be és irányíthassa: lehetőleg már a helyszíni eljárás alkalmával gondolni kell arra is, hogy annak idején (a munkálatok foganatosítása idejében) megfelelően kitanított munkavezető álljon a birtokosok rendelkezésére, különösen olyan esetekben, mikor a kijelölendő kopár stb. terület több birtokostulajdonát képező kis részletekből áll (mint pl. a szántóföldek között vonuló vízmosásoknál). Figyelmeztetendő tehát a birtokos, hogy ha a kijelölendő területen foganatosítandó munkálatokat közvetlenül maga szándékozik vezetni, vagy pedig a munkálatok vezetésére más megbízható egyént állandóan fog megbízni, akkor kívánságára a m. kir. állami erdőhivatal őt, illetve megbizottját egyik ilyen teendőkhöz jártas közege által magán a helyszínen részletesen ki fogja az összes teendőkre tanítani, még pedig, ha ez abban az időszakban nem volna lehetséges, midőn a munkálatokat tényleg végezni kell, akkor még a munkálatok megkezdése előtt valamely más alkalmas időpontban. (Figyelmeztetni kell t. i. a birtokosokat arra, hogy őt, illetőleg munkavezetőjét a fásítási és kötési munkálatokra kora tavasszal, nyár derekán vagy késő ősszel is ép olyan jól be lehet tanítani a helyszínen, mint az ezen munkálatok rendes végzésére alkalmas időben.)

Nagyobb mértékű állami pénzsegély javaslatba hozatalánál, nemkülönben akkor is, ha az összes munkálatoknak államköltségen való foganatosítása indokolt, mindenesetre javaslatba kell hozni, hogy a munkálatok megfelelően díjazott alkalmas munkavezetővel és legalább részben, esetleg egészben, fizetett munkásokkal (nem pedig folyton változó és hozzá nem értő közmunkaerővel) legyenek foganatosítandók.

30. §. Végül rendezni kell a birtokossal az őrizet kérdését. Ha a terület állami kezelésbe kerül s így a közös erdőőrzési szervezetbe is besorozandó lesz, a birtokost nyilatkozatra kell felhívni arra nézve, hogy kéri-e a területére eső költségnek részben vagy egészben való elengedését.

Mivel sem törvényes határozat, sem elv nem tiltja olyan területeknek is besorozását a közös erdőőri szervezetbe, melyek nincsenek állami kezelésben, ezért az érdekelt birtokosok figyelmébe felhívandó, hogy eziránt is előterjeszthetik kérelmüket.

III. FEJEZET.

A részletes javaslat összeállítása.

31. §. Miután a kopár stb. területek kijelölésére s a szükséges gazdasági és műszaki munkálatok elrendelésére, a nyújtandó állami támogatás módozatára és mértékére s a további intézkedések megtételére vonatkozó részletes javaslatnak minden egyes adata ilyen helyszini eljárással megszerzetett, a kir. erdőfelügyelőség az adatokat azokra a területekre nézve, amelyek valamely törvényes határozatból folyólag állami kezelésbe adandók és amelyeknek állami kezelésbe vétele iránti kérelmét a birtokos bejelentette, a részletes javaslat összeállítása végett az illető m. kir. járási erdőgondnokságnak adja át s erről az illető m. kir. állami erdőhivatalt értesíti.

A többi területre nézve a részletes javaslatokat a kir. erdőfelügyelőség maga állítja össze.

32. §. Egészen külön kell a javaslatot elkészíteni az olyan területekre nézve, melyek elszigetelten magukban állanak s egy birtokos tulajdonát képezik.

Több birtokosnak egy összefüggő területcsoportot alkotó területére a javaslatok szintén birtokosonként külön-külön készítendők el, ha a foganatosítandó munkálatok az egyes birtokrészeken egymástól függetlenül végezhetők; de ezeket a javaslatokat a további tárgyalásra együttesen kell bocsátani.

Azokra a több birtokos tulajdonát képező és egymással összefüggő területekre nézve azonban, amelyeken a szükséges munkálatokat az érdekelt birtokosoknak együttesen kell foganatosítaniok (mint pl. szántóföldek között átvonuló vizmosásokon stb.), az egész területcsoportra vonatkozólag egy közös javaslatot kell összeállítani.

Ezeket a közös javaslatokat akkor is az illető m. kir. járási erdőgondnokság készíti el, ha a területnek csupán egy része kerül állami kezelésbe.

33. §. A javaslatba mulhatlanul felveendő az itt következő 1—18. pontokban jelzett adatok, u. m.:

1. A tulajdonos megjelölése. A terület tulajdonosának mi a neve és lakhelye, egyszersmind ki a tulajdonos esetleges meghatalmazottja s ez hol lakik.

2. A terület meghatározása. Ebben a pontban fel kell tüntetni a vármegyének, szolgabírói járásnak, községnek és dülőnek megnevezését, melyben a terület fekszik; a terület kat. helyrajzi számát (annak jelzésével, hogy az egész parcellát, vagy csak részét foglalja magában), kiterjedését kat. holdakban (vizmosásoknál az egyes árkok hosszát és szélességének határméreteit), gazdasági megjelölését (silány legelő, elhagyott szántó, futóhomok, vizmosás stb.), talajának minőségét; fekvését (égtájak szerint, lejtősség szerint); annak megjelölését, hogy a terület milyen mivelés alatt álló területek környezetében fekszik.

3. A terület gazdasági állapota. A terület gazdasági állapotának rövid ismertetése mellett megemlítendő, hogy a területen gyakorolható-e valamely használat s milyen módon és mértékben.

4. A kijelölés oka és célja. Mily okból és célból (csupán gazdasági állapotának megjavítása, vagy emellett egyszersmind bizonyos károsítások vagy veszélyek elhárítása érdekében) szükséges a terület kijelölése; miben nyilvánul a károsítás vagy a veszély; s mindezekre való tekintettel, mennyire sürgős és mennyiben közérdekű a terület gazdasági állapotának megjavítása.

5. A kijelölésre alapot nyújtó törvényes határozat. A terület tulajdonjogi minőségére, gazdasági állapotára s az egyéb körülményekre való tekintettel a kijelölés melyik törvényhatározat (az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a, az 1894. évi XII. t.-cz. 13. vagy 14. §-a) alapján történjék.

6. Elrendelendő munkálatok. A területen milyen gazdasági és műszaki munkálatok foganatosítása rendeltessék el és pedig:

a) a fásítás milyen fanemekkel, mily módon és mértékben, honnan kezdődőleg, milyen évi részletekben s milyen sorrendben történjék;

b) kívánatos-e a fásításon kívül még valamely más talajjavítási (kötési) munkálat (gyepesítés stb.), futóhomokon szélfogó sövényfonás stb.;

c) szükségesek-e bizonyos műszaki munkálatok (vizmosásoknál kő-, fa-, földgátak, sövényfonások, partlejtőtítés, vizelecsapó árkok stb.);

d) feltétlenül elrendelendő-e (vagy bizonyos feltételekhez kötve) a területnek részben vagy egészben való bekerítése.

7. Anyag- és munkaerőszükséglet. A megelőző 6. pont szerint javasolt munkálatokhoz milyen és mennyi anyagra, kézimunkára és fuvarerőre lesz szükség s a csatolandó anyagszükségleti kimutatás és költségvetés szerint mennyi ezeknek pénzértéke (a 6. pont *a)*, *b)*, *c)* és *d)* alpontjaira külön kimutatva).

8. Használatok korlátozása és tilalmazása. Milyen intézkedések szükségesek a területen esetleg gyakorolt használatoknak — legeltetésnek, fűhasználatnak stb. — korlátozása vagy betiltása tekintetében:

- a)* a befásítás (vagy más munkálat) alá vett területrészeken;
- b)* a munka alá utóbb kerülő területrészeken.

9. Teherviselés. Ki kötelezendő s ha többen vannak érdekelték, kik milyen arányban kötelezendők a munkálatok fogantatására és illetőleg a felmerülő költségek viselésére (szükség esetén a 6., illetőleg a 7. pont szerint részletezve).

10. Állami támogatás. A birtokos (vagy az érdekelt) anyagi helyzete s egyéb figyelembe veendő körülményei milyenek s ezekre való tekintettel milyen állami támogatás és milyen mértékben engedélyezendő részére, figyelembe véve, hogy állami támogatásként a következők hozhatók javaslatba:

a) a csemeteszükséglet kiszolgáltatása egészen ingyenesen (vagyis a termelési, kiszedési és szállítási költségek elengedésével), vagy pedig

b) a csemeteszükséglet kiszolgáltatása a termelési költségek elengedésével;

c) pénzsegély (kat. holdanként megállapítva) a befásítás költségeinek részben való fedezésére oly módon, hogy a pénzsegélyt a birtokos az elrendelt fásítás sikeres teljesítése után veheti fel;

d) a pénzsegély (kat. holdanként megállapítva) csak állami kezelésbe átadott területek befásítási költségeinek részben való fedezésére oly módon, hogy a birtokos az engedélyezett pénzsegélyt a munkálatok teljesítésekor előre felvehesse;

e) pénzsegély a nagyobb szabású műszaki munkálatok költségeinek részben való fedezésére;

f) különösen közérdekű munkálatok összes költségeinek fede-

zése, a munkálatoknak állami szakközegek által való foganatosításátása mellett;

g) a birtokosnak vagy a birtokos által munkavezetőül alkalmazni kívánt egyénnek a teljesítendő munkálatokba a helyszínén való bevezetése állami költségen kiküldött állami szakközeg által.

(Ezekkel kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy a birtokos vagy az érdekeltek kívánják-e igénybe venni az állami támogatás javasolt módozatait s megnyugosznak-e annak mértékében; másrészt igazolni is kell, hogy rá vannak-e szorulva s mily körülményeknél fogva a javasolt állami támogatásra. A *c)*, *d)*, *e)* és *f)* pontokban említett pénzsegélyekre pedig az is megjelölendő, hogy a pénzösszeg kinek kezéhez utalványoztassék.)

11. Az állami támogatással kapcsolatosan kikötendő követelmények. A javasolt állami támogatáshoz milyen követelmény köttessék (pl. pénzsegélyhez, hogy a fásítás egészben vagy részben fizetett munkaerővel foganatosítottassék-e stb.).

12. Fedezetlen terhek viselése. Az állami támogatásban fedezetet nem találó szükségletekről az érdekeltek mily arányban kötelesek gondoskodni. (Lásd a 9. pontot.)

13. Állami kezelésbe vétel. A birtokos köteles-e (az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának *g)* pontja értelmében), vagy kívánja-e (u. a. t.-cz. 2. és 3. §-a értelmében) a jelen utasítás I. fej. 8. §-a szerint a területet állami kezelésbe adni s a terület melyik jövedelmezési osztályba soroztassék.

14. Kezelési járulék elengedése. Kéri-e a birtokos (az 1898. évi XIX. t.-cz. 23. §-a értelmében) az állami kezelésért kivetendő járuléknak részben vagy egészben való elengedését; s az I. fej. 9. §-ában foglaltakhoz képest indokolt-e a járulék egész összegének, illetőleg bizonyos részének (negyed részének, felének, háromnegyedének) elengedése.

15. Az állami erdőhivatal szakértő közreműködésének igénybevétele. Az állami kezelésbevitel mellőzése esetén igényt tart-e a birtokos arra és indokolt-e, hogy a hatóságilag elrendelt munkálatok foganatosításánál az 1898. évi XIX. t.-cz. 12. §-a alapján a m. kir. állami erdőhivatal szakértő közreműködésével támogattassék.

16. Közös erdőőri szervezetbe lépés. Ha a terület nem kerül az állam kezelésébe, kéri-e a birtokos a területnek az 1898. évi XIX. t. cz. 14. §-a alapján létesített közös erdőőri szervezetbe való felvételét.

17. Erdőőrzési járulék elengedése. Kéri-e a birtokos és indokolt-e, hogy a területre kivetendő erdőőrzési járulék fizetésének kötelezettsége alól részben vagy egészben felmentessék.

18. A terület további kezelésének meghatározása. A terület az 1879. évi XXXI. t. cz. 2. vagy 4. §-a szerint kezelendő és egyszersmind a 17. § alá tartozó vagy nem tartozó területek közé soroztassék-e be s mily alapon.

A javaslaton azt, hogy a kir. erdőfelügyelőség, vagy a m. kir. járási erdőgondnokság állította össze, mulhatlanul fel kell tüntetni.

34. §. A 33. § szerint összeállított javaslathoz mellékelni kell:

a) másoló vászonra katonai térképről készített helyszínrajzot, mely az ÉD irány jelzése mellett feltünteti a kijelölendő területet; a községet; az ezeket összekötő utat s ami még a kellő tájékoztatásra szükséges (igy pl. károsításnak kitett földeket, utakat, építményeket stb.);

b) nagyobb mérczével készült helyszínrajzot a terület határainak, a szomszédos birtokoknak, a területen foganatosítandó gazdasági munkálatoknak és azok sorrendjének világosabban és az előbbinél pontosabban való feltüntetésére (megfelelő jelmagyarázattal és feljegyzésekkel);

c) a létesítendő műszaki munkálatok (kő-, fa-, föld-, sövénygátlások, kerítések stb.) egyszerűen és világosan rajzolt terveit, a méretek feljegyzésével s az ezekhez tartozó anyagszükségleti kimutatásokat és költségvetéseket;

d) csoportos javaslathoz egyszersmind egy (katonai térképről készített) összefoglaló átnézetes helyszínrajzot;

e) a birtokos által a 33. § 13. pontja (illetőleg az I. fej. 8. §-a) alapján — szükség esetén — kiállított nyilatkozatot.

35. §. Ha valamely ezelőtt kijelölt kopár stb. területre vonatkozólag azoknak a hiányoknak pótlásáról kell gondoskodni, melyek a jelen utasításban megjelölt követelményekkel szemben mutatkoznak, a javaslatot szintén a fentebbi pontok szerinti részletezéssel kell összeállítani, ugy azonban, hogy ha az illető területre nézve

egyek kérdések a korábbi eljárás rendén jogerős határozattal már elintéztettek és a területen már bizonyos munkálatok foganatosítottak is, ezt a javaslatnak megfelelő pontjánál meg kell említeni.

Fel kell tehát jegyezni a már létrejött határozatnak az illető pontban tárgyalt kérdésre vonatkozó rendelkezését; továbbá, hogy ez a rendelkezés mennyiben (s mily eredménnyel foganatosított és hogy mennyiben van szükség a már tett rendelkezésnek kiegészítésére, esetleg módosítására.

Egészen ujonnan csak azokat a pontokat kell tárgyalni, amelyek az eredeti kijelölési eljárás rendén vagy utóbb hozott hatósági határozatokban még egyáltalán nem voltak érintve.

Abban a netán előforduló esetben, ha valamely már kijelölt kopár, futóhomokos vagy vizmosásos területre vonatkozólag a fentebbi 33. §-ban említett javaslat *minden egyes pontja* jogerős határozattal elintéztetett és csak a tett rendelkezések végrehajtása nem nyert még befejezést (nevezetesen a fásítási vagy más talajkötési és javítási munkálatok folyamatban vannak s még bizonyos időn át folytatandók lesznek), a 33. §-ban említett s fentebbiek szerint szerkesztendő „*javaslatot*“ szintén el kell ugyan készíteni, azonban csupán oly célból s úgy, hogy annak alapján a közgazgatási erdészeti bizottság a kopárjavítási stb. terv kiadását elrendelhesse és az abban foglalt rendelkezések végrehajtása iránt szükséges intézkedéseket megtehesse.

36. §. A m. kir. járási erdőgondnokság az általa összeállított és kellően felszerelt javaslatokat, mihelyt azokkal egy-egy község határára nézve elkészült, összefoglaló jegyzék kíséretében a m. kir. állami erdőhivatal útján azonnal megküldi a kir. erdőfelügyelőségnek.

A kir. erdőfelügyelőség a m. kir. járási erdőgondnokságok által megküldött, valamint a maga készítette javaslatokat község-határonként s azután szolgabírói járásonként rendezi és *nyilván- tartó jegyzékbe foglalja, amely jegyzékben folytatólag a tárgyalások további részletei is feltüntetendők, mindaddig, míg az illető területre nézve a kijelölési eljárás teljes befejezést nem nyer.*

37. §. Mihelyt egy-egy község-határra nézve az összes javaslatok készen rendelkezésre állanak, azokat a kir. erdőfelügyelőség

azonnal megküldi a következő fejezetben meghatározott eljárás végett, az illetékes járási főszolgabíró útján, az érdekelt község előjáróságának.

Ettől el kell térni, ha a természeti viszonyok folytán (pl. a vízfolyások kapcsolódása, vagy más fontos gazdasági érdekek összejátszása miatt) az egymással szomszédos (egy vízkörnyékhez tartozó) községhatárokon a kopár, futóhomokos vagy vízmosásos területek gazdasági állapotának megjavítása valóban sikeresen csakis minden részletében összeegyeztetett s időrend szerint is egymásba kapcsolódó tervszerűséggel foganatosítható. Ilyen esetben a javaslatokat az érdekelt községcsoportra nézve egyszerre kell összeállítani és további tárgyalásra bocsátani, még pedig az egymással kapcsolatos tárgyalás indokának megjelölése mellett.

Arról, hogy a javaslatok az érdekelt község előjáróságának kiadattak, a kir. erdőfelügyelőség egyidejűleg értesíti:

a) a m. kir. állami erdőhivatalt (tudomás végett);

b) a m. kir. gazdasági felügyelőt és a kir. kulturmérnöki hivatalt annak jelzése mellett, vajjon a kir. erdőfelügyelőség szükségesnek vagy kívánatosnak, avagy mellőzhetőnek tartja-e (s mily okból), hogy a gazdasági felügyelő, illetőleg a kulturmérnöki hivatal a javaslatot az érdekelt község előjáróságánál (illetőleg a helyszínén) megtekintse, vagy hogy a megtartandó helyszíni tárgyaláson részt vegyen.

IV. FEJEZET.

Az elsőfoku határozathoz szükséges helyszíni tárgyalás megtartása, a határozat meghozatala és a felebbvitel.

A) *Eljárás az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a alapján kijelölendő területekre nézve.*

38. §. Ha az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának hatálya alá sorozható kopár stb. területre nézve a részletes javaslat adatai a községi előjáróság és az érdekelt birtokos (vagy birtokosok), illetőleg ezek képviselőinek vagy meghatalmazottainak személyes jelenlétében állapították meg, akkor a javaslatnak újból való helyszíni tárgyalása rendszerint mellőzendő.

Az ilyen javaslatokat a kir. erdőfelügyelőség — a főszolgabíró útján — azzal a felhívással küldi meg a község előjáróságának,

hogy a javaslatot 8 napig közszemlére tegye ki, erről az érdekelteket egyidejűleg értesitse (oly figyelmeztetéssel, hogy észrevételeiket a jelzett határidőn belül megtehetik) s végül, hogy a határidő leteltével az érdekeltek által tett és a saját részéről esetleg szükségesnek talált észrevételek közlése mellett a javaslatot azonnal küldje vissza a kir. erdőfelügyelőségnek. A községi előljáróság azt, hogy az eljárás pontosan így történt-e, a javaslat visszaküldésekor igazolni köteles.

39. §. Ha a részletes javaslat adatainak helyszíni megállapításában a községi előljáróság, vagy az érdekeltek netalán részt nem vehettek volna, az e tekintetben még hiányos javaslatot a kir. erdőfelügyelőség a főszolgabíró útján azzal a felhívással küldi meg a községi előljáróságnak, hogy a javaslatot közszemlére tegye ki s az erre vonatkozó értesítésben az érdekelteket arra a napra, melyet a kir. erdőfelügyelőség a felhívásban kitűzött, helyszíni tárgyalásra idézze meg s végül, hogy ezen a községi előljáróság is részt vegyen.

Erre a kiegészítő helyszíni tárgyalásra a kir. erdőfelügyelőség a m. kir. járási erdőgondnokságot (m. kir. állami erdőhivatalt, kir. kulturmérnöki hivatalt, m. kir. gazdasági felügyelőt) csak fontos körülmény által megokolt szükség esetén hívja meg.

Mivel ennek e helyszíni eljárásnak célja a javaslat szabályszerű megállapításának kiegészítése és illetőleg az érdekelteknek az összes kérdések felől való alapos felvilágosítása és teendőik tekintetében való kitanítása, az eljárásnál egyebekben a III. B) fejezetben foglaltakhoz kell alkalmazkodni.

40. §. A járási főszolgabíró az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-a szerint foganatosítandó eljárásban közvetlenül részt venni nem köteles ugyan, de azokra a közzgazdasági érdekekre való tekintettel, amelyek a kopár stb. területek gazdasági állapotának megjavításához fűződnek, kívánatos, hogy a járási főszolgabíró, amennyiben a kir. erdőfelügyelőség ezt közérdekből megokoltnak tartja és őt erről kellő időben értesíti, az erdőtörvény 165. §-a alá tartozó kopár stb. területek kijelölése ügyében tartott helyszíni tárgyaláson is lehetőleg részt vegyen. A főszolgabírónak ilyen esetekben fölmerülő szabályszerű járási költségei a földművelésügyi tárcza terhére utalványoztatnak.

41. §. A kir. erdőfelügyelőség a már teljesen feldolgozott javaslatokat az ezekhez tartozó helyszínrajzokkal, tervrajzokkal, anyagszükségleti kimutatásokkal, költségvetésekkel és az érdekelt birtokosok, hatóságok és hivatalok által tett észrevételekkel együtt elsőfoku határozathozatal végett a közigazgatási erdészeti bizottság elé terjeszti.

42. §. A közigazgatási erdészeti bizottság az előterjesztett javaslatot pontonként megvizsgálja és ha azt az elsőfoku határozat meghozatalára alkalmasnak nem találja, az eljárás kiegészítését rendeli el; ellenkező esetben érdemleges határozatot hoz.

43. §. Ha a közigazgatási erdészeti bizottság — eltekintve a javaslat 1., 2. és 3. pontjaiban felsorolt adatok esetleges helyesbítésétől — a tulajdonképeni javaslatot tartalmazó többi pontokon érdemleges változtatást tesz, vagy pedig az érdekeltek eltérő kívánásával szemben az előterjesztett javaslatot erősíti meg, akkor határozatát az eredeti javaslattal s tartozékaival együtt előbb kiadja — a járási főszolgabíró útján — a községi előjárásnak és pedig oly meghagyással, hogy a határozatot a szabályszerű (15 napi) felebbezési határidőre való figyelmeztetéssel az érdekelteknek kézbesítse, a határidő leteltével pedig az esetleges felebbezéseket a hozzáérkezett iratokkal és a kézbesítési ivecvel együtt azonnal küldje meg a kir. erdőfelügyelőségnek. Ha a határidőn belül felebbezés nem adatott be, ezt a körülményt a községi előjárásnak a hozzáérkezett iratok és a kézbesítési ivec megküldése mellett igazolnia kell.

Ezenkívül közölni kell az ilyen elsőfoku határozatot a kir. erdőfelügyelőséggel, továbbá ha a javaslatot a m. kir. járási erdőgondnokság állította össze, a m. kir. állami erdőhivatallal is.

A kir. erdőfelügyelőség a hozzáérkezett iratokat a felebbezésekre és illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal által szintén a felebbezési határidőn belül vele közölt esetleges észrevételekre vonatkozó véleménye, illetőleg saját észrevételei kíséretében a közigazgatási erdészeti bizottság elé terjeszti.

44. §. A közigazgatási erdészeti bizottság ezen újabb előterjesztés alapján hozott határozatát, nemkülönben az első előterjesztésre hozott olyan határozatát, melylyel az érdekeltek beleegyezésével készült javaslatot egész terjedelmében megerősíti,

az összes tárgyiratokkal (nevezetesen az eredeti javaslattal és tartozékaival, az érdekeltek, hatóságok és hivatalok által tett felebezésekkel, illetőleg észrevételekkel vagy véleményekkel, kézbesítési iverekkel, felebezés be nem adását igazoló községi bizonylattal) együtt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának 2. bekezdésében foglaltak figyelembevételével hozzám terjeszti fel.

45. §. Mivel az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának hatálya alá tartozó kopár stb. területek meghatározását, illetőleg kijelölését, beerdősítésének s az ezzel kapcsolatos egyéb intézkedéseknek elrendelését az említett törvény kifejezetten a földművelésügyi miniszter hatáskörébe utalja, ennél fogva az ilyen területekre vonatkozólag javaslatba hozott intézkedések egyáltalán csak elhatározásom kiadása után hajthatók végre.

B) Eljárás az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-a alapján kijelölendő területekre nézve.

46. §. A kir. erdőfelügyelőség az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-ának hatálya alá sorozható területekre vonatkozólag összeállított javaslatokat — tartozékaikkal együtt — az elsőfoku határozat meghozatalához szükséges helyszíni tárgyalás elrendelése végett megküldi a járási főszolgabírónak (illetőleg: rendezett tanácsu városokban a polgármesternek, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanácsnak, a székesfővárosban a kerületi előljárónak) s egyszersmind megemlíti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság, a kir. kulturmérnöki hivatal vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség szintén meghívassék-e a helyszíni tárgyalásra.

47. §. A járási főszolgabíró a kir. erdőfelügyelőséggel egyetértésben kitüzi a helyszíni tárgyalás napját s arra közvetlenül meghívja a kir. erdőfelügyelőséget (valamint az ez által megjelölt állami hivatalokat), továbbá a javaslatnak és tartozékainak egyidejű megküldése mellett az illető község előljáróságát s ennek útján az érdekelt birtokosokat, még pedig ezeket oly figyelmeztetéssel, hogy a javaslatot a községi előljáróságnál már előzetesen megtekinthetik s arra az esetre, ha a helyszíni eljárásan részt nem vehetnének, esetleges észrevételeiket ugyanott jegyzőkönyvre adhatják.

Ha a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási

erdőgondnokság, a kir. kulturmérnöki hivatal, vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség a helyszini tárgyaláson részt nem vehetne vagy személyes megjelenését mellőzhetőnek tartaná, esetleges észrevételeit kellő megokolással írásban is közölheti a helyszini tárgyalást megelőzőleg a járási főszolgabíróval.

48. §. A helyszini tárgyaláson a járási főszolgabíró a javaslatot (az ahhoz tartozó tervekkel stb. együtt) pontról-pontra tárgyalás alá veszi és a tett észrevételek mérlegelésével azonnal meghozza az elsőfoku határozatot, még pedig akként, hogy:

a) a javaslatnak azokat a pontjait, amelyek tulajdonképen csak a terület meghatározására vonatkozó adatokat tartalmazzák, a helyszinrajzokkal együtt helyesbiti vagy megerősíti;

b) a javaslatnak azokat a pontjait, amelyek az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-ának első és második bekezdésében foglalt határozatok szerint hatáskörébe tartozó kérdésekre vonatkoznak, változatlanul, vagy a szükségesnek talált s pontonként megjelölt módosításokkal határozattá emeli;

c) a javaslatnak azokat a pontjait pedig, amelyek hatáskörét meghaladó kérdéseket illetnek, változatlanul, vagy a szükségesnek talált s pontonként megjelölt módosításokkal a felsőbb hatóságok elhatározása alá utalja.

A helyszini tárgyalásról jegyzőkönyvet kell fölvenni s abban meg kell állapítani, hogy a tárgyalásra az összes érdekeltek meghivattak-e és megjelentek-e; ismertetni kell a tárgyalás eredményét és fel kell venni a meghozott elsőfoku határozatot s csatolni kell hozzá az összes tárgyalási iratokat (javaslatot tartozékaival együtt, szakvéleményeket, illetőleg észrevételeket stb.).

49. §. A járási főszolgabíró a meghozott elsőfoku határozatot, a javaslattal és tartozékaival együtt kiadja a községi előljárásának és pedig oly meghagyással, hogy a határozatot a szabályszerű (15 napi) felebbezési határidőre való figyelmeztetéssel az érdekelteknek kézbesítse, a határidő leteltével pedig az esetleges felebbezéseket a hozzáérkezett iratokkal és a kézbesítési ival együtt azonnal küldje meg a kir. erdőfelügyelőségnek. Ha a határidőn belül felebbezés nem adatott be, ezt a körülményt a községi előljárásának a hozzáérkezett iratok és a kézbesítési ival megküldése mellett igazolnia kell.

Ezenkívül közölni kell az elsőfoku határozatot a kir. erdőfelügyelőséggel, továbbá ha a javaslatot a m. kir. járási erdőgondnokság állította össze, a m. kir. állami erdőhivatallal is.

50. §. A kir. erdőfelügyelőség a hozzáérkezett iratokat a felebbezésekre (és illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal által szintén a felebbezési határidőn belül vele közölt esetleges észrevételekre) vonatkozó véleménye, illetőleg saját észrevételei kíséretében megküldi a járási főszolgabírónak s egyidejűleg *javaslatot tesz az elsőfoku határozat olyan rendelkezéseinek végrehajtására nézve, amelyek a 48. § b) pontja alá esnek, amennyiben azok a szabályszerű határidőn belül felebbezéssel meg nem támadtak* és amennyiben azok végrehajtása egyrészt sürgős, másrészt a javaslat többi pontjainak elintézése előtt megtörténhetik (pl. legeltetés betiltása vagy korlátozása, marhacsapás áthelyezése, a terület bekerítése stb.).

51. §. A járási főszolgabíró a felebbezéssel megtámadott elsőfoku határozatot az összes tárgyalási iratokkal együtt másodfokon való elintézés végett a vármegye alispánjához, a felebbezéssel meg nem támadott elsőfoku határozatot pedig ugyancsak az összes tárgyalási iratokkal együtt, a javaslat — más illetőségi körbe tartozó — többi pontjainak szabályszerű tárgyalása végett a közigazgatási erdészeti bizottsághoz terjeszti fel, s egyidejűleg a kir. erdőfelügyeség javaslatához képest *intézkedik az elsőfoku határozatok jogerőssé vált rendelkezéseinek végrehajtása iránt* is.

52. §. A vármegye alispánja a másodfoku határozat meghozatala, fentebbiek szerint való kiadása, illetőleg közlése után, a szabályszerű felebbezési határidő leteltével, a másodfoku határozatot az összes tárgyalási iratokkal együtt átküldi a közigazgatási erdészeti bizottsághoz a javaslat — más illetékességi körbe tartozó — többi pontjainak szabályszerű tárgyalása végett; s egyidejűleg a kir. erdőfelügyelőség javaslatához képest *intézkedik a másodfoku határozatok jogerőssé vált rendelkezéseinek végrehajtása iránt* is.

53. §. A közigazgatási erdészeti bizottság a járási főszolgabíró által megküldött I. foku, illetőleg a vármegye alispánja által áttett II. foku határozat figyelembevételével a javaslatnak még el nem intézett (10., 11., 13—18.) pontjaira nézve a határozat meghozatala,

kiadása, illetőleg közlése tekintetében alakilag egészen úgy jár el, amint az a fentebbi IV. A) fejezetben megállapítva van.

Kivételt képez az az eset, *ha a területnek tulajdonképeni kijelölése és illetőleg befásításának elrendelése az I. vagy II. foku határozattal akkorra már jogerősen megtörtént.* Ilyen esetben ugyanis a közigazgatási erdészeti bizottság a javaslat 13. és 14. pontjaiban tárgyalt kérdésekben — *ha az I. fejezet 8. és 9. §-aiban kívánt feltételek igazolva vannak* — továbbá a javaslat 15—18. pontjaiban tárgyalt kérdésekben, *jelen felhatalmazás alapján, saját hatáskörében érdemlegesen határozhat* s egyszersmind határozatának meg nem felelő pontjaira nézve — amennyiben eziránt a kir. erdőfelügyelőség javaslatot tesz — a végrehajtás iránt is intézkedhetik.

Ellenkező esetben (így, ha a terület tulajdonképeni kijelölésére, illetőleg befásítására vonatkozó határozat még nem jogerős stb.) az erdészeti bizottság határozatában csak véleményt mond a javaslat 13—18. pontjaiban tárgyalt kérdésekre vonatkozólag.

A közigazgatási erdészeti bizottság végül a fentebbiek szerint általa is letárgyalt javaslatot tartozékaival és az összes tárgyalási iratokkal együtt a javaslat 10. és 11., illetőleg egyszersmind 13—18. pontjaira vonatkozó véleménye kíséretében közvetlenül hozzám terjeszti fel.

54. §. A rendezett tanácsu és a törvényhatósági joggal felruházott városok, valamint a székesfőváros határában előforduló területekre nézve az eljárás a fentebbiekben meghatározott eljárástól csak annyiban tér el, amennyiben azt az 1894. évi XII. t.-cz. 102. §-ának az első- és másodfokban illetékes hatóság megjelölésére vonatkozó határozatai megkívánják.

C) *Eljárás az 1894. évi XII. t.-cz. 14. §-a alapján kijelölendő területekre nézve.*

55. §. Az 1894. évi XII. t.-cz. 14. §-ának hatálya alá sorozható területekre nézve az eljárás az elsőfoku határozat meghozásához szükséges helyszini tárgyalás tekintetében a IV. B) fej. 46—48. §-aiban foglalt rendelkezések szerint tartandó meg, azzal a különbséggel, hogy a járási főszolgabíró a helyszini tárgyalásra a járási mezőgazdasági bizottságot is meghívja.

Másrészt az elsőfoku hatóság a helyszini tárgyalás alapján — a javaslat esetleges hiányainak pótlása vagy helyesbitése mel-

lett — csupán véleményt mond a javaslat pontjaira nézve s ezt a véleményt a felvett jegyzőkönyvbe foglalva a javaslattal s ennek tartozékaival s az összes egyéb iratokkal együtt az elsőfoku határozat meghozatala végett a vármegye közigazgatási bizottságához terjeszti fel.

56. §. A közigazgatási bizottság a hozzá felterjesztett iratok alapján egyelőre a javaslatnak csupán azokra a pontjaira (1—9. és 12.) határoz, amelyek a terület megjelölése mellett a törvényes kijelölésre és a foganatosítandó munkálatok elrendelésére vonatkozó részletes javaslatokat tartalmazzák; s ezt a határozatot a javaslattal és tartozékaival együtt kiadja a községi előljárásának és pedig oly meghagyással, hogy a határozatot a szabályszerű (15 napi) felebbezési határidőre való figyelmeztetéssel az érdekelteknek kézbesítse, a határidő leteltével pedig az esetleges felebbezéseket a hozzáérkezett iratokkal és a kézbesítési iverekkel együtt azonnal küldje meg a kir. erdőfelügyelőségnek. Ha a határidőn belül felebbezés nem adatott be, ezt a körülményt a községi előljárásának a hozzáérkezett iratok és a kézbesítési iver megküldése mellett igazolnia kell.

Ezenkívül közölni kell az elsőfoku határozatot a kir. erdőfelügyelőséggel; továbbá, ha a javaslatot a m. kir. járási erdőgondnokság állította össze, a m. kir. állami erdőhivatallal is.

57. §. A kir. erdőfelügyelőség a hozzáérkezett iratokat a felebbezésekre (és illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal által szintén a felebbezési határidőn belül vele közölt esetleges észrevételekre) vonatkozó véleménye, illetőleg saját észrevételei kíséretében felterjeszti a vármegye közigazgatási bizottságához.

58. §. A közigazgatási bizottság a hozzá visszaérkezett összes iratokat további tárgyalás és illetőleg hozzám leendő felterjesztés végett kiadja a közigazgatási erdészeti bizottságnak, mely az ügy tárgyalásánál egészen úgy jár el, amint ez az 1894. évi XII. t.-cz. 13. §-a alá tartozó területekre nézve a IV. B) fejezet 53. §-ában meg van állapítva.

D) Egyéb eljárási szabályok.

59. §. Olyan kivételes és lehetőleg mellőzendő esetben, ha valamely nagyobb összefüggő kopár stb. terület nem csupán egy

ugyanazon törvényhatározat, hanem részben az egyik, részben a másik törvényhatározat alapján kijelölendőnek találhatik, a kir. erdőfelügyelőség gondoskodni tartozik arról, hogy a javaslat a megelőző A), B) és C) fejezetben meghatározott eljárási szabályok szerint az illetékes hatóságok által megfelelő sorrendben tárgyalassék.

Viszont, ha olyan kopár stb. területekről van szó, amelyek bár esetleg több község határában fekszenek s más és más törvényhatározat alá tartoznak, de a természeti viszonyoknál fogva egymással összefüggnek, úgy hogy törvényes kijelölésüknek és a rajtuk foganatosítandó munkálatoknak is egységes terv szerint kell történni, a kir. erdőfelügyelőség gondoskodni köteles arról, hogy az ilyen területcsoportokra az eljárás lehetőleg egyszerre indíttassék meg és a hatóságok által megfelelően folytattassék. Különösen kívánatos, hogy — nem csupán a tárgyalások sikere, hanem egyszersmind az időben és költségekben való takarékoság szempontjából is — a helyszíni tárgyalások a szomszédos községekben egyfolytában tartassanak meg.

60. §. Ha valamely ezelőtt kijelölt kopár stb. területre vonatkozólag azoknak a hiányoknak pótlásáról kell gondoskodni, amelyek a jelen utasítás III. fejezetében megjelölt követelményekkel szemben mutatkoznak, *és amelyek az eddig létrejött határozatok alapján nem pótolhatók*, ezeknek a hiányoknak pótlásánál szintén a jelen utasításban meghatározott eljárási szabályokhoz kell alkalmazkodni.

A tulajdonképeni *kijelölési eljárást* csak abban az esetben kell foganatosítani, ha a már kijelölt kopár stb. terület határain kívül eső más új terület kijelölése válik szükségessé; s a kijelölési eljárást akkor is csak erre az új területre kell szorítani.

A már kijelölt területek határainak netán szükséges kiigazítása, vagy a területadatok helyesbitése a kijelölés ügyében már létrejött hatósági határozat alapján foganatosítható.

Egyebekben pedig, mivel a jogerős határozattal kijelölt kopár stb. területek már az erdőtörvény 2., illetőleg 4. §-a alá tartozóknak tekintendők, a részletes kopárjavítási stb. tervek kiadásához szükséges kiegészítő javaslatokat szabályszerű tárgyalás végett mind közvetlenül az erre illetékes közigazgatási erdészeti bizottsághoz kell benyújtani.

A közigazgatási erdészeti bizottság a kiegészítő javaslatok tárgyalásánál a IV. A)–C) fejezetben foglaltak szerint jár el.

61. §. Mivel az eljárási szabályok már az eddigi mondottakban is következetesen akként vannak megállapítva, hogy a kir. erdőfelügyelőség az eljárás minden részletébe tevékenyen befolyhasson s az eljárás minden mozzanatáról értesülve legyen, elvárom a kir. erdőfelügyelőségektől, hogy a tárgyalásoknak szabályszerű, gyors és eredményes lebonyolítását gondos és tárgyilagos munkával biztosítsák.

Különösen ügyeljen a kir. erdőfelügyelőség arra, hogy az eljárás folyamán az érdekelt birtokosoknak multhatlanul biztosítsák az a joga, hogy a tervezett intézkedésekhez hozzászólhassanak, kívánásaikat, észrevételeiket előadhassák; továbbá, hogy ezekre nézve mindenben teljesen felvilágosítsanak, illetőleg teendőikre, érdekeik biztosítására kellően kitanítsanak. Ezzel kapcsolatosan azt, hogy az érdekelt birtokosoknak a szükséges értesítések megadatnak-e, a tárgyalásokra meghívtak s azokon megjelentek-e és kellő meghallgatásban részesültek-e, s mindezek a tárgyalási iratokban (a jegyzőkönyvekkel, kézbesítési ivalakkal) kellően igazolva vannak-e, szintén figyelemmel kísérni tartoznak.

Másrészt a kir. erdőfelügyelőség javaslatainak gondos megtételével s általában a tárgyalások irányításával lehetőleg biztosítani igyekezzék, hogy a határozatok *illetékes hatóság* által hozassanak, valamint hogy az egyes hatóságok az illetőségük körébe tartozó *összes kérdésekben* határozzanak, nehogy az eljárás egyes részleteit tárgyalási hibák miatt idővesztéssel megismételtetni, vagy kiegészíteni kelljen.

Ügyeljen végül a kir. erdőfelügyelőség arra, hogy az eljárás rendén az állami szakhivataloknak (m. kir. állami erdőhivatalnak, kir. kulturmérnöki hivatalnak, m. kir. gazdasági felügyelőségnek) szakértő közreműködése — zaklatásuk nélkül, viszont mellőzésüknek elkerülésével — czélszerűen igénybe vételessék. Ezért abban a netán felmerülő esetben, ha szakvéleményük valamely hatóság által a kir. erdőfelügyelőség javaslatának ellenére igénybe nem vétetnék, vagy figyelmen kívül hagyatnék s az illetékes szakhivataloknak másként nem lenne módjuk az ügy érdekében álló észrevételeik megtételére, akkor a kir. erdőfelügyelőségnek az ügrről az illető szakhivatalt haladéktalanul értesítenie kell s ekként észrevételeik megtételére módot kell nyújtania.

V. FEJEZET.

A birtokosok által önként beerdősítés alá vont területek.

62. §. Ha olyan birtokos, akinek erdeje és kopár területe az 1898 : XIX. t.-cz. 1. §-ának *a*)—*g*) pontjában foglalt határozatokból folyólag az állam kezelésébe vétetett, valamely megromlott gazdasági állapotban lévő területét, amely legalább egyelőre még nem sorozható az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában, illetőleg az 1894 : XII. t.-cz. 13. vagy 14. §-ában foglalt meghatározások alá, állami támogatás igénybevétele mellett önként beerdősíteni s azontul erdőképen (fás legelőképen) kezelni kívánja és ezt a kir. erdőfelügyelőségnek bejelenti, akkor a kir. erdőfelügyelőség az ilyen területnek a birtokos önkéntes elhatározása alapján való kijelölése, a foganatosítandó munkálatok meghatározása, az állami támogatás engedélyezése és a területnek állami kezelésbe vétele iránt a közigazgatási erdészeti bizottság útján ugyanolyan részletes javaslatot intéz hozzám, mint amilyent a III. fejezetben foglaltak szerint a hatósági eljárás szerint kijelölendő területekre nézve kell készíteni. A javaslat összeállításánál a m. kir. járási erdőgondnokság közreműködését igénybe veszi, de egyébként a IV. fejezetben meghatározott hivatalos eljárást mellőzi.

63. §. Hasonlóképen jár el a kir. erdőfelügyelőség más birtokosoknak önkéntes elhatározásukból folyólag beerdősítés alá vont ilyen területeire nézve is, ha eziránt a kir. erdőfelügyelőséghez fordulnak. Ezekre a területekre vonatkozólag azonban a kir. erdőfelügyelőség maga állítja össze a részletes javaslatot.

VI. FEJEZET.

Jogerős határozatok végrehajtása.

64. §. A kopár stb. területek kijelölésére, a szükséges munkálatok foganatosítására és a kapcsolatos egyéb kérdésekre vonatkozólag jelen utasítás értelmében hozandó határozatok végrehajtása minden irányban csak akkor tehető folyamatba, ha az alapul szolgáló javaslatok minden egyes pontjára nézve jogerős határozat jött létre; vagyis miután azok a javaslatok, amelyek illetékesség okából vagy a benyújtott felebbezések folytán hozzám

terjesztetnek fel, nálam is érdemlegesen elintéztettek és végrehajtás végett az illető törvényhatósághoz leküldettek.

65. §. A törvényhatóság a hozzá küldött határozatokat a közigazgatási erdészeti bizottság útján hajtatja végre.

A közigazgatási erdészeti bizottság a kir. erdőfelügyelőség javaslata alapján a hatáskörébe utalt intézkedéseket közvetlenül rendeli el, de azoknak az intézkedéseknek a megtételére, amelyek a vármegye alispánjának illetékességi körébe esnek, vagy amelyeknél a vármegye alispánjának közreműködése egyéb okokból igénybe veendő, a vármegye alispánját kéri fel.

66. §. A jogerős határozatok alapján azonnal intézkednie kell a közigazgatási erdészeti bizottságnak aziránt, hogy:

a) az állami kezelésbe adandó területek az állam által kezelt erdők és kopár területek nyilvántartásába, valamint a kivetési lajstromba a megjelölt jövedelmezőségi osztályba felvétessenek; a kezelési költségjárulékok kivetessenek és az elengedett kezelési járulékok egyidejűleg leirassanak; a területek a m. kir. járási erdőgondnokság által az állami kezelésbe valóban átvétessenek; ezzel kapcsolatosan a területeknek közös erdőőri szervezetbe való besorozása, az őrzési járulékok kivetési lajstromába való fölvétele, az őrzési járulékok kivetése s az elengedett járulékok leírása is megtörténjék;

b) a területek az erdők nyilvántartási törzskönyvébe azonnal bejegyeztessenek, még pedig a kiterjedést és a fanemet illetőleg egyelőre a kijelölési eljárás rendén megállapított adatokkal. (Megjegyzendő, hogy az V. fejezet 63. szakaszában említett területek csak abban az esetben vezetendők be azonnal az erdők nyilvántartási törzskönyvébe, ha a birtokos kérelmére állami kezelésbe vétetnek; ellenkező esetben csak akkor, ha a beerdősítés már megtörtént);

c) a területekre vonatkozó „kopárjavítási terv“, illetőleg „futóhomok- vagy vizmosás-megkötési terv“ ugyanolyan pontokba foglalt részletezéssel és mellékletekkel, amint ez a javaslatra vonatkozólag (a III. fejezetben) el van rendelve, a jogerős határozatoknak teljesen megfelelően elkészíttessék és az érdekelt birtokosoknak, hatóságoknak és hivataloknak rendelkezésére bocsáttassék.

67. §. A kopárjavítási stb. terveket azokra a területekre, ame-

lyek állami kezelésbe adatnak és amelyekben az elrendelt gazdasági és műszaki munkálatok foganatosításánál szükséges szakértői közreműködés az 1898. évi XIX. t.-cz. 12. §-a alapján a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság feladatává tétetett: a m. kir. járási erdőgondnokság készíti el, a többi területre pedig a kir. erdőfelügyelőség.

Ezeket a terveket úgy kell megszövegezni, hogy bárki szakismeretek nélkül is megérthesse.

Ha valamely több birtokos tulajdonát képező területcsoportra vonatkozólag (a III. fejezet 32. §-a értelmében) közös javaslat készült, arra a területcsoportra a „tervet“ is így kell elkészíteni.

68. §. A kopárjavítási stb. tervek egy-egy példánya kiadandó:

a) *az érdekelt birtokosnak* (a közös terv a legnagyobb birtokrészlet tulajdonosának) az elrendelt munkálatok foganatosítása végett;

b) *az illető község előljáróságának* nyilvántartás és ellenőrzés végett;

c) *a kir. erdőfelügyelőségnek* nyilvántartás és az ellenőrzés gyakorlása, valamint a hozzá utalt területeken a szakértői közreműködés teljesítése végett;

d) *a m. kir. állami erdőhivatal útján az érdekelt m. kir. járási erdőgondnokságnak* az ellenőrzés gyakorlásában való közreműködés, valamint az állami kezelésbe vett és más hozzá utalt területeken a szakértői közreműködés teljesítése, vagy ha az összes munkálatoknak állami költségen való foganatosítása határozottatott el, ennek eszközlése végett;

e) végül abban az esetben, ha valamely nagyobb szabású vagy különleges műszaki, illetőleg gazdasági munkálat foganatosításával a körülményekhez képest a *kir. kulturmérnöki hivatal*, illetőleg a *m. kir. gazdasági felügyelőség* bizatik meg, akkor a terv egy példánya ezek részére is kiadandó: az illetékességük körébe tartozó s illetőleg a jogerős határozattal hozzájuk utalt munkálatoknak végrehajtása végett; önként értetvén, hogy a terv egyéb rendelkezéseinek (pl. a fásítási munkálatoknak) foganatosításáról ilyen esetben is a kir. erdőfelügyelőség, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság köteles gondoskodni.

69. §. Mivel a kopár, futóhomokos és vizmosásos területeken foganatosítandó fásítási, talajkötési és javítási munkálatok a területeknek megromlott gazdasági állapota (kimerült termőképessége s a kedvezőtlen időjárás ártalmaival szemben kevés ellenállóképessége) miatt csak nagy körültekintéssel megválasztott eljárási módoknak gondos alkalmazásával s a munkálatok alapos végzésével vezethetnek kellő sikerre, azért nagy súlyt helyezek arra, hogy az érdekelt birtokosok a reájuk háramló nehéz feladatok teljesítésében az állami szakhivatalok részéről teljes jóakarattal támogattassanak.

A kir. erdőfelügyelőségek, valamint a m. kir. állami erdőhivatalok személyzetének különösen kötelességévé teszem, hogy valahányszor hivatalos kiküldetéseik alkalmával oly község határában fordulnak meg, amelyben kopárjavítási, futóhomok- vagy vizmosás-kötési munkálatok vannak folyamatban vagy lesznek megkezdendők, az érdekelt birtokosokat — lehetőleg a községi előljárásának (és ha módjukban áll, a község kulturális érdekeinek szolgálatára hivatott lelkészeknek, tanítóknak) is a bevonásával — a helyszínén a feladatról részletesen felvilágosítsák, velük a felmerülő munkálatok módjait (az ültetési, dugványozási módokat, a csemeték és dugványok megválogatását, előkészítését, kezelését, az ültetések gondozását, a töremetszést stb.) nemcsak szóbeli előadással, hanem gyakorlati bemutatással is megismertessék. Ezek a szemléltető ismertetések az illető munkálatokra valóban alkalmas évszakok határain kívül eső nyári időszak alatt is folytatandók, de természetesen annak hangsúlyozása mellett, hogy a fásítást a helyi viszonyoknak megfelelő időszak alatt kell végezni.

Amely vidéken pedig nagy vizmosások megkötéséről kell gondoskodni, kívánatos, hogy esetleg több község érdekelt birtokosainak bevonásával s a bemutatásra jól kiválasztott helyen próbágátkötési, partlejtősitési s más ilyen munkálatok végzése is bemutatassék.

Gondoskodni kell, hogy ilyen alkalmakkor a közös erdőőri szervezethez tartozó vagy a birtokosok által külön alkalmazott erdőőr, illetőleg erdőszolga mindig jelen legyen.

Egyébiránt számítok arra is, hogy a birtokosok saját érdekei, nemkülönben a községi és az általános közgazdasági érdekek

szempontjából egyaránt fontos ügy előmozdításában a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek jókarbahozatalát célzó rendelkezések helyes végrehajtásának támogatásával, maguk a községek, valamint a közigazgatási hatóságok szintén tevékenyen közreműködni fognak.

Megjegyzem, miszerint a magam részéről jövőben sem zárkózom el attól, hogy a kopár stb. területek ügyének érdekében kifejtett példás munkásságot, bármily irányban nyilvánuljon meg, kellő jutalomban vagy elismerésben részesítek.

70. §. A kopárjavítási, futóhomok- és vizmosáskötési tervekben előírt hatósági rendelkezések végrehajtásának állandó felügyelete és elősegítése érdekében következőket rendelem el.

A kir. erdőfelügyelőség, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság köteles a hozzáutalt területek mindegyikét évenként legalább egyszer (a birtokossal együttesen) bejárni; az elrendelt munkálatok foganatosításáról, az elért eredményről, a szükséges pótlásokról tájékozódni s egyszersmind a birtokost a fentebbiek értelmében kellő utbaigazításokkal ellátni.

Ugyanezen alkalommal kötelesek meggyőződni arról is, hogy a községi előljárásnak megőrzés végett kiadott kopárjavítási stb. tervek megvannak-e. A netán elveszett tervek pótlásáról gondoskodnak s az esetet egyidejűleg a vármegye alispánjának tudomására adják.

A birtokosok által netán elkövetett törvénybe ütköző cselekmények vagy mulasztások megtorlása iránt az eljárást a kir. erdőfelügyelőség köteles megindítani.

Ha tehát ilyen esetről bármely hatóság vagy hivatal tudomást szerez, a részletes adatok közlése mellett a kir. erdőfelügyelőséget tartoznak értesíteni.

71. §. Ha valamely kopár stb. területre vonatkozó hatósági rendelkezéseknek módosítása válnék szükségessé, erre nézve a jelen körrendeletben megállapított eljárási szabályokhoz alkalmazkodva a kir. erdőfelügyelőség teszi meg az illetékes hatóságnál a javaslatot. A módosításokra vonatkozó jogerős határozatok az eredeti kopárjavítás stb. terv valamennyi példányához hozzácso-landók.

VII. FEJEZET.

A kijelölt kopár stb. területek nyilvántartása.

72. §. Azokról a kopár stb. területekről, amelyekre nézve a kijelölési eljárás teljes befejezést nyert s amelyeknek kopárjavítási (futóhomok- vagy vizmosás-megkötési) terve is kiadatott, e tervek alapján úgy a kir. erdőfelügyelőség, valamint a m. kir. járási erdőgondnokság — községi határok és aztán szolgabirói járások szerinti csoportosítással — áttekinthető nyilvántartási jegyzéket állít össze, mely a területekre vonatkozó főbb adatokat tartalmazza — annak feltüntetésével, hogy a terület a szakértői teendők ellátása szempontjából a kir. erdőfelügyelőséghez, vagy a m. kir. járási erdőgondnoksághoz van-e utalva.

73. §. A részletes nyilvántartás céljaira maguk a tervek szolgálnak, amelyeket a nyilvántartási jegyzék tételszámával ellátva s szintén községhatáronként és szolgabirói járásonként sorozva kell megőrizni.

Valamennyi tervhez — tulajdonképeni tartozékain kívül — mellékelni kell az illető területre vonatkozó összes határozatokat s ezenkívül egy megfelelően berendezett nyilvántartási ívet, melyen az évről-évre előirt és foganatosított munkálatokról s azok eredményéről, a nyert állami támogatás módozatairól és mértékéről, az esetleg szükségessé vált megtorló intézkedésekről s más fontos intézkedésről vagy tapasztalatról pontos feljegyzést kell vezetni.

74. §. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek ügyének előrehaladásáról a kir. erdőfelügyelőségek, valamint a m. kir. állami erdőhivatalok évi tevékenységi jelentésükben részletesen beszámolni tartoznak.

Ezenkívül a kir. erdőfelügyelőségek, a m. kir. állami erdőhivatalok közreműködésével részletes tájékoztató jelentéseket tartoznak tenni évről-évre a kerületükhöz tartozó vármegyék közigazgatási bizottságának is.

VIII. FEJEZET.

Átmeneti intézkedések.

75. §. A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek hatóságí kijelölése céljából folyamatban lévő eljárásokat az érdekelt hatóságok és hivatalok a jelen utasítás vételével felfüggesztik, illetőleg az ügyre vonatkozó összes tárgyalási iratokat átküldik a kir. erdőfelügyelőségnek.

76. §. A kir. erdőfelügyelőség a folyamatba tett eljárás eddigi eredményeinek kellő felhasználása mellett, a jelen utasításban kívánt követelményekkel szemben mutatkozó hiányok pótlásáról — a most megállapított eljárási szabályokhoz szigorúan alkalmazkodva — gondoskodik, úgy hogy az eljárás már az új eljárási szabályok szerint legyen folytatható és befejezhető.

Kelt Budapesten, 1911. évi július hó 19-én.

Gróf Serényi s. k.

IX.

35203/1911. F. M. sz.

Körrendelet

a kopár, futóhomokos és vizmosásos területek kijelölésére stb. vonatkozólag 34209/1911. F. M. szám alatt kiadott utasítás végrehajtása tárgyában.

(Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek, m. kir. állami erdőhivatalnak és a besztércei m. kir. erdőigazgatóságnak.)

A kopár, futóhomokos és vizmosásos területek törvényes kijelölésénél követendő eljárás egységes szabályozása tárgyában kiadott 34209/1911. F. M. számú utasításban részletesen megállapítottam azokat az eljárási szabályokat, melyeket az említett területek összeírásánál, a hatósági kijelölésre és illetőleg a szükséges munkálatok elrendelésére, a birtokosoknak állami támogatására s a területek további kezelésére vonatkozó részletes javaslat összeállításánál, ezeknek a javaslatoknak az illetékes hatóságok által való tárgyalásánál s végül a jogerős határozatoknak, illetőleg az ezek alapján készítendő kopárjavítási (futóhomok-, vizmosás-kötési) terveknek végrehajtásánál s a szükséges nyilvántartás vezetésénél ezentúl úgy az újonnan kijelölés alá adandó területekre, valamint *abból a célból, hogy a korábbi eljárásnak és foganatosított munkálatoknak hiányosságai célszerűen pótoltassanak a már eddig kijelölt, illetőleg kijelölési eljárás alá vont területekre* vonatkozólag a szükséghez képest követendők lesznek.

A kopár stb. területek megkötése és befásítása tekintetében az ekként szabályozott egységes eljárástól várható eredmények további fokozása céljából gondoskodni kívánok egyszersmind arról is, hogy az állami támogatás egyrészt a pénzsegélyek nyújtásában és az ingyenes csemeték adományozásában s másrészt a

foganatosítandó munkálatoknál szükséges szakértői közreműködés szolgáltatásában is lehetőleg fokoztassék s e végből évről-évre megfelelő hitelnek rendelkezésemre bocsátását szándékozom a törvényhozástól kérni.

Ehhez azonban mellőzhetlenül szükséges, hogy megbízható tájékoztatást nyerjek afelől, hogy a már törvényesen kijelölt kopár stb. területeken mennyi munkálat milyen eredménnyel foganatosított és illetőleg, hogy a *teljes befejezésig* még mennyi kiegészítő és új munkát kell elvégezni; s másfelől az ezentul kijelölendő kopár stb. területek jókarba hozatala előreláthatólag mennyi munkába kerül, mert csak ezeknek a tájékoztató adatoknak mérlegelésével állapítható meg, hogy a legközelebbi évek alatt a kopárjavítási stb. munkálatok folytonos haladásának biztosítása az állam részéről milyen irányú és mértékű támogatást kíván és illetőleg, hogy a szükséges állami támogatás nyújtásának lehetővé tétele céljából minő előkészítő intézkedéseket kell tenni.

Mivel ezek az előkészítő intézkedések (például új csemeterkek létesítése, költségvetési hitel, személyzetszaporítás kieszközlése stb.) általában véve hosszabb idő multával juttatnak eredményhez, ehhez képest az említett tájékoztató adatoknak mielőbb s mindenesetre még az év folyamán lehetőleg teljesen összegyűjtve, rendelkezésemre kell állaniok.

Czél szerűnek tartom, hogy az említett tájékoztató adatok összegyűjtése más, szintén sürgősen foganatosítandó érdemleges munkával összekapcsolva történjék, nevezetesen azoknak a javaslatoknak összeállításához szükséges adatok összegyűjtésével, amelyeket a már korábban kijelölt kopár stb. területekre vonatkozólag az eddigi eljárás és illetőleg az eddig foganatosított munkálatok hiányosságainak pótlása céljából a 34209/1911. F. M. számú utasítás III. fejezete és IV. D) feje. 60. §-a értelmében illetékes helyen előterjeszteni kell.

Az említett tájékoztató adatok beszerzésénél a kir. erdőfelügyelőségeknek és a m. kir. állami erdőhivataloknak (m. kir. járási erdőgondnokságoknak) az alábbi utasítások szem előtt tartásával együttesen kell eljárniok s az összegyűjtött adatokhoz képest szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslataikat is közösen — e célból tartandó értekezleten — kell megállapítaniok.

A követendő eljárást következőkben állapítom meg.

I. Az eddig kijelölt kopár stb. területek bejárása.

1. §. A kir. erdőfelügyelőség saját nyilvántartási adatai s más hivataloktól vagy hatóságoktól esetleg még a külső bejárás megkezdése előtt megszerezhető adatok alapján községhatáronként külön-külön jegyzékbe foglalja mindazokat a kopár, futóhomokos és vizmosásos területeket, amelyek eddig jogerős határozatokkal kijelöltettek, de rajtuk a szükséges kopárjavítási stb. munkálatok *a kir. erdőfelügyelőség biztos értesülése szerint még nincsenek egészen befejezve* s lehetőségig megszerzi az illető területek kijelölésére vonatkozó jogerős határozatokat, helyszinrajzokat s az ekként felszerelt jegyzékeket szolgabírói járasonként csoportosítja és sorozatos jegyzékbe foglalja.

2. §. Hasonlóan jár el, de külön jegyzékek készítése mellett azokra a területekre nézve, amelyeknek kijelölése iránt az eljárás már megindított ugyan, de még befejezést nem nyert, mivel ezekre nézve a kijelölési eljárást a 34209/1911. F. M. számú utasítás VIII. fejezete értelmében már szintén az új eljárási szabályok szerint kell lebonyolítani.

3. §. Mivel a hatóságilag kijelölt vizmosásos területek megkötése céljából szükséges műszaki munkálatok költségeinek részben való fedezésére már engedélyezett, de még teljesen fel nem használt pénzbeli államsegélyeket a most elrendelt eljárás keretében szintén figyelembe kell venni, a kir. erdőfelügyelőségek arról is gondoskodjanak, hogy az említett adatokat (t. i. hogy az államsegély mely területre, mikor, mily összegben engedélyeztetett; abból mennyi használtatott fel s mennyinek, mely évben vagy években való felhasználása van hátra) a vármegye alispánjától vagy a kir. kulturmérnöki hivataltól még az értekezlet előtt megkapják.

4. §. Ámbár szigoruan a 34209/1911. F. M. számú utasítás II. B) fejezetében foglaltak szerint eljárva, az említett területek közül azokon, amelyek állami kezelésben vannak, illetőleg amelyeken a munkálatoknál szükséges szakértői teendők teljesítése a m. kir. állami erdőhivatal (m. kir. járási erdőgondnokság) feladatát képezi, a javaslat összeállításához szükséges adatokat a m. kir. járási erdőgondnokságnak kellene összegyűjtenie, a többi területen pedig a kir. erdőfelügyelőségnek, az idő jobb kihasználása érdekében (hogy egy-egy község határába mindkettőjüknek külön-külön kimenniök

ne kelljen) erre az évre kivételesen elrendelem, hogy az egy-egy község határában előforduló összes kopár stb. területek helyszini bejárását minden megkülönböztetés nélkül egy-egy tisztviselő foganatosítsa.

Ehhez képest a kir. erdőfelügyelő a szolgabirói járásonként készített sorozatos jegyzék alapján a m. kir. állami erdőhivatal főnökével egyetértésben azonnal összeállítja az egyes m. kir. járási erdőgondnokságokhoz tartozó községek *bejárási tervét* és pedig figyelemmel egyrészt arra, hogy a helyszini bejárások elsősorban azokon a vidékeken, illetőleg azokban a községekben foganatosítandók, ahol nagyobb kiterjedésű, számu és jelentőségű kopár stb. terület van; másrészt arra, hogy a helyszini bejárásban az erdőgondnokságok vezetőin kívül *a kir. erdőfelügyelőség személyzetének és a m. kir. állami erdőhivatal főnökének szintén, még pedig fokozott mértékben részt kell venniök*, nehogy az erdőgondnokságok vezetői a rendes kezelési stb. teendőik végezésétől elvonassanak.

Ha valamely erdőgondnokság vezetője betegség miatt akadályozva lenne az említett feladatok teljesítésében, vagy ahol az erdőgondnokságvezetői állás betöltetlen, a kerület az állami erdőhivatal főnöke és a kir. erdőfelügyelőség személyzete között osztandó fel.

5. §. Szigorú kötelességévé teszem a személyzet minden egyes tagjának, hogy a részére kijelölt községek bejárását kellő csoportosítással, a székhelyre való visszatérések lehető mellőzésével foganatosítsák s a fölkeresett községek határában úgy a most említett feladataikat, valamint a netán fölmerülő egyéb hivatalos teendőiket is lehetőleg egyszerre végezzék.

6. §. Ha a kir. erdőfelügyelőség időközben újabb adatok birtokába jut, azokat haladéktalanul kiadja az illető község bejárásával megbízott tisztviselőnek.

7. §. A helyszini bejárásnál, amelyre az érdekelt birtokosok a község előljárással együtt meghívandók, azokhoz az utasításokhoz kell alkalmazkodni, amelyek a 34209/1911. F. M. számú utasításban (a III. és a IV. D) fejezetben) a már kijelölt kopár stb. területekre nézve szükséges kiegészítő javaslatok összeállítására vonatkozólag megadattak. Vagyis mivel az új eljárás szabályok szerint a kopárjavítási (stb.) tervet pótlólag minden egyes,

már kijelölt kopár stb. területre is el kell készíteni, ezért a helyszini bejárásnál a kerület hatósági kijelölésére és a foganatosítandó munkálatok elrendelésére stb. vonatkozólag eddig létrejött határozatok figyelembevételével *mindazokat az adatokat* meg kell szerezni, illetőleg állapítani, amelyek az említett utasítás III. és IV. D fejezetében foglalt rendelkezések szerint az összeállítandó javaslat és illetőleg a kiadandó kopárjavítási stb. terv 1—18. pontjában felsorolandók lesznek és pedig úgy, hogy az illető pontban tárgyalt kérdésre nézve a jövőre vonatkozó javaslat (pl. foganatosítandó munkálatoknak, az állami támogatás indokolt módozatának és mértékének stb. megjelölése) mellett az is megemlítendő, hogy az eredetileg tett intézkedések foganatosítottak-e; *a munkálatok milyen mértékben s eredménnyel végeztek el*. Egyszersmind, ha nincsenek meg, el kell készíteni a terület helyszinrajzait is.

Gondoskodni kell továbbá a terület határainak netán elmulasztott tartós megjelöléséről s a területre jogerős határozattal elrendelt, de nem foganatosított más ilyen intézkedések végrehajtásáról (pl. tilalmi jelek felállításáról); meg kell tenni a foganatosított munkálatok (fásítások, talajkötések, gátlások stb.) gondozása tekintetében netán szükséges intézkedést; s emellett az érdekelt birtokosokat kimerítően el kell látni a kívánt utbaigazításokkal és felvilágosításokkal.

8. §. Ha a helyszini bejárás egy-egy község határában, illetőleg községcsoportban befejeztetett, a megvizsgált területekről község-határonként külön-külön összefoglaló jegyzéket kell készíteni a birtokos nevének, a terület kiterjedésének, a szükséges csemetemennyiségnek (kat. holdanként és évenként, valamint egészben, fanemek szerint) és a pénzbeli államsegélynek (kat. holdanként és évenként, valamint egészben való) feltüntetésével, s ezeket a jegyzékeket, valamint a szabályszerűen összeállított (kiegészítő) javaslat-tervezeteket (tartozékaikkal együtt) azonnal meg kell küldeni a kir. erdőfelügyelőségnek.

Mellékelni kell egyszersmind azoknak a területeknek külön összeállított jegyzékét is, amelyeket a helyszinén fölkeresni és bejárni esetleg nem lehetett.

9. §. *Mivel nagy sulyt helyezek arra, hogy a kopárjavítási stb. munkálatok elsősorban azokon a területeken nyerjenek teljes*

befejezést, amelyek már kijelöltettek, a kir. erdőfelügyelőségek gondoskodni kötelesek arról, hogy a helyszíni bejárások eredményéhez képest a kiegészítő eljárás az illetékes hatóságoknál sürgősen megindíttassék és lebonyolíttassék.

II. Ujjonnan kijelölendő kopárokra stb. vonatkozó adatok gyűjtése az eddig kijelölt vagy kijelölési eljárás alá vont kopár stb. területek bejárása alkalmával.

1. §. Az I. fejezetben említett kopár stb. területek bejárása alkalmával a tisztviselők kötelesek az illető községek előljáróságát alaposan kikérdezni afelől, hogy a községek határában van-e még olyan terület, amely gazdasági állapotára való tekintettel az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában, vagy az 1894. évi XII. t.-cz. 13., illetőleg 14. §-ában foglalt határozatok alá esik, de amely területre nézve a kijelölési eljárás még folyamatba nem tétetett.

Ezeket és az esetleg más módon tudomásukra jutott kijelöletlen területeket a tisztviselők mulhatlanul kötelesek jegyzékbe venni; s egyszersmind — amennyiben munkabeosztásuk megengedi — már ezuttal, t. i. az I. fejezetben említett területek bejárásával kapcsolatosan, ellenkező esetben pedig egy későbbi alkalommal a helyszínen is felkeresni és pedig lehetőleg szintén az érdekelt birtokosokkal és a községi előljárósággal együtt.

2. §. Ha a bejárt területeknek gazdasági állapota (vagy az abból folyólag származó *károk veszélye*) *sürgős közbelépést kíván*, akkor a helyszíni bejárás alkalmával már most össze kell gyűjteni a „javaslat” összeállításához szükséges valamennyi adatot, hogy a kijelölési eljárást mielőbb megindítani lehessen.

Ellenkező esetben egyelőre *tájékoztatásul* csak azokat az adatokat kell megszerezni vagy meghatározni és feljegyezni, melyek a 34209/1911. F. M. számú utasítás III. fejezetében említett „javaslat” 1—7. és 10. pontjainak összeállításához szükségesek lennének (vagyis *a birtokos megjelölésére, a terület meghatározására*, a terület gazdasági állapotára, a kijelölés szükségének megokolására és a törvényes alapjára vonatkozó adatokat, továbbá az elrendelendő munkálatok megjelölését, ezek anyag- és munkaerő-szükségletét, valamint az indokolt állami támogatás módozatait és mértékét).

3. §. *A csemeteszükségletnek fanemek szerint való meghatározására, valamint az előreláthatólag szükséges pénzsegély összegének megjelölésére különös súlyt kell helyezni.* (Lásd itt az V. fejelet C) és D) pontját.)

4. §. *A bejárt területekről* község határonként külön-külön összeirási jegyzéket kell készíteni a birtokos nevének, a terület kiterjedésének, a csemeteszükségletnek (kat. holdanként és évenként valamint egészben, fanemek szerint) és a pénzbeli államsegélynek (kat. holdanként és évenként, valamint egészben való) feltüntetésével; s ezt a jegyzéket a gyűjtött s területenként külön-külön feljegyzett adatokkal együtt meg kell küldeni a kir. erdőfelügyelőségnek.

Ehhez mellékelni kell egyszermind azoknak a területeknek külön összeállított jegyzékét, amelyeket a helyszínén felkeresni és bejárni nem lehetett.

III. Tájékoztató adatok gyűjtése más községek határában.

1. §. Ha a kir. erdőfelügyelőség vagy a m. kir. állami erdőhivatal tudomása szerint olyan községek határában is fordulnak elő nagyobb kiterjedésű s ennél fogva avagy egyéb okok miatt a jövőbeli szükségletek megállapításánál figyelembe veendő (még kijelöletlen) kopár stb. területek, amely községek határában különben az I. fejeletben foglaltak szerint kimenni nem kellene, ezeket a községeket a bejárás i tervbe szintén fel kell venni.

Egyebekben az eljárás a megelőző II. fejeletben foglaltak szerint foganatosítandó.

2. §. A tájékoztató adatokat a bejárás i tervbe esetleg fel nem vett oly községek határára nézve, amely községekben a tisztviselők egyéb hivatalos teendők teljesítése céljából a következő fejeletben említett értekezlet megtartása előtt megfordulnak s ott kopár stb. területekről tudomást szereznek, mulhatlanul össze kell gyűjteni.

IV. Javaslat tétel a gyűjtött adatok alapján.

1. §. A megelőző I—III. fejeletben elrendelt eljárás olyan idő- és munkabeosztással folytatandó, hogy f. é. szeptember hó végéig befejezést nyerjen.

A folyó évi október hó első felében ugyanis a m. kir. erdőfelügyelőségek a kerületükhöz tartozó m. kir. állami erdőhivatalok mindegyikével külön-külön (Besztercze-Naszód vármegyére nézve az ottani m. kir. erdőigazgatósággal és állami erdőhivatallal együttesen) értekezletet tartanak a gyűjtött adatoknak összefoglalása s egyszersmind a közös javaslataiknak megállapítása céljából. Az értekezlet idejét a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal egyetértésben állapítják meg. Az értekezleten a hivatali kerülethez tartozó valamennyi m. kir. járási erdőgondnokság vezetőjének is részt kell vennie.

2. §. Mivel az értekezleten tárgyalandó kérdések mind olyanok, amelyek már az I—III. fejezetekben foglaltak szerint megtartandó helyszíni bejárás rendén a gyakorlatban is fel fognak bizonyos vonatkozásokban merülni, ezért a helyszíni bejárásokban résztvevő tisztviselők már az eljárás alatt gondos figyelemmel jegyezzék fel, foglalják össze tapasztalataikat, ezekhez fűzhető észrevételeiket s készítsék elő az értekezleten előterjeszteni kívánt javaslataikat.

3. §. Az értekezletről, melyen a következő (V.) fejezet *A)—H)* pontjaiban megjelölt kérdések tárgyalandók, ugyanilyen pontokra osztott jegyzőkönyvet kell felvenni.

4. §. Az értekezletek jegyzőkönyveit a kopár stb. területekre vonatkozó jegyzékekkel s a javaslatokhoz tartozó összes iratokkal együtt a kir. erdőfelügyelőségek ide legkésőbb folyó évi október hó 20-áig mulhatlanul felterjeszteni kötelesek.

V. Az értekezlet tárgysorozata.

A) A kopár, futóhomokos és vízmosásos területekre vonatkozó adatok összefoglalása.

1. §. Az I—III. fejezet szerint összegyűjtött adatok felhasználásával meg kell állapítani, még pedig:

a) a már kijelölt,

b) a már kijelölési eljárás alá vont,

c) a kijelölési eljárás alá még nem vont

kopár stb. területekre vonatkozólag külön-külön és együttevén:

α) a területek kiterjedését (l. itt a *B)* pontot is),

β) az előreláthatólag szükséges csemetemennyiséget fanemenként (l. itt a *C)* pontot is),

δ) az előreláthatólag szükséges pénzsegély összegét (l. itt a *D*) pontot is), mindegyik adatot szolgabírói járásokként és egy-egy vármegyére nézve összesen.

2. §. Abban az esetben, ha az értekezlet megtartásáig az I—III. fejezetben említett kopár stb. területek mindegyikének bejárása meg nem történt volna, az *elmaradt területeket*, valamint ha az értekezlet tagjainak még más olyan kopár stb. területről volna tudomása, amelyek a bejárasi tervekbe felvéve nem voltak, *ezeket a területeket* szintén számításba kell venni, azonban a többiektől elkülönítve.

3. §. Ha valamely szolgabírói járás két vagy több erdőgondnokság kerületéhez tartoznék, mellékesen az egyes erdőgondnokságokat illető részletösszegeket is fel kell tüntetni.

B) *A kopár stb. területek csoportosítása a munkálatok sürgősségére s egyéb körülményekre való tekintettel.*

1. §. A sikeres eredmények lehető biztosítása céljából arra kell törekedni, hogy a kopárjavítási stb. munkálatok nem csupán az egyes területeken és illetőleg a természeti viszonyoknál fogva összefüggő területcsoportokon (vizkörnyékeken) foganatosított tervek szerint, hanem hasonló tervszerűséggel történjék az egyes vármegyékben megoldásra váró feladatoknak beosztása is.

Kétségtelen ugyan, hogy mennél gyorsabban végeztetnének el ezek a feladatok, annál rövidebb idő multával lennének a területek a használati korlátozások alól felszabadíthatók; mivel azonban a rendszerint nagyon kedvezőtlen körülmények között foganatosítandó kopárjavítási stb. munkálatok ugy az érdekelt birtokosok részéről, valamint az állam részéről is jelentékeny áldozatokat kívánnak, sikerességük biztosítása pedig nagy gondosságot, felügyeletet és ellenőrzést kíván, inkább arra kell törekedni, hogy a munkálatok valamivel hosszabb időre osztassanak ugyan be, de *ahol egyszer megkezdettek, ott kellő gondossággal s teljes sikerrel be is fejeztessenek*. Számolni kell tehát az érdekelt birtokosoknak s egyszersmind a munkálatok vezetésére és ellenőrzésére hivatott szakközlegek munkaszolgáltatási képességével s illetőleg más irányban való lekötöttségével is.

A sorrend megállapításánál szem előtt tartandó, hogy elsősorban azok a területek kerüljenek munka alá, amelyeknek jókarba helyezését nem csupán saját gazdasági állapotuk megjavítása, hanem a más gazdasági javakat fenyegető veszélyeknek elhárítása vagy máris tapasztalt nagyobb károsítások ismétlődésének megakadályozása érdekében szorgalmazni kell. Viszont ügyelni kell arra is, hogy a területek csoportosításánál a természeti viszonyok szerint összefüggő területek együtt tartassanak s az ekként képzett területcsoportok munkaprogramjának tervezésénél gond fordítassék arra, hogy főképp a vízlefolyás szabályozása érdekében szükséges gátlási és más talajkötési munkálatok rendszerint a magasabb fekvésű területrészekről lefelé haladva fogatosítottassanak.

2. §. Az értekezlet feladata az lesz, hogy a fentebb nagy vonásokban megjelölt irányelvek szerint a gyűjtött adatokat gondos mérlegelés alá vegye, az összeírási jegyzékben felvett területeket először a sürgősség és a feladatok összefüggése szempontjából csoportosítsa s a megállapított sorrendet a jegyzéknek minden egyes tételénél (pl. I., II. stb. jelzéssel) feltüntesse, s azután megállapítsa, hogy *a legközelebbi időben évenként előreláthatólag hány kat. hold területen lesznek a munkálatok folytatandók (külön még azt is megjelölve, hogy az összes területből mennyi esik vízmosásokra).*

Az adatoknak ily összefoglaló kimutatásán kívül meg kell állapítani, hogy az illető vármegyében vannak-e s ha igen, melyek azok a vidékek, melyeken a fenforgó különleges viszonyoknál fogva különösen sürgős és egyszersmind nagyobb szabásu egyseges akció megindításáról kellene gondoskodni.

C) *A csemeteszükséglet fedezéséről való gondoskodás.*

1. §. A kopár, futóhomokos és vízmosásos területek gazdasági állapotának megjavításánál a fásításnak — más czélszerű talajkötési (gyepesítési) s javítási módok mellett — mindig elsőrendű fontossága lesz. De a sikernek főfeltétele, hogy a fásításhoz megfelelő nemű, koru, erőteljes csemeték használtassanak. Ezért s mivel a kopár stb. területek birtokosainak nagy részénél egyáltalán nehézségbe ütköznék a csemeték termelése, a birtokosokat e téren

állami csemetekertekben termelt csemetéknek adományozásával, a gyakorlatban lévő módozatok szerint, ezentul is támogatni kívánom.

2. §. Mivel a kopár stb. területek ügyének fokozott mértékű felkarolása folytán a meglévő csemetekertek már rövid idő múltával nem szolgáltatathatnák a különben is folyton növekvő csemeteszükségletet, szükséges, hogy a csemetekertek száma szaporittassék, s illetőleg ott, ahol nagyobb számú vizmosás megkötéséről kell gondoskodni, alkalmas füztelepek létesíttessenek.

E tekintetben különösen szem előtt tartandónak találok azt az érdeket, hogy a kopár stb. területekre szükséges csemeték (füzdugványok) lehetőleg közel ahhoz a vidékhez termeltessenek, ahol felhasználtatni fognak; továbbá, hogy ily célokra lehetőleg egészséges, erőteljes (szükség esetén átiskolázott) csemeték használtassanak fel.

Ezért, de adminisztratív szempontból is kívánatosnak tartanám, hogy minden vármegyében rendelkezésre álljon legalább egy (de esetleg a legtöbbet fogyasztó vidékek központjában elhelyezve több) olyan csemetekert (füztelep), mely elsősorban a kopár stb. területek csemeteszükségletének fedezésére lenne hivatva.

Amely vármegyében ugyanis a megfelelő csemetekert rendelkezésre fog állani, a csemetekiosztás ügyének elintézését akként szándékozom egyszerűsíteni, hogy a kopárjavítási (futóhomok-, vizmosás-megkötési) tervek alapján készítendő évi előirányzatok szerint szükséges csemetemennyiségnek a meghatározott feltételek szerint való kiosztását a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal által tartandó értekezletre bízom, úgy, hogy ide csak a vármegyebeli csemetekerteknek készletfeleslegét, illetőleg készlet-hiányát kelljen (másutt való felhasználás vagy máshonnan való fedezés végett) bejelenteni.

3. §. A folyó évi október hóban tartandó értekezletnek a fentebbiek szerint való mérlegeléssel meg kell állapítania *mindenekelőtt azt, hogy a megelőző B) pont szerint a legközelebbi időben évenként munka alá veendő területek részére, fanemenként és összesen, mennyi csemetére lesz előreláthatólag szükség, továbbá, hogy az illető vármegyében már meglévő csemetekert, az egyéb célokra (nevezetesen az állam által kezelt erdőterületek stb. szükségletének fedezésére) előreláthatólag szükséges csemetemennyiségen*

kívül, birja-e szolgáltatni a beerdősítésre hatóságilag kijelölt kopár stb. területek részére szükséges csemetemennyiséget, továbbá azt a csemetemennyiséget is, melyet a hatóságilag ki nem jelölt kopár stb. területek birtokosai ezek beültetésére kérni szoktak; s ha nem, *ugy hol, mily kiterjedésű új csemetekert (füztelep) lenne létesítendő s ennek megtelepítése és évi fentartása mennyibe kerülne.*

Ha azonban a vármegyében meglévő csemetekert évi termelése meghaladja a fentebbiek szerint számításba veendő összes szükségletet, akkor ezt kell megállapítani és az évi szükségletet is ki kell mutatni (vagyis, hogy mennyi kell a kopár stb. területekre, mennyi a rendes erdősítésekre stb.) s emellett a vármegye határain kívül felhasználható évi készletfölösleg előrelátható mennyiségét is fel kell tüntetni.

4. §. Arra az esetre, ha az értekezlet a fenforgó körülményekhez képest *új csemetekert (füztelep) létesítését szükségesnek találja, felhatalmazom a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy a szükséges területek bérbevétele iránt tárgyalásokba bocsátkozzék s a talált alkalmas területre, jóváhagyásom fentartásával, a bérleti szerződést is megkösse.*

Ezeket az intézkedéseket azonban a m. kir. állami erdőhivatal saját hatáskörében külön, esetleg utóbb, teszi meg és jóváhagyásom kieszközlése iránt is külön küldi fel annak idején előterjesztéseit.

D) *Pénzsegélyek adományozása.*

1. §. A kopár stb. területek birtokosainak pénzsegélyben való részesítésénél lényegükben ugyanazokat a módokat kívánom alkalmazni jövőre is, amelyek eddig gyakorlatban voltak s amely módok a 34209/1911. F. M. számú utasításban (I. fej. 13. §) felsorolva vannak.

Melyik módokat mikor és mily mértékkel alkalmaztassék ezek közül, ez a kérdés az illető birtokos általános gazdasági (anyagi) helyzetének, a tulajdonát képező kopár stb. területen fogatosítandó munkálatok nehézségeinek s az ezekkel járó terheknek (költségeknek stb.), valamint a terület jókarba helyezéséhez fűződő közérdek fontosságának (az elhárítható károk és veszélyek nagyságának stb.) s mindezek mellett egyszersmind az érdekelt birtokosok

részéről megnyilatkozó jóakaratnak együttes mérlegelésével döntendő el.

2. §. Mivel a szóban lévő czélokra egy-egy évben kiosztható pénzsegélyek megállapításánál az erre szolgáló államköltségvetési hitel kereteit tul nem léphetem, azért, de különben az állami támogatás rendeltetésénél fogva is a birtokosok pénzsegélyre szorultságáról gondosan kell tájékozódni, hogy a rendelkezésére álló hitelösszeg valóban *segélyezésre* használtassék fel s egyáltalán ne legyen igénybe véve olyan birtokosok által, akiknél a pénzsegély adományozása tulajdonképen kellő alappal nem bíró kedvezményt jelentene. Az ilyen birtokosokat inkább arra kell figyelmeztetni, hogy a beerdősítés alá vont területükkel az erdősítési jutalmakért való versenyben vegyenek részt.

3. §. Gondosan mérlegelni kell, hogy a fásítási munkálatok költségeinek részben való fedezésére szánt pénzsegély *előre* vagy csak *utólagosan* bocsáttassék-e a birtokos rendelkezésére.

Általában véve az utóbb említett módozat alkalmazása kívánatos, mert ebben bizonyos ösztönzés is van a munkálatoknak lehető gondosan való fogantatására.

Az előbb említett módozatnak tehát inkább csak oly esetekben van helye, ha a birtokos különben igazán nem bírná a *mindenesetre tulnyomó részben fizetett napszamosokkal*, nem pedig közmunkaerővel végzendő munkálatokat tulságos megterhelés nélkül teljesíteni; másrészt intelligenciája vagy jóakarata kellő biztosítékot nyújt arra, hogy az állami támogatást jól igyekezik felhasználni.

A pénzsegély adományozásának ugyanezt a módját kell rendszerint alkalmazni különösen akkor, ha a vizmosáskötési műszaki munkálatok költségeinek részben való fedezéséről van szó, amennyiben itt a fentebb jelzett szempontokon kívül még a vizmosáskötés károk megakadályozásához fűződő közérdek is figyelembe jöhet s másrészt a felmerülő költségek is nagyobbak.

4. §. Az állami támogatásnak azt a módját, amelynél az összes munkálatok állami szakközegek által állami költségen végeztetnek el, a jövőre is olyan esetekben kívánom alkalmazni, ha valamely rossz anyagi viszonyok közt lévő birtokosnak állami kezelés alatt álló területén kell *közérdekből is sürgős* fásítási s más talajkötési

vagy javítási munkálatokat végeznie és a fenforgó körülmények között ezeket a munkálatokat egyáltalán nem lehet a birtokosokra bízni.

Ilyen esetekben a kezelő m. kir. járási erdőgondnokságot fogom — a szükséges költségek rendelkezésre bocsátása mellett — a munkálatok foganatosításával és e költségek elszámolásával megbízni.

5. §. Mivel a jövőben is be fog következni az az eset, hogy egyes birtokosok nem veszik, vagy a feltételhez kötött pénzsegélyt nem vehetik valóban igénybe s ekként megtakarítások állhatnak elő s másrészt, mivel a rendelkezésre álló hitelösszeget mindjárt eleve teljes összegében lekötöni sem lehet, azt pedig fontos érdek kívánja, hogy a kopárjavítási stb. célra szánt hitelösszeg végeredményben teljesen felhasználtassék rendeltetésére, ezért az olyan birtokosoknak, akikben hajlandóság van oly kopár stb. területeknek jókarba hozatalára, amelyek gazdasági állapota legalább egyelőre még nem tenné szükségessé a törvényes (kényszerítő) beavatkozást s akik különben — területüknek hatósági kijelölése esetén — az állami pénzsegélyre igényt tarthatnának, ezentul is kilátásba lehet helyezni, hogy kellő sikerrel foganatosított kopárerdősítésük stb. után, amennyiben megfelelő hitelösszeg valóban rendelkezésre fog állani, utólag bizonyos pénzsegélyben részesíttetnek.

6. §. Az 1—5. §-ban foglaltak figyelembe vételével meg kell állapítani az értekezleten, hogy (B) szerint) *legközelebbi időben évente munka alá veendő területek birtokosai részére előreláthatólag az egyes módozatok szcrint és összesen mekkora összeget lehet pénzsegély czimén számításba venni (külön még azt is feltüntetve, hogy ebből mennyi esnék a vizmosások megkötésénél szükséges műszaki munkálatok költségeinek részben való fedezésére).*

E) *A m. kir. állami erdőhivatalok személyzetének igénybevétele.*

1. §. A 34209/1911. F. M. számú utasításban foglalt új eljárási szabályok szerint a m. kir. állami erdőhivatalok személyzete a kopár stb. területek kijelölésénél, valamint a megállapított kopárjavítási, futóhomok- és vizmosáskötési tervek végrehajtásánál fokozott mértékű közreműködésre lesz hivatva.

Ez a közreműködés a kijelölési javaslatok elkészítésénél és illetőleg a foganatosítandó gazdasági és műszaki munkálatok ter-

vezésénél stb. magasabbfokú szakképzettséget kíván s ezért a tisztviselők feladatát fogja képezni. Ellenben a tervezett munkálatok foganatosításának (az erdőítési, illetőleg fásítási s más ilyen talajkötési munkálatoknak, vizmosásokban a kisebb gátlások, partlejtősítések s más ilyen feladatok teljesítésének stb.) vezetése és ellenőrzése megfelelően kitanított, alsóbbfoku szakképzettséggel bíró altiszti (erdőőri) személyzetre is megnyugvással rábízható lévén, gondoskodni kívánok arról, hogy azoknak az állami erdőhivataloknak, amelyeknek kerületében a tisztviselőknek egyéb hivatalos teendőkkel való elfoglaltsága s másfelől a kopárjavítási stb. munkálatok nagyobb száma és terjedelme folytán ilyen kisegítő altisztre tényleg szükség lesz, egy-egy, sőt elkerülhetetlen szükség esetében több állami erdőőr mielőbb rendelkezésre álljon.

Megjegyzem azonban, hogy az állami erdőhivatalok ezeket az erdőőröket kizárólag a kopár stb. területek kijelölésénél, az erdőmivelési s más munkálatok ellenőrzésénél és az ezekkel kapcsolatos teendőknél (pl. a csemetekerti munkálatok ellenőrzésénél, a birtokosoknak vagy munkavezetőinek a kötési és fásítási munkálatokban való kitanításánál stb.) alkalmazhatják.

2. §. A megelőző §-ban foglaltakhoz képest feladata lesz az értekezletnek, hogy a fenforgó körülmények és a teljesítendő feladatok gondos mérlegelésével a szükséges kisegítő személyzetre nézve is megokolt javaslatot terjeszsen elő.

Ha pedig valamely vidéken a megoldásra váró feladatoknak különös fontossága, sürgőssége és tömege még továbbmenő intézkedést tenne kívánatosná, pl. azt, hogy kopár stb. területek jókarba hozatalának ügye külön e célra szervezett kirendeltségre bízassék, vagy azt, hogy ahol előreláthatólag hosszabb időre terjedő s nagyszabású feladatok elvégzéséről kell gondoskodni, evégből új erdőgondnokság szerveztessék, úgy az értekezlet erre nézve is tegyen javaslatot.

F) A 34209/1911. F. M. számú utasításban foglalt új eljárási szabályok helyes végrehajtásának biztosítása.

1. §. A kopár stb. területek ügyeinek intézésére vonatkozó új eljárási szabályok kiadásánál a főszólyt arra helyeztem, hogy az eljárás, amennyire az érvényben lévő törvényhatározatok meg nem

változtatható rendelkezései megengedik, legalább a tárgyalások alapjának megvetése tekintetében (a javaslatok egységes összeállításával) továbbá a tárgyalások lebonyolításának irányítása tekintetében (az erre vonatkozó előterjesztések egységes megtételével), s végül a létrejött jogerős határozatok helyes végrehajtásának biztosítása tekintetében (a kopárjavítási stb. tervek egységes összeállításával), lehetőleg egységessé tétessék.

Emellett gondoskodni kívántam arról, hogy az eljárásban érdekelt hatóságok és hivatalok s ezek útján maguk az érdekelt birtokosok is a saját feladataik felől a lényegyet lehetőleg kimerítő tájékoztatást nyerjenek.

A most jelzett szempontokból, vagyis az utasításban foglalt új eljárási szabályok elvi jelentőségű rendelkezéseit illetőleg szigorúan megkövetelem, hogy a kir. erdőfelügyelőségek és a m. kir. állami erdőhivatalok (m. kir. járási erdőgondnokságok) a legszigorubb tárgyilagossággal együttműködjenek s a *rendelkezésekhez pontosan alkalmazkodjanak*.

2. §. Azt az intézkedést, hogy az egyes területekre vonatkozó részletes javaslatokat (a rendszerint együttes helyszíni bejárással felvett adatok alapján) részben a kir. erdőfelügyelőségek, részben a m. kir. állami erdőhivatalok, illetőleg a *m. kir. járási erdőgondnokságok* állítsák össze (aszerint, amint a terület a munkálatoknál szükséges szakértői közreműködés szempontjából az egyikhez vagy a másikhoz utaltatik), arra való tekintettel tettem, hogy aki az eljárás lebonyolítása után az elrendelt munkálatok s más intézkedések végrehajtására hivatva lesz, a határozatok meghozatalába a javaslat kidolgozásával befolyhasson. Elvárom, hogy a kir. erdőfelügyelőségek és a m. kir. állami erdőhivatalok személyzete e tekintetben is tárgyilagosan, egymásnak kellő támogatásával, igyekezzenek feladatait teljesíteni.

3. §. Amennyiben az új eljárási szabályokat tartalmazó utasítás egyéb rendelkezéseire nézve kétely merülne fel, vagy annak kiegészítése, részletesebb kifejtése mutatkoznék szükségesnek, vagy az eljárás sikerének biztosítása érdekében egyéb intézkedés lenne kívánatos, ezekre vonatkozólag az értekezletnek szintén megokolt javaslatot kell tennie.

G) Nyomtatványok (ürlapok) használata.

1. §. Az új eljárási szabályok alkalmazásánál használható nyomtatványok (ürlapok stb.) mintáit egyelőre nem állapítottam meg, de kívánatosnak tartom, hogy ezek az egységes eljárás elvének megfelelően szintén mielőbb megállapíttassanak, még pedig a gyakorlatban szerzett tapasztalatoknak célszerű felhasználásával.

Ezekre nézve tehát az értekezletnek a tervezett minták bemutatása mellett szintén javaslatot kell tennie.

2. §. Megfelelően berendezett nyomtatvány (ürlap) lenne használható például:

a) a 34209/1911. F. M. számú utasítás III. fejezetében meghatározott „javaslat“ összeállítására (és pedig más az egy-egy területre vonatkozó javaslathoz s más az összefüggő területsoportra, vizmosásra készítendő közös javaslathoz);

b) a műszaki munkálatok terveihez tartozó anyagszükségleti kimutatásokhoz és költségvetésekhez;

c) a létrejött jogerős határozatok alapján a javaslat pontjainak megfelelő beosztással, összeállítandó kopárjavítási stb. tervekhez, figyelemmel arra, hogy maguk a tervek fognak egyszersmind főnyilvántartásul is szolgálni s ezért azokon (vagy azokhoz fűzött iveken) az illető területre vonatkozólag az elrendelt intézkedések megtörténtét, az elrendelt munkálatok foganatosításának mértékét és eredményét, netán tapasztalt mulasztások pótlását, esetleg megtorlását stb. évről-évre pontosan fel kell jegyezni;

d) végül célszerű lenne az olyan felhívások, előterjesztések, értesítések stb. ürlapjait is előre elkészíteni, amelyek szövege vagy mindig ugyanaz, vagy csak kis részletekben tér el egymástól a konkrét eset körülményeihez képest.

H) Szükségletek beszerzése.

Meg kell állapítani az értekezletről felveendő jegyzőkönyvben hogy a kir. erdőfelügyelőségnek, illetőleg a m. kir. állami erdőhivatalnak nincs-e szüksége a 34209/1911. F. M. számú utasítás végrehajtásából folyólag olyan beszerzésekre, amelyeket külön

felhatalmazás nélkül nem foganatosíthat, illetőleg amely szükséglet beszerzéséről innen kellene gondoskodni (pl. katonai térképekre, műszerekre stb.).

*

Figyelmeztetem az összes személyzetet, hogy a jelen körrendeletben foglalt rendelkezéseket, fokozott buzgósággal eljárva, eredményesen teljesíteni igyekezzék. Megjegyzem, hogy a netán előforduló mulasztásokért a tisztviselőket szigorú felelősségre vonom, ellenben azokat a tisztviselőket, akik kiváló tevékenységgel járulnak hozzá a kívánt siker biztosításához, megfelelő elismerésben fogom részesíteni.

Budapest, 1911. évi július hó 19-én.

Gróf Serényi s. k.

X.

KÖRRENDELET

a tényleges katonai szolgálatra bevonuló erdőtisztek bejelentése ügyében.

(Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak, m. kir. állami erdőhivatalnak, erdőőri szakiskolának, az erdészeti kísérleti állomásnak és a beszücczei m. kir erdőigazgatóságnak.)

93751/I/A/3. sz. — Szigorú mihez tartás végett utasítom a czimet, hogy hozzám minden év *szeptember hó 1-ig* jelentse be, hogy a kerületében alkalmazott erdőtisztek közül, beleértve természetesen az erdőmérnökyakornokokat is, név szerint kik fognak előreláthatólag az illető év október havában *tényleges* katonai (egyéves önkéntesi) szolgálatra bevonulni.

Bejelentendő továbbá jövőre minden egyes esetben az is, hogy a már tényleges katonai szolgálattal levő erdőtisztek *mely napon* jelentkeznek a czimmél további szolgálattétel végett. Amennyiben ez a jelentkezés a tényleges katonai szolgálattal elteltével követő 30 napon belül meg nem történék, arról hozzám szintén jelentés teendő.

Tájékoztatóul egyidejűleg megjegyzem, hogy a tényleges katonai szolgálatra és az időszakos fegyvergyakorlatra behívott állami alkalmazottaknak a katonai kötelezettség leróhatása céljából szabadságot kérni nem szükséges és hogy az időszakos fegyvergyakorlatokra történt bevonulásokat hozzám nem kell bejelenteni.

Ha azonban egyes tényleges katonai (egyéves önkéntesi) szolgálatra bevonulók a katonai év letelte előtt a szolgálatra alkalmatlannak minősítetnek, vagy a póttartalékba helyzetnek és így állomásukra évközben visszatérnek, erről hozzám azonnal jelentés teendő.

A folyó évben tényleges katonai szolgálatra bevonuló erdő-tisztek névjegyzéke, jelen rendeletem vételétől számítandó nyolcz napon belül hozzám felterjesztendő.

Budapest, 1911. évi szeptember hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:

Horváth Sándor
miniszteri tanácsos.

XI.

JEGYZŐKÖNYV

a m. kir. földművelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó állam-erdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi december hó 10-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos elnök, Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos előadó, Laitner Elek, Lászlóffy Gábor miniszteri tanácsosok, Nagy Vincze, Csik Imre, Téglás Károly, Gyöngyössy Béla, Kócsy János, Féch Kálmán, Arató Gyula m. kir. főerdőtanácsosok, Kovács Gábor m. kir. erdőtanácsos, Lukács József m. kir. erdőszámtanácsos bizottsági tagok, Huttya Pál m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvevője és Térfy Béla m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője.

Elnök az ülést megnyitván bejelenti, hogy a Simenszky Kálmán nyugalmazott főerdőtanácsos lemondásával megüresedett bizottsági tagsági helyre a földművelésügyi miniszter ur Ó Exczellenziájára Gyöngyössy Béla m. kir. főerdőtanácsost méltóztatott kinévezni.

1. Jegyző felolvassa az alapnak folyó évi szeptember hó 30-án mutatkozó álladékkára vonatkozó kimutatást, mely szerint:

Az alap álladéka 1910. év III. negyedének végén:

Folyószám	M e g n e v e z é s	A m. kir. postatakarékpénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál		Megjegyzés	
		készpénzben		értékpapír			
		K	f	K	f		K
1	Álladék a mult negyed végén	2899	13	12499	77	262000	—
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>						
2	Járulékok és adományok	13052	21	—	—	—	—
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	260	79	—	—
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—
5	Átutalások { a postatakarékpénzt. a leszámítoló bankhoz	—	—	4000	—	—	—
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—
7	Átfutó bevételek	—	—	—	—	—	—
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	—	—
	Összesen	15951	34	16760	56	262000	—
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>						
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—
2	Kifizetett segélydíjak	1970	—	—	—	—	—
3	Kezelési kiadások	9	41	—	—	—	—
4	Különféle kiadások	—	—	2	56	—	—
5	Átutalások { a postatakarékpénzt. a leszámítoló banktól	4000	—	—	—	—	—
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	—	—	—	—
7	Átfutó kiadások	—	—	—	—	—	—
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—
	Összesen	5979	41	2	56	—	—
	Levonva a bevételből a kiadást, mutatkozik tiszta vagyon	9971	93	16758	—	262000	—
	Ebből az összegből esik:						
	1. az alaptőkére	—	—	184687	64	—	—
	2. a folyó kezelésre	—	—	104082	29	—	—
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:						
	a) az 1909/1910. évre engedélyezett segélyekre	—	—	40	—	—	—
	b) az 1910/1911. évre kiosztható segélyekre	—	—	54050	—	—	—
	c) 1910. évi tiszta jövedelemre	—	—	49952	29	—	—

Budapest, 1910. évi szeptember hó 30-án.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi és az előadó javaslatára elhatározza, hogy a leszámítoló és pénzváltó banknál letétben lévő készpénzösszegeből 18.000 korona névértékű 4⁰/₀-os koronajáradékkötvényt vásárol.

2. Jegyző bemutatja Ziegler Mihály erdőmérnök kérvényét, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 korona segélyben részesített Karolin leánya a máramarosszigeti Mária Valéria nőnevelőintézetben ingyenes alapítványi helyre vétetett fel, de egyuttal arra való hivatkozással, hogy gyermekeinek neveltetése és taníttatása még így is több mint 800 korona költségébe kerül évenként, a segély meghagyását kéri.

A bizottság, minthogy meggyőződött arról, hogy a gyermekeknek neveltetési és taníttatási költségei az ingyenes hely dacára is tetemes összegre rugnak, az eddigi gyakorlat alapján a folyamodó anyagi helyzetének mérlegelése után a segély meghagyását határozza el.

3. Jegyző bemutatja Grünzl Gyula főerdőmérnök beadványát, melyben annak bejelentése mellett, hogy Emma leánya az eperjesi Sancta Maria intézetbe ingyenes alapítványi helyre vétetett fel, az Emma és István gyermekei részére adományozott 300 korona segély változatlan meghagyását kéri.

A bizottság a fenti 2. pont alatti okokból a segély meghagyását határozza el.

4. Jegyző bemutatja Kriszta Gyula főerdőmérnök beadványát, melyben az Ilona leányának adományozott 200 korona segély meghagyását kéri, annak dacára, hogy leánya az eperjesi Sancta Maria intézetben ingyenes alapítványi helyet kapott.

A bizottság a fenti 2. pont alatti okokból a segély meghagyását határozta el.

5. Jegyző bemutatja Nagy György erdőtanácsos beadványát, melyben Zoltán fia és Endre fiai részére György és Endre néven adományozott 200—200 korona összesen 400 korona segélyösszeg változatlan meghagyását kéri, annak dacára, hogy Zoltán fia nem az erdészeti főiskolára, hanem az egyetemre iratkozott be.

Minthogy a folyamodónak 6 gyermeke közül 5 jár iskolába, a bizottság a 400 korona segélynek meghagyását határozza el, mert az alapszabály rendelkezései szerint két gyermeknek külön-külön is adható 200—200 korona s a folya-
modó a 6 gyermek neveltetésével járó tetemes költség miatt segélyezésre reá van szorulva.

6. Jegyző bemutatja Kováts Elek erdőszámtanácsos beadványát, melyben annak bejelentése mellett, hogy Margit leányát tanítóképzőbe nem vették fel s így őt ipariskolába volt kénytelen beírni, a Pál fia és Margit leánya részére együttesen adományozott 300 korona segély meghagyását kéri.

Minthogy az alapszabály rendelkezései szerint női ipariskolába járó gyermek nem segélyezhető, tisztviselőnek egy gyermeke részére pedig 200 koronánál magasabb összegű segély nem adható, a bizottság a 300 korona segélynek 200 koronára való leszállítását s a fennmaradó 100 korona összegnek újabb segélyezésekre fordítását határozta el.

7. Jegyző bemutatja Gaal József irodasegédtsízt beadványát, melyben a Lujza leányának adományozott 200 korona segélynek József fiára való átruházását kéri.

Minthogy a szabályzatban előírt követelményeknek József is megfelel, a bizottság a kérelem teljesítését határozza el.

8. Jegyző bemutatja Szakmári Ferencz főerdőmérnök beadványát, melyben a Géza fiának adományozott segélyt Ilona leányára kéri átruházni.

A bizottság a 7. pont alatti okokból a kérelem teljesítését határozza el.

9. Jegyző bemutatja Jákó Jenő főerdőmérnök beadványát, melyben a Janka leányának adományozott segélyt Józsa leányára kéri átruházni.

A bizottság a 7. pont alatti okokból a kérelem teljesítését határozza el.

10. Jegyző bemutatja Malbohán Ede nyug. főerdőmester beadványát, melyben bejelenti, hogy az alpból 200 korona segélyben részesített Ede fia a tengerészeti akadémiára iratkozott be s így a segély felvételére nem jogosult.

A bizottság a bejelentést tudomásul véve, az így felszabadult 200 korona összegnek újabb segélyezésekre való fordítását határozta el.

11. Jegyző bemutatja Bogsch Árpád erdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alpból 200 korona segélyben részesített Margit leányának további iskoláztatása az alapszabályzat követelményeinek meg nem felel s így a segély felvételére nem jogosult.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi s az ez által felszabadult 200 korona összegnek újabb segélyezésekre való fordítását határozza el.

12. Jegyző bemutatja Dióssy Dezső erdőszámvizsgáló és Kiss Ernő főerdőmérnök kérvényeit, melyekben a részükre 2—2 gyermek után adományozott 300—300 korona segélynek 400—400 koronára való felemelését kéri.

A bizottság beható eszmecsere után a 6., 10. és 11. számok alatt hozott határozatokból kifolyólag rendelkezésre álló és az alapszabályzat 25. §-a alapján újabb segélyezésekre fordítható 500 korona felhasználását illetőleg a következő javaslatot terjeszti Ő Exczellenziája elé:

a) 200 korona adományoztassék Tölgy Vilmos főerdőtanácsosnak, ki az eredeti segélykiosztáskor a segélyösszeg elégtelensége miatt nem volt segélyezhető, a segélyezésre pedig nagy családjánál fogva reá van szorulva.

b) 100 koronával emeltesék fel a segélykiosztás óta elhalt Gerő Gusztáv Böske leányának 200 korona segélye, ki mint atyátlan árva az alapszabályzat rendelkezése szerint 300 korona segélyre jogosult, és végül

c) 100—100 koronával emeltesék fel Sikó Áron és Hohoss János erdőmérnökök részére két-két gyermek után eredetileg adományozott 300—300 korona segély, minthogy ők az eredeti segélykiosztás alkalmával megállapított sorrend szerint elsőek azok között a tisztviselők között, kik két segélyezhető gyermek után a segélyösszeg elégtelensége miatt csak 300 korona segélyben voltak részesíthetők.

Dióssy Dezső és Kiss Ernő kérvényeit a bizottság ez alapon figyelembe vehetőnek nem találta.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

XII.

JEGYZŐKÖNYV

a m. kir. földmivelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1911. évi márczius hó 27-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök, Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó, Tomcsányi Gyula, Lászlóffy Gábor miniszteri tanácsosok, Péch Kálmán, Nagy Vincze, Kócsy János, Arató Gyula, Gyöngyössy Béla, Schmidt Károly m. kir. főerdőtanácsosok, Kozma István m. kir. erdőtanácsos, Nagy Elek m. kir. főerdőszámtanácsos, bizottsági tagok, Huttya Pál m. kir. erdőszámvizsgáló, az alap számvivője, Térfi Béla m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja s egyuttal bejelenti, hogy Havas József és Laitner Elek miniszteri tanácsos, bizottsági tagok hivatalos elfoglaltságuk miatt az ülésen meg nem jelenhetnek.

1. Elnök bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter ur ő exczellenciájára az 1911—1913. évek tartamára bizottsági tagokul Havas József miniszteri tanácsost és Gyöngyössy Béla m. kir. főerdőtanácsost nevezte ki, az Országos Erdészeti Egyesület pedig a részére fentartott bizottsági tagsági helyekre Laitner Elek miniszteri tanácsost és Kócsy János m. kir. főerdőtanácsost küldötte ki.

Tudomásul vétetik.

2. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végén, vagyis az 1910. évi december hó 31-én mutatkozott álladéklára vonatkozó kimutatást, lásd 614. oldalon.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

3. Előadó bemutatja az alapnak 1910. évi zárszámadását.

A zárszámadás az alapszabályzat 8. §-ának 2. pontja értelmében való megvizsgálás végett Péch Kálmán, Nagy Vincze bizottsági tagoknak és az előadónak adatik ki.

4. Előadó bemutatja özv. Hajós Gyuláné kérvényét, melyben annak bejelentése mellett, hogy az alapból 300 K segélyben részesített Gyula fia betegsége miatt az iskolából kimaradt s tanulmányait magánúton kénytelen folytatni, kéri, hogy a segély élvezetében továbbra is meghagyassák.

A bizottság az alapszabályzat 23. §-ának kifejezett rendelkezései alapján a kérelmet teljesíthetőnek nem találván, a segélyrészleteknek folyó évi február hó 1-től kezdődő beszüntetését s az alaptökéhez leendő csatolását határozta el.

5. Kovács Elek m. kir. főerdőszámtanácsos annak bejelentése mellett, hogy az alapból 200 K segélyben részesített Pál fia betegsége miatt az iskolából kimaradt és tanulmányait magánúton kénytelen folytatni, kérdést intéz aziránt, vajjon a segélyt ennek dacára továbbra is élvezheti-e?

Az alap álladéka 1910. év IV. évnegyedének végén.

Folyószám	M e g n e v e z é s	A m. kir. p-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénzben				értékpapír		
		K	f	K	f	K	f	
1.	Álladék a múlt évnegyed végén	9971	93	16758	—	262000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2.	Járulékok, adományok	19894	44	—	—	—	—	
3.	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	5240	—	—	—	
4.	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5.	Átutalások { postatakarékpénz. leszámítoló bank.	—	—	5000	—	—	—	
6.	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7.	Átfutó bevételek	40	—	—	—	—	—	
8.	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	29906	37	26998	—	262000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1.	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2.	Kifizetett segélydíjak	18440	—	—	—	—	—	
3.	Kezelési kiadások	40	32	—	—	—	—	
4.	Különféle kiadások	20	—	—	—	—	—	
5.	Átutalások { postatakarékpénz. leszámítoló bank.	5000	—	—	—	—	—	
6.	Értékpapírok vásárlása	—	—	—	—	—	—	
7.	Átfutó kiadások	40	—	—	—	—	—	
8.	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	23540	32	—	—	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást marad tiszta vagyon	6366	05	26998	—	262000	—	
	Ebből az összegből esik :							
	1. alaptőkére	—	—	200414	05	—	—	
	2. folyó kezelésre	—	—	94950	—	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik :							
	a) az 1910/1911. évre engedélyezett segélyekre	—	—	35650	—	—	—	
	b) az 1911/1912. évre kiosztható segélyekre	—	—	59300	—	—	—	
	Budapest, 1910. évi december hó 31-én.							
								<i>Huttya Pál s. k., az alap számvivője.</i>

A bizottságnak az előző pont alatt említett okokból a segélyrészleteknek folyó évi márczius hó 1-től kezdődő beszüntetését és az alaptörkéhez leendő csatolását kellett határoznia.

6. Előadó bemutatja Szilárd Iván m. kir. erdőszámellenőr levelét, melyszerint az alpból 200 K segélyben részesített Sári leányát felsőbb iskolába be nem irathatta.

A bizottság a bejelentést tudomásul véve, a 200 K segélyösszegnek beszüntetését és annak az alapszabályzat 25. §-a alapján új segélyezésekre leendő felhasználását határozza el.

7. Előadó bemutatja Jerbič Antal kérvényét, melyben annak bejelentése mellett, hogy az alpból 300 K segélyben részesített gyámfia időközben mint a selmeczbányai erdészeti főiskola hallgatója 600 K állami ösztöndíjat nyert, kéri, hogy a segélyt, mint teljesen árva fiu, ennek daczára is megtarthassa.

A bizottság arra való tekintettel, hogy a kérelmező mint teljesen vagyontalan, szülőtlén árva fiu a mai drága megélhetési viszonyok mellett összes szükségleteit a 600 K ösztöndíjból fedezni nem képes, nevezettet a segély élvezetében továbbra is meghagyja; kimondja azonban egyuttal azt is, hogy amennyiben kérelmezőnek az állami nevelési járulék további folyósítása iránt beadott s jelenleg a minisztériumnál még tárgyalás alatt álló kérelme kedvező elintézését nyerne, az esetben a nevelési járulék további folyósításáról szóló értesítés keltét követő hó 1-től kezdve a segélyrészletek be fognak szüntetgetni s egyben azoknak a részleteknek az alaptörkéhez leendő csatolását rendeli el.

8. Előadó javaslatba hozza, hogy a 6. pont alatti határozatból kifolyólag rendelkezésre álló s a 25. § alapján újabb segélyezésekre fordítandó 200 K összeggel az eredeti segélykiosztáskor Dióssy Dezső m. kir. erdőszámtanácsos József és Mária, illetőleg Vajda Ákos m. kir. erdőmérnök András és Ilona gyermekeinek együttesen adományozott 300—300 K segély 400—400 koronára egészíttessék ki.

A bizottság az előadó javaslatát elfogadja és elhatározza, hogy az jóváhagyás végett miniszter ur ö exczellenziája elé terjesztessék.

9. Előadó felhívja a bizottság figyelmét arra, vajjon nem lenne-e itt az ideje annak, hogy az alapszabályzat 21 §-ában kifejtett intenczióknak megfelelően, az egy gyermeknek adható segélyösszeg arányosan felemeltessék, illetve hogy az alapszabályzat idevonatkozó rendelkezései módosíttassanak, mert a jelenlegi nehéz megélhetési viszonyok mellett az egy gyermeknek adható 200 K segély most már jóval kisebb segítséget jelent a szülőre nézve, mint az az 1892. évben az eredeti alapszabályzat megalkotásakor jelentett.

A bizottság a kérdés tanulmányozásával s a vonatkozó javaslat előterjesztésével az előadón és jegyzőn kívül Tomcsányi Gyula, Péch Kálmán és Téglás Károly bizottsági tagokat bizza meg.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.,
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth Sándor s. k.,
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfy Béla s. k.,
m. kir. főerdőmérnök, jegyző.

XIII. JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az „Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap” intéző bizottságának folyó évi június hó 26-án tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly főerdőtanácsos, előadó; Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, Péch Kálmán, Nagy Vincze, Schmidt Károly, Rochlitz Dezső, Arató Gyula, Gyöngyössy Béla főerdőtanácsosok, Lukács József főerdőszámtanácsos, Kovács Aladár erdőtanácsos, bizottsági tagok; Huttya Pál erdőszámvizsgáló, az alap számvivője és Térfi Béla erdőtanácsos, az alap jegyzője.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést megnyitván, bejelenti, hogy Laitner Elek, Havas József és Kócsy János bizottsági tagok távolmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal kimentették.

1. Jegyző felolvassa az alapnak f. é. márczius hó 31-én mutatkozó álladéklára vonatkozó kimutatást, lásd a 117. lapon.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

2. Jegyző bejelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium központi számvevőségének erdészeti csoportja az alap számvitelét folyó évi április hó 5-én váratlanul megvizsgálta s a vizsgálatról az alábbi jegyzőkönyvet mutatta be:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett 1911. évi április hó 5-én az „Állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap” kezelésének és számadásának váratlan megrovancsolása alkalmával.

I. Naplóeredmények.

a) Készpénz:

Bevétel	1909. évi 312—315. t. sz.	1.249 K	01 f
	1910. évi 1—318. t. sz.	64.644 K	85 f
	1911. évi 1—96. t. sz.	22.977 K	16 f
	1909. évi rovancsolás... ..	10.189 K	58 f
	Együtt	99.060 K	60 f
Kiadás	1909. évi 47. t. sz.	13 K	21 f
	1910. évi 1—45. t. sz.	64.654 K	16 f
	1911. évi 1—16. t. sz.	22.334 K	50 f
	1909. évi rovancsolás... ..	5.050 K	02 f
	Együtt	92.051 K	89 f
	Maradvány	7.008 K	21 f

Az alap álladéka 1911. év I. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		kézpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladéka a múlt évnegyed végén	6366	05	26998	—	262000	—	
	<i>Bevételek a folyó évnegyedben:</i>							
2	Járvulékok, adományok	17497	—	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	87	40	321	24	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások	} a postatak. pénzt.-hoz		} a leszámít. bankhoz		—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	6	—	—	—	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	18000	—	
	Összesen	23956	45	27319	24	280000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	16090	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	1038	50	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	—	3	59	—	—	
5	Átutalások	} a postatak. pénzt. tól		} a leszámítoló banktól		—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	16605	—	—	—	
7	Átfutó kiadások	6	—	62	—	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	17134	50	16670	59	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	6821	95	10648	65	280000	—	
	Ebből az összegből esik:			297470	60			
	1. alaptőkére	—	—	200414	05	—	—	
	2. folyó kezelésre	—	—	97056	55	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:							
	a) az 1910/1911. évre engedélyezett segélyekre	—	—	19560	—	—	—	
	b) az 1911/1912. évre engedélyezendő segélyekre	—	—	59300	—	—	—	
	c) az 1911. évi tiszta jövedelemre	—	—	18196	55	—	—	

Budapest, 1911. évi márczius hó 31-én.

Huttya Pál s. k.
az alap számvivője.

b) *Takarékbetétek:*

Bevétel 1910. évi	23.447 K	06 f
1911. évi	321 K	24 f
1909. évi rovancsolás	14.912 K	28 f
Együtt	38.680 K	58 f
Kiadás 1910. évi	11.361 K	34 f
1911. évi	16.670 K	59 f
Együtt	28.031 K	93 f
Maradvány	10.648 K	65 f

c) *Értékpapírok:*

Bevétel 1910. évi	12.000 K	— f
1911. évi	18.000 K	— f
1909. évi rovancsolás	250.000 K	— f
Együtt	280.000 K	— f
Kiadás le a kiadás	— K	— f
Maradvány	280.000 K	— f

Ezen naplóeredmények a rövid uton beszerzett és % alatt bemutatott m. kir. postatakarékpénztári számlakivonattal és nemkülönben a magyar leszámítoló és pénzváltó bank folyószámlakivonatával és letétjegyzékével összehasonlíthatván, teljesen megegyezőknek találtak.

II. *Cheque-kezelés.**Nyilvántartás szerinti:*

Beszereztetett 1905. évi január 1-én (10 füzet)	500 drb.
1910. évi október 8-án (10 füzet)	500 „
Összesen	1000 drb.
Felhasználtatott (a kifizetéseknél) 9 füzet teljesen	450 drb.
10 füzetből	40 „
11 füzetből	32 „
Összesen	522 drb.
Maradvány	478 drb.

Erre találtak:

9 füzet teljesen érintetlen	450 drb.
10 füzetből	10 „
11 füzetből	18 „
Összesen	478 drb.

K. m. f.

Huttya Pál s. k.m. kir. erdőszámvizsgáló,
az alap számvevője*Florek János* s. k.m. kir. erdőszámtanácsos,
rov. biztos*Térfi Béla* s. k.

m. kir. főerdőmérnök, az alap jegyzője.

Megvizsgáltatott s a jegyzőkönyvben kitüntetett adatokkal helyesnek találtott.

Budapest, 1911. évi április hó 21-én.

Gerő s. k.

(P. h.)

Demeczky s. k.

A bizottság a váratlan rovincsolás megtörténtét s azt, hogy a számadások rendben találtattak, tudomásul veszi.

3. Előadó bejelenti, hogy az alap 1910. évi zárószámadásának megvizsgálásánál, az előző ülésen kiküldött bizottság egyik tagjának, Nagy Vincze főerdőtanácsosnak hivatalos távolléte miatt elnöki uton történt felhívásra Kovács Gábor erdőtanácsos, bizottsági tag működött közre s a bizottság az alábbi jelentést terjesztette elő:

Tekintetes intéző bizottság! Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1911. évi márczius hó 27-ik napján tartott rendes évnegyedes ülésén hozott határozatával, illetve elnöki rendelkezéssel alulírottak az alap 1910. évi zárószámadásának megvizsgálásával bizatván meg, tisztelettel jelentjük, hogy megbízatásunknak megfelelően, a zárószámadás az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk. Ezen alapon javasoljuk, hogy 1. az ideniellékelt zárószámadást helybenhagyni, 2. az 1911/12-ik tanévben segélyezésre fordítható összeget a zárószámadásban kimutatott ötvenkilenczezerháromszáz (59.300) koronában megállapítani és 3. az alap számvivője részére a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1911. évi június hó 21-én.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos

Péchy Kálmán s. k.
m. kir. főerdőtanácsos

Kovács Gábor s. k.
m. kir. erdőtanácsos.

A bizottság úgy a helyettesítésre vonatkozó elnöki intézkedést, mint a felolvasott albizottsági jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi s az alapszabályzat 8. §-ának 2. pontja alapján elrendeli, hogy az 1910. évi zárószámadás hivatalos felülvizsgálatát végett a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztessék.

4. Jegyző bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszteri számvevőség erdészeti csoportja az alapnak 1909. évi zárószámadását felülvizsgálta és helyesnek találta.

A bizottság a bejelentést tudomásul véve elrendeli, hogy az alapszabályzat 8. §-ának 2. pontja értelmében a zárószámadások jelen ülés jegyzőkönyvében egész terjedelmükben közzététessenek s hogy az alap jegyzőjének és számvevőjének a szokásos felmentvényt megadassék.

Az „Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap” zárószámadása az 1909. évről.

I. Zárószámadás. (Lásd a 131. lapon.)

II. Az 1909. évi tiszta jövedelem s ennek az alaptőkét illető $\frac{1}{5}$ részének kiszámítása.

a) *Valódi bevételek.*

	K	f
1. Járulékokból befolyt	58.383	09
2. Gyümölcsöző tőkék kamatai	10.180	09
3. Értékpapírok vásárlásánál elért értéknyeresség	2.380	50
A valódi bevételek összege	70.943	68

b) *Valódi kiadások.*

1. Kezelési kiadások	1.133	89
2. Különféle kiadások	73	91
A valódi kiadások összege	1.207	80

Összehasonlítás.

a) Valódi bevételek összege	70.943	68
b) Valódi kiadások összege	1.207	80
Tiszta jövedelem (II.)	69.735	88

Ebből illeti az alaptőkét :

$$\frac{69.735 : 88}{5} = 13.947 \cdot 17 \text{ K; eszerint kiosztható maradna } 69.735 : 88 -$$

— $13.947 : 17 = 55.788 \cdot 71 \text{ K}$, de mivel a segélyek csak kerek századokban (55.700 K) adatnak ki, az alaptökére esik:

$$69.735 : 88 - 55.700 = 14.035 \cdot 88 \text{ K} \quad \dots \quad 14.035 \quad 88$$

III. Az alaptőke nyilvántartása.

1. Maradvány az 1908. évről	170.151	76
-----------------------------------	---------	----

1909. évi gyarapodás :

a) *Az 1908/9. tanévre engedélyezett segélyek megszüntetéséből :*

2. Biloveszky Béla Emilia leányának 200 K segélyéből	120	—
3. Verbovszky Józsefné Menyhért fiának 300 K segélyéből	60	—
4. Vilhelmb Gyula Sarolta leányának 200 K segélyéből	40	—

b) *A tiszta jövedelemből való részesedéséből :*

5. Az 1909. évi tiszta jövedelemnek $\frac{1}{5}$ része a (II.) szerint	14.035	88
Az alaptőke maradványa az 1909. év végével (III.)	184.407	64

IV. Folyó kezelés.

Maradvány az 1909. év végével az (I.) szerint	271.287	64
Ebből levonva az alaptőkét illető részt a (III.) szerint	184.407	64
Marad a folyó kezelésre (IV.)	86.880	—

I. Zárószámadás.

Folyószám	T á r g y	M. kir. postatakarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Összesen		Főkönyvi lap
		készpénzben		értékpapírban		K	f	K	f	
		K	f	K	f					
	<i>Bevétel:</i>									
1.	Maradvány az 1908. évről {a) az alaptőkénél --- {b) a folyó kezelésnél	—	—	51 76	170100	—	—	170151 76	1.	
		6171 76	22428 24	49900	—	—	78500	—	1.	
	<i>Folyó évi bevételek:</i>									
2.	Járulékok és adományok ---	58383 09	—	—	—	—	58383 09	—	2.	
3.	Gyümölcsöző tőkék kamatai	68 37	10111 72	—	—	—	10180 09	—	3.	
4.	A magyar leszámítoló és pénzváltó banktól a m. kir. postatakarék-pénztárhoz átutalt összegek	—	—	—	—	—	—	—		
5.	A m. kir. postatakarék-pénztártól a magyar leszámítoló és pénzváltó bankhoz átutalt összegek	—	—	10000	—	—	10000	—	6.	
6.	Beszertett értékpapírok a vételár erejéig	—	—	—	27619 50	—	27619 50	—	10.	
7.	Az értékpapírok vásárlásánál elért értékpapirnyereség	—	—	—	2380 50	—	2380 50	—	10.	
8.	Átfutó bevételek	170	—	150 89	—	—	320 89	—	8. } 9. }	
	Bevételek összege	64793 22	42742 61	250000	—	—	357535 83	—		
	<i>Kiadás:</i>									
1.	Kifizetett segélydíjak	47100	—	—	—	—	47100	—	15.	
2.	A magyar leszámítoló és pénzváltó banktól a m. kir. postatakarék-pénztárhoz átutalt összegek	—	—	—	—	—	—	—		
3.	A m. kir. postatakarék-pénztártól a magyar leszámítoló és pénzváltó bankhoz átutalt összegek	10000	—	—	—	—	10000	—	19.	
4.	Értékpapírok vásárlására fordított összegek	—	—	27619 50	—	—	27619 50	—	20.	
5.	Kezelési kiadások	1133 89	—	—	—	—	1133 89	—	16.	
6.	Különféle kiadások	13 97	59 94	—	—	—	73 91	—	17.	
7.	Átfutó kiadások	170	—	150 89	—	—	320 89	—	21. } 22. }	
	Kiadások összege	58417 86	27830 33	—	—	—	86248 19	—		
	<i>Összehasonlítás:</i>									
1.	a bevételek összege	64793 22	42742 61	250000	—	—	357535 83	—		
2.	a kiadások összege	58417 86	27830 33	—	—	—	86248 19	—		
	Maradvány 1909. év végével (I)	6375 36	14912 28	250000	—	—	271287 64	—		

V. Segélyek nyilvántartása.

a) Az 1908/9. tanévre engedélyezett segélydíjak:

	K	f	K	f
1. Maradvány (hátralék) az 1908. év végén	—	—	30.600	—
2. Erre kifizetett 1909. év július hó végéig ...	30.380	—	—	—
3. Erre megszüntetett a (III.) alatti 2—4. tétele szerint	220	—	30.600	—
Hátralék 1909. év végén	—	—	—	—

b) Az 1909/10. tanévre engedélyezett segélydíjak:

1. A F. M. 74136/909. számú rendelettel engedélyezett	—	—	47.900	—
2. Erre kifizetett 1909 december hó végéig ...	16.720	—	16.720	—
Hátralék 1909. év végén	—	—	31.180	—

c) Az 1910/II. tanévre segélyképen kiosztható lesz a (II.) szerint ... ..

A folyó kezelés összege (V.) = (IV.)	—	—	55.700	—
Budapest, 1910. évi január hó 7-én.	—	—	86.880	—

Huttya Pál s. k.
m. kir. erdőszámellenőr,
az alap számvivője.

Ezt a zárószámadást az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk.

Budapest, 1910. évi június hó 15-én.

Lászlóffy Gábor s. k.
min. tanácsos.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Csik Imre s. k.
m. k. főerdőtanácsos.

5. Jegyző bemutatja Biró Lajos m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 200 K segélyben részesített László fia folyó évi február hó folyamán betegsége miatt az iskolából kimaradt s így a március—június hónapokra eső segélyrészleteket nem veheti fel.

A bizottság a bejelentést tudomásul véve, az alapszabályzat 23. §-a alapján a fel nem vett 80 korona segélyrészleteknek az alaptőkéhez való csatolását rendeli el.

6. Jegyző bemutatja az évi segélyösszeg esetleges felemelése kérdésének tanulmányozására az előző ülésből kiküldött albizottság jelentését, melyben az albizottság arra való tekintettel, hogy az évenként kiosztható segélyösszeg még bizonyos állandó emelkedés mellett sem engedi meg a segélyezésnek nagyobb arányu kiterjesztését, vagy az egy gyermeknek adható 200 koronás minimális segélyösszegnek általános felemelését, csak azt a javaslatot terjeszti elő, hogy amennyiben azt a rendelkezésre álló pénzüsszeg megengedi, az alapszabályzat 21. § utolsó bekezdésének alkalmazásával a házon kívül tanuló gyermek részére 300 korona segély adományoztassék.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi s a tett javaslat elfogadásával kimondja, hogy a jelentésnek a segélyezés kiterjesztésére vonatkozó s az alapszabály módosítását maga után vonó részeit csak akkor fogja tárgyalás alá venni, ha a kiosztás alá kerülő segélyösszeg későbbi jelentékenyebb emelkedése a segélyezés kiterjesztését lehetővé fogja tenni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. erdőtanácsos, jegyző.

XIV.

JEGYZŐKÖNYV

az „Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap“ intéző bizottságának folyó évi július hó 22-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Leitner Elek, Havas József miniszteri tanácsosok, Nagy Vincze, Kócsy János, Rochlitz Dezső m. kir. főerdőtanácsosok, Ratkovszky Károly, Kovács Gábor, Kaán Károly, Kovács Aladár m. kir. erdőtanácsosok, Nagy Elek m. kir. főerdőszámtanácsos, bizottsági tagok; Huttya Pál m. kir. erdőszámvizsgáló, az alap számvivője és Térfi Béla m. kir. erdőtanácsos, az alap jegyzője.

Elnök üdvözli a megjelent bizottsági tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja.

1. Jegyző felolvassa az alapnak a múlt évnegyedi álladékkára vonatkozó kimutatást, (lásd a 125. lapon).

A bizottság a jelentést tudomásul veszi s egyuttal az előadó indítványára elhatározza, hogy a készpénzfeleslegből 20.000 K névértékű 4°/o-os magyar koronajáradék-kötvényt vásárol.

2. Előadó bemutatja a közzétett pályázati felhívás folytán beérkezett segélykérvényeket.

Beérkezett összesen 228 kérvény, melyben 345 gyermek részére kérnek segélyt.

A segélyben részesülésre nézve a szabályzatban foglalt rendelkezések alkalmazása folytán a pályázatból kiesik 40 gyermek és pedig:

a) 8 gyermek meg nem felelő tanintézet miatt;

b) 13 gyermek meg nem felelő bizonyítvány miatt;

c) 2 gyermek, mert atyjuk nem volt állami erdőtiszt, hanem erdőőr.

d) 16 gyermek, mert egy tisztviselőnek 2, illetőleg 3 gyermeke a szabályzat szerint csak akkor segélyezhető, ha az illetőnek legalább 4, illetőleg legalább 5 ellátatlan gyermeke van; végre

e) 1 gyermek azért, mert a kérvény határidőn túl érkezett be.

Eszerint tehát a f. évben segélyezésre fordítható 59.300 K szétosztásánál csak 305 gyermek volt tekintetbe vehető, akik közül azonban a segélyösszeg elégtelensége miatt az előadó csak 254 gyermek segélyezését hozhatja javaslatba.

A bizottság a külön füzetbe foglalt előadói javaslatot tételről-tételre átvizsgálván, azt változtatlanul egyhangulag magáévá teszi és elhatározza, hogy azt, mint saját javaslatát jóváhagyás és a segélyeknek a jövő tanévre való adományozása végett jelen jegyzőkönyvvel együtt a m. kir. földművelésügyi miniszter ur elé terjeszti.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

Horváth s. k.
miniszteri tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. erdőtanácsos, az alap jegyzője.

Az „Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap“-ból a földművelésügyi miniszter urnak 90860/1911. számú rendelete alapján az 1911/1912. tanévre segélyben részesültek:

1. Apátlan, anyátlan árvák egyenként 400—400 koronát Ganovszky Géza, Jerbic Zdravka.

2. Özvegyek:

a) négy — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után összesen 900 koronát özv. Giller Edéné;

b) három — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után összesen 800 koronát:

özv. Hrabovszky Kelemenné, özv. Veress Lászlóné;

c) két — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után

a) összesen 600 koronát:

özv. Donáth Károlyné, özv. Németh Pálné, özv. Folkmann Jánosné, özv. Lehoczky Aladárné, özv. Szepesházi Jánosné, özv. Páll Tamásné, özv. Zsuffa Antalné, özv. Kárpáti Lajosné, özv. Darkó Gáborné;

β) összesen 400 koronát:

özv. Rozsnyay Jánosné férj. Kálmán Jánosné,

d) egy — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után egyenként 300 koronát:

özv. Hajdu Józsefné, özv. Gerő Gusztávné, özv. Früstök Istvánné, özv. Basa Lajosné, özv. Rétyi Zsigmondné, özv. Lohr Antalné, özv. Reviczky Miklósné, özv. Bátyka Jánosné, özv. Udvardi Ágostné, özv. Szóts Miklósné, özv. Wittich Lajosné, özv. Loványi Lénárdné, özv. Mészáros Józsefné, özv. Csiby Lőrinczné, özv. Bartha Gyuláné, özv. Pollág Gézáné férj. Pollág Kálmánné, özv. Pruzsinszky Károlyné, özv. Greguss Ágostonné férj. dr. Terray Lajosné.

3. Tisztviselők:

a) három — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után

α) összesen 500 koronát:

Pásztor Sándor, Szakmár Ferencz, Ittu Mihály;

Az alap vagyonának álladéka 1911. év II. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a múlt negyed végén	6821	95	10648	65	280000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>							
2	Járulékok, adományok	17045	30	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	5538	—	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz { a leszámít. bankhoz	1500	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	5000	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	70	—	62	—	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	—	—	1. kiad 6. tét.
	Összesen	25437	25	21248	65	280000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	19250	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	67	26	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-tól { a leszámítoló banktól	5000	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	1500	—	—	—	1. bev. 8. tét.
7	Átfutó kiadások	70	—	—	—	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	24387	26	1500	—	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	1049	99	19748	65	280000	—	
	Ebből az összegből esik:			300798	64	—	—	
	1. alaptőkére	—	—	200724	05	—	—	
	2. folyó kezelésre	—	—	100074	59	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik:							
	a) 1910/1911. évre engedélyezett segélyekre	—	—	—	—	—	—	
	b) 1911/1912. évre kiosztandó segélyekre	—	—	59300	—	—	—	
	c) 1911. évi tiszta jövedelem	—	—	40774	59	—	—	

Budapest, 1911. évi június hó 30-án.

Huttya Pál s. k.
m. kir. erdőszámvizsgáló,
az alap számvivője.

β) összesen 400 koronát:

Jamnitzky Antal, Székely István, Takács Miklós, Napoltz Jenő, Kostenszky Béla, Mike Imre, Nagy György, Páll Miklós;

b) két — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után

α) összesen 400 koronát:

Vukovic Péter, Moré László, Hamar László, Jancsó Gyula, Szuhevich Sándor, Kadacsi Bálint, Ziegler Mihály, Borbáth Gerő, Hohoss János, Érsek Árpád, Vajda Ákos, Sikó Áron;

β) összesen 300 koronát:

Schwartz Rezső, Szabó Ignác, Kayser Sándor, Mezey Rezső, Fuherr János, Regenhardt Pál, Trauer Gyula, Bartha Gábor, Debreczy Ödön, Gründl Gyula, Hajdu Rezső, Szmik Gábor, Seh Jenő, Bárdos József, Zankó Emil, Jakó Jenő, Payer István, Dióssy Dezső, Kiss Ernő, Biloveczky Béla, Rochlitz Nándor, Bodnár Richárd, Muraközy János, Apáti László, Kincses József, Parragh Béla, Szántó Mihály, Gábor Sándor, Rónay Antal, Héjas Kálmán, Székely József, Krippel Móricz, Kováts Elek, Bodor Gyula, Zachár István;

c) egy — alapszabály szerint segélyezhető — gyermek után egyenként 200 koronát:

Kerekes János, Kayser Sándorné, Györke Károly, Garic János, Puza Ilona, Rochlitz Gyula, dr. Füley László, Sipos Mihály, Hajdu Dezső, Szigyártó József, Gaál József, Fekete Béla, Polgárdi Béla, Huszár Kornél, Hollós Gyula, Vassányi Mihály, Papp István, Popovits Ottó, Geyer Viktor, Székács Vincze, Spielhaupter György, Urszinyi György, Urbánszky István, Orencsák Károly, Szecskay Dezső, Kossányi Béla, Ranku Miladin, Kundrát Emil, Kovács Pál, Habel Lambert, Szomolányi Gyula, Vallent Emil, Buhescu Terentius, Dán Elek, Bosnyák Mihály, Ivanich Ferencz, Bottka György, Batta Ferencz, Biró Zoltán, Schusztar Rezső, Kralovánszky János, Ladányi Frigyes, Zachár Gyula, Másztics Ádám, Reschner Rezső, Várjon Géza, Weszely Alajos, Kovács Béla, Gulyás Jenő, dr. Hoffmann Gyula, Kovács Pál, Hocs Ernő, Erdődy György, Pálka Gyula, Vilhelmb Gyula, Riesz László, Konok Tamás, Pausinger Károly, Kmetonyi György, Brannich Gyula, Payer Sándor, Pfundtner Károly, Günther József, Koralevszky Géza, Dragon Gyula, Dávid János, Cserny Győző, Krausz Ernő, Gyarmathy Mózes, Szuppek József, Demeczky Jenő, Gyenge István, Boda Dénes, Aschner Vilmos, Béky Albert, Ercsényi István, Gruber Gyula, Bihari Ödön, Joós Elek, Kriszta Gyula, Tompa Ferencz, Gabnay Ferencz, Fenyves Lajos, Uitz Mátyás, Medveczky Ernő, Pöschl Ferencz, Petényi Keresztély, Czímra József, Csegezy Pál, Sugár Károly, Molnár Imre, Ondrus Gyula, Draskovich József, Zuskin Ferencz, Biró Lajos, Bohunitzky Endre, Anderko Ábel, Bartha Ábel, Horváth Géza, Zzulka János, Kacsanovszky József, Somogyi Lajos, Török Sándor, Benedek Albert, Pékh József, Polacsek Károly, Förster Gyula, Krajnyák János, Ivancsó Bertalan, Karvas Emil, Földes János, Wolf Attila, Kaán Károly, Rejtő Adolf, Dianovszky Pál, Burdás János, Hantos Ernő, Ratkovszky Károly, Csopey Kornél, Czeisberger Ernő, Biró János, Jankó Sándor, Szentimrey Dániel, Tölg Vilmos.

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségű határozatok.

I.

Bizományos által eladás céljából szállított kincstári fa után köveztvám fizetendő.

2366/1910. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság a I.-i kincstári vasuti rakhelyen U. Ignác kincstári bizományos által eladott fa utvámmmentességi ügyében L. vármegye alispánja által 1909. évi július hó 5-én 5194. szám alatt hozott határozat ellen a I.-i magyar királyi államépítészeti hivatal főnöke részéről beadott panaszt 1910. évi július hó 15. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XYVI. törvényzcikk 66. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg **ítélt**: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és szemben L. vármegye alispánjának panaszszal megtámadott határozatával a sz-i járás főszolgabirájának 1142/1909. számú határozatát emeli érvényre. **Indokok**: A tárgyiratok tanúsága szerint az U. Ignác I.-i lakos kincstári bizományos számára a I.-i vasuti állomásra érkező állami tűzifa az állomáson való leadáskor vámmoltatik el, azután a vasuti állomás telkén levő állami faraktárban elraktározatik s ott eladatván a vevők számára, a legtöbb esetben U. Ignác szekerein, a vámtárgyat képező közuton L.-ra befuvaroztatik. Igaz ugyan, hogy abban az időben, midőn a fa a vasuti állomáson leadatván, elvámoltatik, még állami jószág, abban az időpontban azonban, midőn a vasuti telepen lévő faraktárban eladatván, a vámtárgyat képező közuton a helyiségbe befuvaroztatik, már magántulajdon s így reá az 1890. évi I. törvényzcikk 99. §-ának 6. pontjában foglalt az a kedvezmény, hogy az állami javak a vámdíjak fizetése alól mentesek, nem alkalmazható, hanem az 1890. évi I. törvényzcikk 100. §-a értelmében vámköteles. Igaz az is, hogy a vámdíjak U. Ignác bizományostól szedetnek be, az ő általa eladott fa pedig akkor, midőn a vámtárgyat képező közut használatával a városba befuvaroztatik, már a vevő tulajdonába ment át: ámde a kincstári bizományosnak módjában áll az általa előlegezett vámdíjat a vevőkre, akik a vámtárgyat használják, áthárítani s így ő a vámdíjat csak előlegezi vevőinek. Amennyiben U. Ignác a fát nem tudná eladni s az nem a vámtárgyat képező közuton fuvaroztatnék el, hanem vasuton ismét továbbszállíttatnék, ugy jogában áll a bizományosnak az illető famennyiség után beszedett vámdíj visszatérítését követelni.

II.

5079/1910. K. szám. Kiskoru által kötött vadászati bérleti szerződés érvényes, ha azt az illető időközben beállott nagykorusága után magára nézve kötelezőnek elismeri.

III.

5496/1910. K. szám. A volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdőterületeken gyakorolható vadászati jog feltétlenül bérbe adandó; házi kezelésnek nincs helye.

IV.

A közös erdőbirtokosok egyetértőleg elhatározhatják, hogy az őket megillető azt a tiszta jövedelmet, mely a birtokosok között jogosultságuk arányában felosztandó, a községnek községi célokra átengedik. Erről azonban nem egyszer s mindenkorra, hanem csak évről-évre lehet határozni.

2694/1910. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság a h.-i volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdőbirtokainak 1909. évi augusztus hó 22-én tartott gyűlésén az erdő kezelésének és jövedelmének a község részére való átengedése iránt hozott határozata ügyében K. vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1910. évi márczius hó 11-én 1978. szám alatt hozott határozata ellen a közös erdőbirtokosok által beadott panaszt 1910. évi szeptember hó 6-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1898. évi XIX. törvénycikk 54. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg **ítélt**: A magyar királyi közigazgatási bíróság a közös birtokosok kérdés alatt álló gyűlési határozatának érvényre emelését megelőző panaszbeli kérelemnek helyt nem ad; azonban a panasz következtében megállapítja a közös birtokosoknak ama jogát, hogy a közös erdő évi rendes tiszta jövedelmét a községnek évenként átengedhessék. **Indokok**: A közös birtokosok gyűlési határozata, melylyel a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő erdő gazdasági ügyeinek intézése a községi előljárásságrá ruháztatott és ezzel kapcsolatosan a jövedelem is a községnek átengedett: az 1898. évi XIX. törvénycikk 25. §-ának rendelkezésébe ütközik, mert e szakasz azt rendeli, hogy a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők gazdasági ügyeit, az e törvény értelmében készült szabályzat szerint, a közös birtokosok gyűlése intézi; az e-i járási erdőgondnokság 812/1909. számú jelentéséből kitétszően pedig a szóban forgó birtokosoknak már életbeléptetett ilyen gazdasági ügyviteli szabályzata van. Ugyanezért

a kérdés alatt álló gyűlési határozatot, úgy amint az hozatott, érvényre emelni nem lehet. Azonban tekintve, hogy az idézett törvény 31. §-a értelmében, az erdő évi rendes tiszta jövedelme a jogosult birtokosok között a jogosultság arányában felosztandó, tehát ez a jövedelem a közös birtokosokat akkép illeti, hogy a saját részével ki-ki korlátlanul rendelkezhetik: az összes birtokosok egyetértőleg elhatározhatják azt is, hogy az őket illető azt a jövedelmet, mely egyébként köztük felosztatnék, a községnek, községi célokra átengedik. S mint-hogy úgy a gyűlési határozatból, mint a panasziratból kitetszően a közös birtokosok éppen ezt célozzák: a panasz következtében meg kellett állapítani a közös birtokosoknak ezt a jogát, melyet a közigazgatási erdészeti bizottság határozata vitássá tett. De mert a felosztásra kerülő jövedelem felől a mindenkori birtokosok jogosultak határozni: a jelenlegi birtokosok egyszer s mindenkorra nem kölhetik le a jövedelmet a község javára; ezért ki kellett fejezni a jelen ítéletben azt is, hogy a jövedelem átengedése iránt évenként kell határozni.

V.

Ha a közös erdőbirtokosoknak az a tőkéje, melyet ingatlan birtok vásárlására kívánnak fordítani, a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt áll: a gyűlésnek erre vonatkozó határozatához a földművelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

3576/1910. K. sz. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság a b.-i közbirtokosság osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdő birtokosainak 1910. évi február hó 27-én tartott gyűlésén a G.-ban fekvő P. nevű havas megvétele iránt hozott határozata ügyében M. vármegye közigazgatási bizottságának 1910. évi április hó 15 én 1456. sz. a. hozott határozata ellen dr. P. József, mint közös birtokosok elnöke által beadott panaszt 1910. évi június hó 28. napján tartott nyilvános ülésében az 1898. évi XIX. t.-cz. 54. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg **ítélt**: A magyar királyi közigazgatási bíróság a közös birtokosoknak fennebb megjelölt határozatát a panasz következtében érvényre emeli, azonban azzal a korlátozással, hogy a vételi szerződésnek a közös birtokosokra nézve kötelező voltához a magyar királyi földművelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges: a vételár kiutalása iránt tehát csak a miniszter jóváhagyása után lehet intézkedni. **Indokok**: A közös birtokosoknak gyűlése a kérdés alatt álló vétel felől való határozás végett első ízben 1910. évi január hó 30-ára hivatott össze s minthogy ekkor a birtokosok határozatképes számmal nem jelentek meg, az 1910. évi február hó 27-ére összehívott újabb gyűlés, a gyűlési meghívóban és a jegyzőkönyvben is idézett gazdasági ügyviteli szabályzatbeli rendelkezés szerint — melynek helyesen történt idézését a határozatot megtámadók kétségbe nem vonják — a megjelentek számára való tekintet nélkül érvényesen határozhatott. A gyűlési jegyzőkönyvhöz mellékelt jegyzék szerint 108 birtokos jelen is volt: és ha való volna is a gyűlési határozatot megtámadó I. László és társainak az az állítása, hogy szava-

zati joggal nem bíró egyének is vettek részt a gyűlésen: ez a körülmény a gyűlési határozatot, mint közös birtokosok akaratnyilvánításának érvényességét nem dönti meg, mert egyhangulag hozott és mert a gyűlés — a fennebb említettek szerint — a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozatképes volt. Ezért a gyűlési határozatot érvényre kellett emelni. Minthogy azonban a vételár kifizetése a közös birtokosoknak gyümölcsözőleg elhelyezett és a közgazgatási bizottságnak a korábbi hasonló ügyben hozott 4588/1907. számú határozatából kitetszően, a magyar királyi földművelésügyi miniszter felügyelete alatt álló, tehát nyilvánvalóan rendkívüli fahasználatából eredő tőkéből céloztatik; és minthogy a rendkívüli fahasználatból eredő jövedelem tekintetében a földművelésügyi miniszternek az 1898. évi XIX. törvénycikk 31. §-a rendelkezési jogot ad arra nézve, hogy a jövedelem ingatlan birtok vásárlásra fordíttassék: a közös birtokosoknak a vétel felől hozott határozatát a jelen ítélet rendelkezése szerint korlátozni kellett, mert a miniszternek említett rendelkezési jogából szükségképen következik, hogy rendelkezésének végrehajtására felügyelhesen, ami pedig hatályosan csak azáltal történhetik, hogy a közös birtokosoknak a meghatározott célra rendelt tőke felhasználásával járó ügylete a miniszter jóváhagyása alá esik. E jóváhagyás szüksége egyébként következik abból is, hogy az 1898. évi XIX. törvénycikk 30. §-a rendelkezéséhez képest a közös birtokosok olyan ügyletet nem köthetnek, mely az ingatlan állagának megterhelésével járhat. Tehát ha ingatlant vásárolnak, ez az ügylet csak úgy lehet érvényes, ha az eddigi ingatlan állagának megterhelése abból nem következhetik be: vagyis ha van a vételárra egyéb fedezet. Ha pedig a fedezetül szolgáló tőke a miniszter felügyelete alatt van és nem áll a közös birtokosoknak korlátlan, olyan szabad rendelkezésére, hogy azt esetleg maguk között fel is oszthatnák; akkor ennek a tőkének a felhasználásához a miniszter beleegyezése szükséges, vagyis a tőke felhasználásával járó ügyletnek a miniszter jóváhagyása kell.

VI.

Ha az erdő talaja és az azon levő, még ki nem vágott faállomány együtt adatik el, az egész vételár után az ingatlanok adás-vevésére meghatározott vagyónátruházási illeték fizetendő, még akkor is, ha az erdő talajára és a faállományra eső vételár külön-külön van a szerződésben megállapítva.

26022/1909. P. szám. Ő Felsege a király nevében a magyar királyi közgazgatási bíróság B. János és B. Antal n.-i lakosoknak illetékügyét, melyben a b.-i magyar királyi adóhivatal az 1908. évi Ask. 2689. tételszám alatt 17.700 korona illetéket és birságot szabott ki s ezt a k.-i magyar királyi pénzügyigazgatóság 1909. évi szeptember hó 6. napján 10610. szám alatt kelt végzésével helybenhagyta, a nevezettek által beadott panasz folytán 1910. évi február hó 4. napján tartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vevén, következőleg **ítélt**: A magyar királyi közigazgatási bíróság ennek a panasznak helyet nem ad. **Indokok**:

A panasz egyik ága arra irányul, hogy a vételárból a megvett erdő letarolandó fájára eső 80.000 korona után III. fokozatu s ne 4:30/0-os illeték szabassék ki. Az adás-vevési szerződés tartalma szerint vétel tárgyát képezik az ott felsorolt ingatlanok, az azokkal egybekötött jogok. továbbá az ezen ingatlanokon található és tarolás alá eső erdő fája, végül a külön leltárban felvett s jelentékeny részben az ingatlanok felszerelését képező ingóságok a lakásberendezési tárgyakkal együtt. A szerződés 2. pontja szerint a vételár 240.000 koronában állapítottat meg, melyből az ingatlanok vételárába 120.000 korona, az ingóságok vételárába 40.000 korona s a tarolás alá eső erdő vételárába — mely a szerződés szerint ingóságnak tekintendő — 80.000 korona esik. Az illetéki díjjegyzék 33. tétele szerint, ha az erdők állagának sérelmével azok faállománya ruháztatik át visszeteher mellett másokra, mint ingók iránt való adás-vételek vonandók illeték alá, a fenti törvényes rendelkezés világos szavai szerint tehát ez az elv csak akkor nyerhet alkalmazást, ha az erdő fája a talajtól függetlenül s nem avval együtt adatik el; a fa mint növedék az erdőtalaj alkotórészét képezi, ebben a minőségében ingatlannak tekintendő s ha tehát a talajjal együtt adatik el az erdő fája is, ez a vétel mint ingatlan iránt kötött jogügylet illetékezendő s a kincstárt e magasabb illeték iránt való jogától meg nem foszthatja a feleknek oly irányu megállapodása, mely szerint az erdő fájának értékét elkülönítve tünetik ki. Helyes tehát a királyi pénzügyigazgatóság határozata, mely 200.000 korona után 8600 korona illetéket tart fönns helyesen fejtette ki az illetékkal egyenlő birságnak jogos voltát, ama körülmény pedig, hogy eladó anya részére a társtulajdonos gyermekek az írásbeli meghatalmazást a szerződés szóbeli megkötése után állították ki, nem szolgálhat akadályul annak, hogy a szerződés szóbelileg korábban megkötöttek tekintessék. Ez okok alapján a panasznak nem volt hely adható.

VII.

Ha a telekkönyv készítésekor a volt urbéresék osztatlan közös tulajdonát tevő ingatlan (közlegelő, erdő) a község tulajdonául, vagy a község tulajdonát tevő valamely ingatlan a volt urbéresék tulajdonául telekkönyveztetett és arra később telekkönyvi kiigazítás utján a volt urbéresék s illetőleg a község tulajdonjoga kebeleztetik be: a tulajdonjog bekebelezése után az illetékdíjjegyzék 16. tétele A) pontjában meghatározott telekkönyvi bejegyzési illeték jogosan nem követelhető.

12750/1909. P. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság D. község volt urbérései egyetemének illetékügyét, melyben a cs.-i magyar királyi adóhivatal az 1907. évi Ask. 1699. tételszám alatt 190 K bejegyzési illetéket szabott ki, s ezt a magyar királyi pénzügyigazgatóság 1908. évi április hó 9. napján 12237. szám alatt kelt végzésével helybenhagyta, a

nevezett fél által beadott panasz folytán 1909. évi december hó 31. napján tartott nyilvános ülésében tárgyalás alá vevén, következőleg **ítélt**: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad s a 190 korona bejegyzési illetéket törölni rendeli. **Indokok**: A d.-i 110. számú telekjegyzőkönyvi ingatlanok a község nevére voltak telekkönyvezve. Az 1906. évi május hó 9-én a község képviselőtestülete határozatilag elismerte s ezt a határozatot. T. vármegye törvényhatósági bizottsága is jóváhagyta, hogy a fenti ingatlanok a volt urbéreszek tulajdonát képezik s azokat tényleg ezek birják és haszonélvezik, miből kifolyólag a község megengedte, hogy az ingatlanok a volt urbéreszek nevére irassanak. Ez alapon a telekkönyvi hatóság telekkönyvi kiigazítás czimén a szóban forgó ingatlanokat D. község volt urbéresei egyetemének javára átiratta. Ezen telekkönyvi bejegyzés után az illetéki díjjegyzék 16. tétel a) b) pontja alapján követeltetik a fenti 1⁹⁰/o-os illeték. Ennek a követelésnek azonban jogos alapja nincs. A telekkönyvek behozatalát megelőző időben ugyanis a jobbágyközség, vagyis a volt urbéreszek közönsége azonos volt a politikai községgel. Kiténik ez az 1836. évi VI. törvénycikk 2. §-ból és az ugyanazon évi IX. törvénycikk 2. és 5. §-ból. Még később is, amikor az urbéri rendezés s legelő- és erdő-elkülönítés az ország legtöbb községében megtörtént, s illetőleg amikor a telekkönyvek behozattak, a közfelfogás azonosnak tartotta az urbéri községet a politikai községgel. Ebből az azonosságóbi folyt, hogy a volt urbéreszek közönségét az urbéri bíróság előtt a községi bíró képviselte, valamint az is, hogy a volt urbéreszek részére kihatott közlegelő és erdő kezelését a községi bíró vagy gazda vezette (és több községben még most is vezeti), habár sohasem volt vitás, hogy azok, mint az urbéri telki állományok járandóságai a volt urbéreszeknek és nem a községnek, vagy a község más lakosainak tulajdonát képezik. Csak újabb időben kezdtek követelni egyes községekben a volt urbéreszek, hogy a közlegelőket és erdőket önállóan kezelhessék és ezt a jogot az 1894 : XII. törvénycikk szerint a birtokossági közgyűlés utján most már gyakorolhatják is, de a politikai községtől teljesen még mindig nem váltak szét, amennyiben a törvény 8. §-a szerint a birtokossági közgyűlés elnöke rendszerint a községi bíró és a 10. § szerint a közgyűlés határozatait a községi előljáróság hajtja végre, ha csak erre a 11. § szerint külön tanács és végrehajtó közegek nem rendeltettek. Az urbéri és politikai községnek ezen általában vélelmezett azonosságóból pedig önként következik, hogy ha a telekkönyvek készítésekor a közlegelő vagy erdő a volt urbéreszek helyett a politikai község tulajdonául, s viszont, ha a politikai község tulajdonát tevő valamely ingatlan (például a község háza) a volt urbéreszek tulajdonául vétetett fel és később a tulajdonjog a volt urbéreszek s illetőleg az utóbbi esetben a község javára kebeleztetik be, voltaképen nem telekkönyvi kiigazítás, hanem csak a jogosítottak megnevezésében beállott változás bejegyzésének esete forog fent, ami pedig az illetéki díjjegyzék 16. tétele A) pontja szerinti illetéknek alapját nem képezheti.

VIII.

1755/1909. P. szám. Vadnak törrel való elfogása nem vadászati adójövedéki kihágás.

IX.

15709/1909. P. szám. Emlék- vagy családi ereklyeként tartott fegyver adómentességét nem zárja ki egymagában az a körülmény, hogy az vadászatra alkalmas.

X.

Faanyag kihasználási határidejének megállapítása elleni panasz közigazgatási bírósági hatáskörbe nem tartozik.

Tényállás: Az a...i közbirtokosság részére még 1899-ben 559·2 kat. hold bükkerdő fatömegének kihasználása egyebek közt azzal a feltétellel engedélyezettett, hogy a kihasználás időtartama, annak megkezdésétől számítandó 10 éven túl semmi esetre sem terjedhet.

A faállományt 1903. évi július hó 2-án kötött szerződéssel K. Sz. m...i lakos vásárolta meg, ki ebben a szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy a kihasználást 10 év alatt befejezi, illetve hozzájárult ahhoz, hogy a 10 év letelte után esetleg visszamaradó faanyag a birtokosság tulajdonát fogja képezni.

Minthogy azonban 1908-ban még a fatömeg legnagyobb része fönvön állott K. Sz. kérvényt adott be a birtokossághoz a kihasználási határidőnek további 5 évre leendő meghosszabbítása iránt, mely kérelemnek a birtokosság helyt is adott s ezzel szemben csak azt kötötte ki, hogy K. Sz. kártérítés fejében a birtokossági pénztárba 500 koronát fizessen be.

A vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága azonban a kihasználási határidőt csak 1915. évi április hó 15-éig hosszabbította meg s egyuttal kötelezte a vevőt, hogy növedékvesztéséig címén 450 koronát térítsen meg.

E bizottsági határozat ellen K. Sz. panaszszal élt, mely mint felebbezés, a földművelésügyi miniszter ur által elbíraltatván, a bizottsági határozat egyidejű jóváhagyásával elutasított. A miniszter ur egyuttal az iránt is rendelkezett, hogy a K. Sz. által fizetendő 450 korona, mint vételártöbblet, az erdőbirtokkal járó közterhek fedezésére szolgáló alap céljaira gyümölcsözőleg elhelyeztessék.

K. Sz. a miniszteri határozat ellen újból panaszszal élt, melynek elintézésé-
kép a közigazgatási bíróság az alábbi végzést hozta.

2380/1911. K. szám.

*Ő Felseége a király nevében
a magyar királyi közigazgatási bíróság*

az a...i közbirtokosság osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdőben a m. kir. földművelésügyi miniszter 73938. ex. 1899. számú határozatával engedélyezett rendkívüli fahasználat kitermelési idejének meghosszabbítása iránt a közös birtokosoknak 1909. évi január hó 10-én tartott gyűlésén hozott határozat ügyében a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1910. évi december hó 20-án

87636. szám alatt hozott határozata ellen K. Sz. m...i lakos képviselőjében dr. S. K. m...i ügyvéd által beadott panaszszal szemben a m. kir. földművelésügyi miniszter által tett hatásköri kifogást 1911. évi április hó 20-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 131. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következő

Végzést hozott:

A m. kir. közigazgatási bíróság a hatásköre ellen tett kifogásnak helyt ad s a panaszt visszautasítja.

Indokok:

Az 1898. évi XIX. t.-cz. 31. és 54. §-ai rendelkezéseinek egybevetéséből kitetszik, hogy rendkívüli fahasználat engedélyezése ügyében, az 54. §. értelmében panasznak a földművelésügyi miniszter ama rendelkezése ellen van helye, mely a rendkívüli használatból eredő jövedelemre vonatkozik; ellenben, hogy a miniszter a rendkívüli fahasználatot egyáltalán engedélyezi-e s a kitermelést mennyi időben szabja meg, a miniszternek erre vonatkozó elhatározása panasz tárgyává nem tehető, még akkor sem, ha a miniszter a közös birtokosoknak gyűlésükön kifejezett akaratát ebben a tekintetben érvényesülni nem engedi.

Ugyanis a rendkívüli használat az üzemtervben megállapított használattól való eltérés.

Már pedig az üzemterv megállapítása a közigazgatási bíróság hatáskörébe egyáltalán nem tartozik, következésképpen az attól való eltérés megengedése is kívül esik a bíróságnak törvényszabta hatáskörén.

Ha pedig a rendkívüli fahasználat engedélyezésekor a kitermelési határidőnek kérdése panasz tárgyává nem tehető; ugyanaképp az sem lehet a bíróság előtt való eljárás tárgya, hogy a határidőnek meghosszabbítása milyen mértékben engedhető meg.

Mint hogy pedig panaszló a miniszternek csakis erre a kérdésre vonatkozó rendelkezését támadja meg, az a kérdés azonban, amely a miniszter határozatából az 1898. évi XIX. t.-cz. 54. §-a alapján a közigazgatási bíróság előtt eljárás tárgyává tehető, tudniillik a meghosszabbításért megszabott ellenértékre, mint ugyancsak a rendkívüli használatból eredő jövedelemre vonatkozó rendelkezés, a panaszban megtámadottnak nem jelentkezik: a bíróság hatáskörét a panasz tárgyára nézve meg kellett tagadni.

A bíróság ezen határozat négy példányát a 23037/1911. számú átirat mellékleteivel együtt a m. kir. földművelésügyi miniszternek azzal a megkereséssel küldi meg, hogy a határozat egy-egy példányát a panaszos képviselőjének, továbbá a közös birtokosok elnökének és a közigazgatási erdészeti bizottságnak kézbesítse.

Kelt Budapesten, a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1911. évi április hó 20-ik napján tartott üléséből.

Szilassy s. k.
másodelnök.

Nagy János s. k.
előadó.

XI.

A volt naszódvidéki községi erdőknek a községek használatára rendelt részeiben a vadászati jog bérbeadásáról nem a község képviselőtestülete, hanem az erdőigazgatóság gondoskodik.

4559/1910. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság N. községnek B. vármegye alispánja által vadászati jog bérlete tárgyában 1910. évi május hó 4-én 3407. szám alatt hozott határozat ellen benyújtott panaszát 1910. évi július hó 12. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak nem ad helyet. *Indokok*: A panasz alaptalan; mert a földművelésügyi magyar királyi miniszternek a belügyi és pénzügyi magyar királyi miniszterekkel egyetértőleg kibocsátott 2301/1906. számú rendelete az 1890. évi XIX. törvénycikk végrehajtása tárgyában 49272/1890. szám alatt kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet 35. §-át azzal egészítette ki, hogy a volt naszódvidéki községi erdőknek a községek használatára rendelt részeiben a vadászati jog bérbeadásáról az erdőigazgatóság gondoskodik; mert továbbá ennek a rendelkezésnek a megtételére a nevezett miniszter az idézett törvénycikk 11. §-a alapján felhatalmazottnak tekintendő maga a rendelkezés pedig az idézett törvény rendelkezéseibe nemcsak nem ütközik, hanem azokkal teljesen összhangban áll; s mert ennél fogva törvényes rendelkezést sértett meg a község képviselőtestületének az a határozata, amelylyel a község használatára rendelt erdőrész vadászati jogának a bérlete felől is intézkedett.

A hatásköri bíróság elvi jelentőségü határozatai.

I.

Hatásköri összeütközés tárgyában.

46/1911/Hb. szám.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN

a hatásköri bíróság

erdei kihágás miatt följelentett ..... földbirtokos, ...i lakos és kanásza .....i lakos ellen indított ügyben a .....i kir. törvényszék mint büntető felelbbviteli bíróság és a veszprémi járás főszolgabírája közt fölmerült *hatásköri összeütközés tárgyában* az 1911. évi szeptember hó 25-ik napján befejezett nyilvános tárgyalás alapján az alól kitett napon következő

határozatot

hozott:

Mind a három esetben az eljárás a *rendes bíróság hatáskörébe tartozik.*

Egyuttal az 1907:LXI. t.-czikk 21-ik §-a alapján elrendeli, hogy ez a határozat a terhelteknek, a veszprémi m. kir. állami erdőgondnokság, följelentőnek, a veszprémi kir. járásbíróságnak, a veszprémi kir. törvényszék mint büntető felelbbviteli bíróságnak, a veszprémi járás főszolgabírájának, a m. kir. belügyminiszternek, a m. kir. igazságügyminiszternek és a koronaügyésznek kézbesítették.

Indokok:

I. A veszprémi m. kir. állami erdőgondnokságnak a veszprémi kir. járásbírósághoz beadott följelentése szerint .....i nemesi közbirtokosság hajagi *vélderdőjében* 1910. évi november 9-én .....

földbirtokos *41 drb. szarvasmarhája őrizetlenül találtatott*; 1910 november 25-én a középső Hajag nevű véderdőben ..... földbirtokos kanásza .....i lakos 6 drb. *kecskét legeltetett*; 1910 december hó 14-én pedig az Alsó-Hajag nevű véderdőben 25 drb. *sertést makkoltatott*.

Az erdőgondnokság az első esetben a kárértéket *135 korona 30 fillérben* és a büntetést 82 koronában; a második esetben a kárértéket *19 korona 80 fillérben* és a büntetést 12 koronában; a harmadik esetben a kárértéket *55 koronában* és a büntetést 30 koronában számította föl.

Az ügyészégi megbízott a vád képviselőjét nem vette át.

A kir. járásbiróság 1911. évi február hó 18-án 65/1911/B sz. alatt hozott végzésével a följelentést a veszprémi járás főszolgabírájához áttenni rendelte, mert az 1879:XXXI. t.-cikk második czim, II. fejezetének B) pontja alatt meghatározott erdei kártételek, köztük elsősorban a 100. § szerint tilos-legeltetés is erdei kihágást képeznek, ha az okozott kár összege 60 koronát nem halad túl (69. § b). Több, különböző időben és helyen elkövetett kihágással okozott kár összeszámításának (lopás esetét kivéve) helye nincs; minthogy pedig a följelentéshez csatolt erdőkárimutatás 2. és 3. tételei alatt felsorolt kártételekért követelt kár egyik esetben sem haladja meg a 60 koronát és semmi adat nincs rá, hogy az 1. tétel alatt felvett kihágás esetében az okozott valószínű kár a 60 koronát meghaladná, mert magából a kimutatásból kitűnik, hogy a kár czimén felvett 135 korona 30 fillér *nem valószínű kár*, hanem a 100. § 1. pontja és utolsó bekezdése alapján kiszámított pénzbüntetés, ez pedig magából a 100. §-ból kitetszőleg *nem azonos a külön igazolandó és megterítendő valószínű kárral; de nem azonos ezzel a 102. §-ban meghatározott és pusztán csak számításra alapuló kártérítési összeg sem*, holott pedig a hatáskör szempontjából **vett kárnak szabályos becsüvel megállapított valószínű kárnak kell lenni.**

A veszprémi kir. törvényszék, mint felebbviteli büntetőbiróság 1911. évi márczius hó 21-én 789/1911/B sz. alatt hozott végzésével az elsőbiróság végzését indokainál fogva helybenhagyta.

A veszprémi járás főszolgabírája 1911. évi április hó 12-én 1389/1911. sz. a. hozott végzésével hatáskörét nem állapította

meg, mert a följelentéshez csatolt kimutatás 1. tétele alatt felvett 135 K 30 fillér összeg *nem pénzbüntetés*, hanem az, miután a följelentő hatóság *a közvetlenül okozott és becsü útján meghatározandó kárnak követelésétől elállott*, az 1879:XXXI. t.-cikk 100. § és 102. §-ában említett kárnak azon *közvetve nyilvánuló másik nemét képezi*, amely az ugyanezen törvénycikk 85. §-a szerint Veszprém vármegye területére nézve a m. kir. földművelésügyi miniszternek 116033/1907. sz. rendeletével megállapított *erdei érték és árszabályzatnak a legeltetési kihágásokra vonatkozó 1. tétele* szerint — **minden előleges becsü szükségessége nélkül** — állapítható meg. Tekintve, hogy a jelen esetben *egy és ugyanazon egyén által* különböző időben, de egy helyen (a Hajag véderdőben) elkövetett három kihágási eset közül az egyik kárösszeg a 60 koronát meghaladja, ezen esetek összeszámitásának pedig helye van (kir. Kuria 3988/1909/P sz. ítélete, I. Erd. Lapok 1909. évfolyamát) a közigazgatási hatóság hatásköre megállapítható nem volt.

II. A veszprémi kir. járásbíróóság és a kir. törvényszék végzéseit arra alapítja, hogy a hatáskör megállapításánál csupán az okozott kár az irányadó; ebben az esetben pedig a feljelentő nyilván az 1879. évi XXXI. t.-cz. 100., illetve 102. §-a alapján emelte követelését, már pedig a bíróság hatáskörét csak a valóban okozott és szabályos becsüvel megállapított kár 60 koronán felüli összege állapítaná meg.

A kir. járásbíróóságnak és a kir. törvényszéknek *ez a felfogása törvényes alappal nem bír*, mert a hatáskör elbírálásánál *közömbös az a körülmény*, hogy a feljelentésben a kár annak megbecslése alapján, *vagy pedig egyéb alapon, jelesül a törvény 100., illetve 102. §-ban foglalt rendelkezés alapján követeltetett*; és e tekintetben csupán az az irányadó, hogy a feljelentésben érvényesített kár az 1879. évi XXXI. t.-cz. 69. §, avagy pedig az idézett törvény 73. §-ában megjelölt értékhatárnak felel-e meg.

Mínthogy pedig a kárkimutatás 1. tétele alatt felvett kihágás esetében érvényesített kárigény meghaladja a 60 koronát s ekként az 1879. évi XXXI. t.-cz. 73. §-a alá esik, és ebből folyólag a cselekmény a Btk. alapján és pedig abból a szempontból vizsgálendő, vajjon az a Btk. 421. §-ban foglalt *vétség tényálladékát*

megállapítja-e; minthogy továbbá a Bp. 19. §-a szerint a kárkimutatás 2. és 3. tétel alatt felvett és kisebb hatáskörű hatóság elé tartozó kihágás eseteiben is *az ügyek összefüggésénél fogva* a rendes bíróság van hivatva eljárni, ez okból a hatásköri összeütközést mind a három esetre nézve a rendes bíróság hatáskörének megállapításával kellett eldönteni.

Kelt Budapesten, a hatásköri bíróságnak 1911. évi szeptember hó 25. napján tartott ülésében.

Dr. Wlassics Gyula s. k.
elnök.

Deák Péter s. k.
előadó.

Kihirdettetett 1911. évi szeptember hó 25. napján.

Dr. Wlassics Gyula s. k.
elnök.

Dr. Kondor Aladár s. k.
jegyző.

Kiadta a hatásköri bíróság 1911. évi október hó 4. napján,

Wlassics s. k.
elnök.

(P. H.)

Dr. Kondor Aladár s. k.
jegyző.

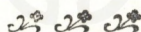
II.

Hatásköri bíróság határozata erdei kihágási ügyben.

51/1910/Hb. sz. — Ő Felsége a király nevében. A hatásköri bíróság erdei kihágás miatt feljelentett (névleg felsorolt) 12 p.-i lakos ellen indított ügyben a v.-i járás főszolgabirája és a v.-i kir. járásbíróság közt felmerült hatásköri összeütközés tárgyában az 1910. évi november hó 14. napján befejezett nyilvános tárgyalás alapján az alól kitett napon következő határozatot hozott: *Ebben az ügyben az eljárás a rendes bíróság hatáskörébe tartozik.* Az 1907. évi LXI. t.-cz. 21. § értelmében ez a határozat a fejezetben 1—16 sorsz. a felsorolt terhelteknek a sz.-i m. kir. járási erdőgondnokság panaszosnak, a v.-i járás főszolgabirájának, a v.-i kir. járásbíróságnak, a m. kir. belügyminiszternek, a m. kir. igazságügyminiszternek és a koronaügyésznek kézbesítetteti rendeltetik. Indokok: I. Az sz.-i káptalan gy.-i uradalmának intézője a v.-i járás főszolgabirájánál 1909. évi szeptember hó 30.-án bejelentette, hogy a p.-i határ közelében fekvő erdőből 50—60 szálfat kivágtak és elvittek; kérte a nyomozás elrendelését, mert a m.-i csendőr-

ség ezt hatáskör hiányában megtagadta. A főszolgabíró utasítására a csendőrség nyomozott és jelentette, hogy az ügyet az sz.-i kir. ügyészséghez terjesztette be. — A nyomozási iratok szerint a káptalani intéző előadta, hogy 1907., 1908. és 1909. években a gy.-i határban levő akácza erdőből 400 drb. fát többen kifűrészelték és ismeretlen tettesek 800 kor. értékben elvittek. A 400 drb. fából azonban 1909. évi szeptember 30-án virradóra 20 drb. fát vittek el, melyeknek vastagsága 15, 20 és 30 *cm*, hossza pedig 5—6 méter volt. Gyanusítottak beismerték, hogy a gy.-i erdőből az 1907., 1908. és 1909. évben, valamint már előző öt-hat évben is fákat kifűrészelték, a galyakat a fákról kampóval letördelték és eltűzelték; ez okból több izben büntetve voltak. Házkutatás következtében pedig beismerték, hogy szeptember 30-án 20 drb. fát ők tulajdonítottak el. Az sz.-i kir. ügyészség az ügyet a v.-i járás főszolgabírájához áttette, mert az egyes gyanusítottak által különböző időben és alkalommal ellopott erdei fák értéke külön-külön a 60 koronát meg nem haladja s így az 1879: XXXI. t.-cz. 69. § és 90. §-ába ütköző erdei kihágás tényálladéka látszik fenforogni, sőt a csendőri jelentésből kitetszőleg annak lehetősége sincs kizárva, hogy ezen erdei kihágások egy része már illetékes módon elbíráltatott. A v.-i járás főszolgabíróságnál megjelent az sz.-i m. kir. járási erdőgondnokság képviselője, mert a gy.-i erdő állami kezelés alatt áll, és kérte, hogy az iratok a kir. járásbíróshoz tétessenek át, mert két év alatt 1288 drb. fát tulajdonítottak el, amelynek értéke 800 koronát jóval meghaladja és így az egyénekenként eltulajdonított fa értéke is meghaladja a 60 koronát. A v.-i járás főszolgabírája erre 1910 márczius hó 21-én ad 4495/1909. kih. sz. a. hozott végzésével az iratokat a kir. járásbíróshoz áttette, mert az egyénekenként okozott kár meghaladja a 60 koronát. Az ügyészségi megbízott a Btk. 333. §-ba ütköző lopás miatt vádat emelt. A kir. járásbíróshoz tárgyalást tartott és arra a fent felsorolt 12 terheltet felül még 4 p.-i lakost idézett be mint terheltet, mert a csendőrség egyik jelentésében ezeket is megnevezte. Az ügy érdemleges letárgyalása után a kir. járásbíróshoz 1910 április hó 15-én 1916. B. 112/5. sz. a. hozott végzésével az ügyészségi megbízott indítványát elfogadva, a további eljárást megszüntette és az iratokat a járás főszolgabírájához átteni ren-

delte, mert a tárgyalás adataiból kitűnőleg az egyes gyanúsítottak által különböző időben és alkalommal ellopott erdei fák értéke külön-külön a 60 koronát meg nem haladja és így az 1879:XXXI. t.-cz. 92. és 93. §-aiba ütköző erdei kihágások tényálladékaiforgnak fenn. II. A hatásköri bíróság az ügyet a rendes bíróság hatáskörébe utalta, *mert a Bp. 22. §-a értelmében a kisebb hatáskörű bírósághoz való áttételnek csak a tárgyalás előtt van helye*, a kir. járásbíróság pedig az ügyben már tárgyalást is tartott, ennél fogva az ügy érdemében eljárni köteles abban az esetben is, ha a cselekményt kisebb hatáskörű hatósághoz tartozónak ismeri is fel. Kelt Budapesten, a hatásköri bíróságnak 1910. évi november hó 14-én tartott ülésében. *Günther Antal* s. k. elnök, *Szüts Miklós* s. k. előadó.

1851

/1866/

TARTALOMJEGYZÉK.

1910. (XXX-İK) ÉVFOLYAM.

	Oldal
Előszó	3
30638/1909. P. M. Elvi jelentőségű rendelet az erdőszolgák fegyvereinek adómentessége tárgyában	5
76283/1909. I/B/4. F. M. A kolozsvári „Ferencz József“ tudományegyetem botanikus muzeuma részére szükséges erdei termények és termékek gyűjtése és szállítása ügyében. (Utmutatással)	6
78654/1909. I. A—3. F. M. Körrendelet a tényleges katonai szolgálati idő igazolása tárgyában	14
7083/1910. K. M. Az erdőbirtok tulajdonosa által házilag kezelt és tűzifa-termelésre szorítóköz üzemben általa alkalmazottak nem esnek biztosítási kötelezettség alá	15
10416/1910. F. M. A tényleges katonai szolgálati idő igazolása tárgyában kiadott 78654/1909. sz. körrendelet kiegészítése	16
36219/1910. F. M. Az eleven hasznos vadnak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalombahozatala és szállítása tárgyában	16
Jegyzőkönyv az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának:	
1909. évi december hó 15-én tartott rendes évnegyedes üléséről...	18
1910. évi márczius hó 31-én tartott rendes évnegyedes üléséről ...	23
1910. évi június hó 25-én tartott évnegyedes üléséről ...	25
1910. évi július hó 16-án tartott rendes évnegyedes üléséről ...	28

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségű határozatok.

- I. Az önálló vadászterületet nem képező, azonban a községi vadászterülettel bérbbe nem adott, de a vadászati törvény 3. §-a értelmében kötelezőleg bérbeadandó vadászterületek értékesítése tárgyában követendő eljárást az 1883. évi XX. törvényzikk 3. §-ának negyedik, illetve a 2. §-nak utolsó bekezdése szabályozza, ilyen területek bérbeadásánál elsősorban a magánutonni egyezkedés kísérendő meg a szomszédos községi vadászterület bérlőjével, sikertelenség esetében pedig az idézett 2. szakaszban rendszeresített eljárás követendő ... 32

- II. Ha a községi vadászterületnek nyilvános árverésen történő bérbeadásánál valamely zárt ajánlat nem határozott pénzösszeget, hanem csupán az elérendő legmagasabb ajánlatot bizonyos mértékben túlhaladó összeget ígér meg, az ilyen zárt ajánlatot az árverés eredményének megállapításánál figyelembe venni nem szabad... 33
- III. Községi erdőörnek erdei kihágásból eredően a községhez, mint erdőtulajdonoshoz befolyt kártérítéséből való jutaléka iránt támasztott igénye ügyében döntenem áll a közigazgatási bíróság hatáskörében... 34

A hatásköri bíróság elvi jelentőségű határozatai.

- 141/1909. Hb. A hatásköri bíróság határozata ugyanazon egyén által több ízben elkövetett erdei lopás esetén való illetékesség kérdésében ... 36

1911. (XXXI-İK) ÉVFOLYAM.

- 86604/1910. F. M. Kőrrendelet a tövön való eladás céljára eszközendő fatömegbecslési eljárás tárgyában ... 39
- 87403/1910/I/A/2. F. M. Kőrrendelet a faeladási hirdetmények idejekorán való közzététele végett ... 45
- 90420/1910. F. M. Rendelet a hűtőházakban raktározott hasznos vadnak a törvényes tilalmi időben való kezelése és forgalomba hozatala tárgyában ... 48
- 19148/1911/II/2. F. M. Kőrrendelet az állami erdőkben bárcázás alapján gyakorolható vadászat tárgyában ... 51
- 19148/1911/II/2. F. M. Szabályzat az erdőkinctári vadászterületeken bárcaváltás alapján gyakorolható vadászatról ... 53
- 23888/1911/I/A/3. F. M. Kőrrendelet az 1911. évi XIX. t.-cikk 5-ik §-ában említett bizottság alakítása és működése tárgyában kiadott 70865/1890. B. M. utasítás 4. §-ának kiegészítése iránt ... 56
- 34209/1911. F. M. Utasítás az 1879. évi XXXI. t.-cikk 165. §-ának, valamint az 1894. évi XII. t.-cikk 13. és 14. §-ának hatálya alá eső kopár-, futóhomokos és vizmosásos területek összeírásánál, törvényes kijelölésénél, a területek gazdasági állapotának javítását célzó gazdasági és műszaki munkálatok tervezésénél, elrendezésénél és végrehajtásánál s az állami támogatás igénybevételénél követendő eljárás tárgyában ... 57
- 35203/1911. F. M. Kőrrendelet a kopár-, futóhomokos és vizmosásos területek kijelölésére stb. vonatkozólag 34209/1911. F. M. szám alatt kiadott utasítás végrehajtása tárgyában ... 101
- 93751/1911/I/A/3. F. M. Kőrrendelet a tényleges katonai szolgálatra bevonuló erdőtiszték bejelentése tárgyában ... 118

Jegyzőkönyv a m. kir. földmivvelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának:	
1910. évi december hó 10-én tartott rendes évnegyedes üléséről	119
1911. évi márczius hó 27-én tartott rendes évnegyedes üléséről ...	123
1911. évi június hó 26-án tartott rendes évnegyedes üléséről ...	126
1911. évi július hó 22-én tartott rendes évnegyedes üléséről ...	133

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségű határozatok.

Bizományos által eladás czéljából szállított kincstári fa után köveztvám fizetendő ...	137
Kiskoru által kötött vadászati bérleti szerződés érvényes, ha azt az illető időközben beállott nagykorúsága után magára nézve kötelezőnek elismeri...	138
A volt urbéreszek osztatlan tulajdonában lévő közösen használt erdőterületeken gyakorolható vadászati jog feltétlenül bérbe adandó; házi kezelésnek nincs helye ...	138
A közös erdőbirtokosok egyetértőleg elhatározhatják, hogy az őket megillető azt a tiszta jövedelmet, mely a birtokosok között jogosultságuk arányában felosztandó, a községnek községi célokra átengedik. Erről azonban nem egyszer s mindenkorra, hanem csak évről-évre lehet határozni ...	138
Ha a közös erdőbirtokosoknak az a tőkéje, melyet ingatlan birtok vásárlására kívánnak fordítani, a földmivvelésügyi miniszter felügyelete alatt áll: a gyűlésnek erre vonatkozó határozatához a földmivvelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges ...	139
Ha az erdő talaja és az azon levő, még ki nem vágott faállomány együtt adatik el, az egész vételár után az ingatlanok adás-vevéseire meghatározott vagyonátruházási illeték fizetendő, még akkor is, ha az erdő talajára és a faállományra eső vételár külön-külön van a szerződésben megállapítva ...	140
Ha a telekkönyv készítésekor a volt urbéreszek osztatlan közös tulajdonát tevő ingatlan (közlegelő, erdő) a község tulajdonául, vagy a község tulajdonát tevő valamely ingatlan a volt urbéreszek tulajdonául telekkönyvezett és arra később telekkönyvi igazítás útján a volt urbéreszek s illetőleg a község tulajdonjoga kebeleztetik be: a tulajdonjog bekebelezése után az illetékdíjjegyzék 16. tétele A) pontjában meghatározott telekkönyvi bejegyzési illeték jogosan nem követelhető	141
Vadnak törrel való elfogása nem vadászati adójövedéki kihágás ...	142
Emlék- vagy családi ereklyeként tartott fegyver a adómentességét nem zárja ki egymagában az a körülmény, hogy az vadászatra alkalmas	143

	Oldal
Faanyag kihasználási határidejének megállapítása elleni panasz közigazgatási bírósági hatáskörbe nem tartozik	143
A volt nasszódvidéki községi erdőknek a községek használatára rendelt részeiben a vadászati jog bérbeadásáról nem a község képviselőtestülete, hanem az erdőigazgatóság gondoskodik	145

A hatásköri bíróság elvi jelentőségű határozatai.

A hatásköri bíróság elvi jelentőségű határozata hatásköri összeütközés tárgyában	146
A hatásköri bíróság határozata erdei kihágási ügyben	149

1851

/1866/

